

*Konstanty Ildefons
Gałczyński*

*კონსტანტი ილდეფონს
გალჩინსკი*

„ეროვნული მწერლობა“
თბილისი
2004 ..

**ZWIĄZEK KULTURALNO-OŚWIATOWY
POLAKÓW W GRUZJI
„POLONIA“**

**KONSTANTY ILDEFONS
GAŁCZYŃSKI**

FARLANDIA

Tbilisi 2004

საქართველოს კოლონელთა
კულტურულ-საგანმანათლებლო
კავშირი „POLONIA“

კონსტანტი ილდეფონს
გალჩინსკი

უმრეული მხარე

თბილისი 2004

კონსტანტი ილდეფონს გალჩინსკი (1905-1953) პოლონურ პოეზიაში მეტად მნიშვნელოვანი მოვლენაა. პოლონეთის ისტორიის დრამატიზმით აღსავსე წლებში, როგორც ომის დროს, აგრეთვე ომის შემდგომ პერიოდში, როდესაც პოლონეთში უმკაცრესი ცენზურა მძვინვარებდა, იგი საკუთარ თავისუფალ და თავისებურ მუხას ემსახურებოდა. გალჩინსკი დაჯილდოებული იყო არაჩვეულებრივი ფანტაზიის უნარით. მის პოეზიაში ვხვდებით გამოგონილ და რეალურ პერსონაჟებს, რომლებსაც ვერსად ვერ შევხვდებით მისი პოეტური სამყაროს გარდა. გალჩინსკის ყველაზე ცნობილი პოემებებია: „მეკლისი სოლომონთან“ (1933), „ნიობა“ (1951) და „ვიტ სტეფანი“ (1952).

ტომში შევიდა ლექსები, თარგმნილი სამი ოსტატის – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტის, რუსუდან ჭანტურიშვილის, პოეტისა და მთარგმნელის ნათელა გავაშელის და აგრეთვე ცნობილი ქართველი პოეტის შოთა ნიშნიანაძის მიერ, რომელმაც გამოიმკვმოლა „მერანში“ 1971 წელს გამოსცა გალჩინსკის ლექსების საკუთარი თარგმანების კრებული.

Konstanty Ildefons Gałczyński (1905-1953) to niezwykła postać w historii polskiej poezji. Niezależnie od zmieniających się czasów i burzliwych wydarzeń historycznych służył on zawsze swej wolnej, ekscentrycznej, a czasem i dziwacznej Muzie, zachowując niepowtarzalny charakter swojej twórczości. Był obdarzony niezwykłą fantazją. W jego poezji spotykają się postacie rzeczywiste i wymyślone, które tworzą jedyny w swoim rodzaju świat poety i nigdzie poza tym światem się nie spotykają.

Najsłynniejsze poematy K.I.G. to: *Bal u Salomona* (1933), *Niobe* (1951) i *Wit Szwosz* (1952). Na ten tom składają się przekłady trzech tłumaczy – docenta Państwowego Uniwersytetu w Tbilisi, Rusudan Czanturiszwili, gruzińskiej polonistki, a zarazem poetki, Nateli Gawaszeli, a także tłumaczenia znanego, nieżyjącego już poety, Szoty Nisznianidze, który w 1971 roku wydał swój zbiór przykładów Gałczyńskiego w wydawnictwie „Merani”.

შემდგენელი, რედაქტორი

და წინათქმის ავტორი:

პროფ. მარიამ ფილინა

Wybór wierszy, wstęp i redakcja: prof. Maria Filina

ბჭკარელების შემდგენელი:

დოც. ნათელა ნადიბაიძე,

მარინა ნადიბაიძე

Przekład filologiczny:

docent Natela Nadibaidze,

Marina Nadibaidze

გამოცემულია საქართველოში პოლონეთის რესპუბლიკის საელჩოს თანამონაწილეობით.

Tom został wydany dzięki pomocy Ambasady RP w Tbilisi.

ISBN 99940-0-082-9

წინათქმა

კონსტანტი ილდეფონს გალჩინსკის ლექსების ორენოვანი (პოლონურ-ქართული) გამოცემა აგრძელებს პოლონური პოეზიის ქართველი მკითხველისთვის მიწოდების ტრადიციას, რომელიც ადამ მიცკევიჩის, იულიუშ სლოვაკის და ვისლავა შიმბორსკას ლექსების გამოცემით დაიწყო.

კ.ი. გალჩინსკი პოლონურ პოეზიაში მეტად მნიშვნელოვანი მოვლენაა. პოლონეთის ისტორიის დრამატიზმით აღსავსე წლებში, როგორც ომის დროს, აგრეთვე ომისშემდგომ პერიოდში, როდესაც პოლონეთში უმკაცრესი ცენზურა მძვინვარებდა, იგი საკუთარ თავისუფალ და თავისებურ მუზას ემსახურებოდა. გალჩინსკი დაჯილდოებული იყო არაჩვეულებრივი ფანტაზიის უნარით. მის პოეზიაში კვხვებით გამოგონილ და რეალურ პერსონაჟებს, რომლებსაც ვერსად ვერ შევხვდებით მისი პოეტური სამყაროს გარდა.

გალჩინსკი ის შემოქმედია, რომელსაც ვერც ერთ პოეტურ სკოლას ვერ მიაკუთვნებ. იგი აღსავსე იყო წინააღმდეგობებით, იყო მისტიფიკატორი, პოეტი-აბსურდისტი, სატირიკოსი და ამავე დროს უნატიფესი ლირიკოსი, რომლის პოეზია დღემდე ალელვებს მკითხველს.

2003 წელი პოლონეთში გალჩინსკის წლად იყო გამოცხადებული, ხოლო 2005 წელს პოეტის დაბადების 100 წელი აღინიშნება.

კონსტანტი გალჩინსკი, რომელმაც თავის სახელს მის მიერ გამოგონილი ფსევდონიმი „იდეფონსი“ დაუმატა, დაიბადა ვარშავაში 1905 წელს. 1914-1918 წლებში იგი მშობლებთან ერთად ცხოვრობდა მოსკოვში. 1923 წელს მან ჩააბარა ვარშავის უნივერსიტეტის ინგლისური ფილოლოგიის ფაკულტეტზე, მაგრამ არ დაამთავრა იგი. ამის მიუხედავად უნივერსიტეტის პრიფესორ-მასწავლებლებს დაამხსოვრდათ სტუდენტი გალჩინსკი: 1926 წელს მან წაიკითხა მოხსენება XV საუკუნის ინგლისელი პოეტის გორდონ მორის ჩეტსის შესახებ. შემდგომში გამოირკვა, რომ ასეთი პოეტი არ არსებობდა და გალ-

ჩინსკის მოგონილი იყო. ჯერ კიდევ მაშინ გამომჟღავნდა გალჩინსკი-მისტიფიკატორის ნიჭი, რაც მას მეტად ძვირად დაუჯდა: სწავლული მამები განრისხდნენ, რომ ისინი აიძულეს ემსჯელათ არარსებული პოეტის შესახებ და ეს გახდა მისი უნივერსიტეტიდან გარიცხვის ერთ-ერთი მიზეზი.

მაგრამ გალჩინსკი მაინც აგრძელებდა ამგვარ ხუმრობებს და როდესაც ე.წ. „ოფიცერთა სკოლაში“ სწავლობდა, კითხვაზე: „რა არის ქვემეხი?“ უპასუხა: „ემმაკის იარაღი“. ეს გახდა მიზეზი იმისა, რომ სამხედრო სამსახური მან რიგითად დაასრულა.

ამ პერიოდისთვის გალჩინსკი უკვე მრავალ გამოცემაში იბეჭდებოდა და არტისტული ბოჰემის ერთ-ერთ კოლორიტულ ფიგურად იქცა. ერთხანს იგი რეფერენტად მუშაობდა პოლონეთის გენერალურ საკონსულოში ბერლინში. პოლონეთის დამოუკიდებლობის დღის აღსანიშნავად გამართულ ზეიმზე პოეტი გამოვიდა ტრიბუნაზე, ამოიღო ყოველწლიური სტატისტიკური ცნობარი, დამსწრე საზოგადოებას ციფრების კორიანტელი დააფრქვია და გამოსვლა შემდეგი ფრაზით დაასრულა: „ციფრების ენის წინაშე პოეტის სიტყვა უძლურია“.

1930 წელს გალჩინსკიმ ცოლად შეირთო ნატალია ავალოვა (ავალიშვილი) ძველი ქართული არისტოკრატიული გვარის წარმომადგენელი. ქართულ-პოლონური ლიტერატურულ ურთიერთობებში ეს ამბავი სამწუხაროდ იშვიათად მოიხსენიება. მიუხედავად ამისა, ეს მეტად მნიშვნელოვანია. „ვერცხლისფერი ნატალია“ მისი მრავალი ლექსის მუზად იქცა. და ამგვარად, XX საუკუნის პოლონური სატრფიალო ლირიკის ერთ-ერთი ყველაზე ბრწყინვალე ფურცელი პოლონელი პოეტისა და ქართველი თავადის კავშირს უნდა უმაღლოდეს. ნატალიას და კონსტანტის ცხოვრება არ იყო იოლი, მაგრამ ნატალიამ მასთან ერთად განვლო მძიმე გზა და ბედუკუდმართობის ჟამს მუდამ პოეტის გვერდით იყო.

მეორე მსოფლიო ომის წლები გალჩინსკიმ ტყვეთა ალტენგრაბეს ბანაკში გაატარა, სადაც დაწერა ლირიკული და დრამატიზმით აღსავსე ლექსები. გათავისუფლების შემდეგ ის ემიგრაციაში ცხოვრობდა პარიზში, რომსა და ბრიუსელში. პოლონეთში გავრცელდა ხმა, რომ იგი ცოცხალი აღარ იყო. „თიგოლნიკ პოვშეხნიმ“ სიკვდილის შემდგომი

მოგონებებიც კი გამოაქვეყნა. სამშობლოში გალჩინსკი 1946 წელს დაბრუნდა და ომის შემდგომ ლიტერატურულ ცხოვრებაში ჩაება. იგი იმ მცირე შემოქმედთა რიცხვს ეკუთვნოდა, რომელთაც აღმერთებდა პოეზიის ურიცხვი თაყვანისმცემელი პოლიტიკური და ესტეტიკური შეხედულებებისაგან დამოუკიდებლად.

გალჩინსკის ყველაზე ცნობილი პოემებია: „მეჯლისი სოლომონთან“ (1933), „ნიობეა“ (1951) და „ვიტ სტვოში“ (1952). მისი ხმით მეტყველებდა თვით პოეზია - თავისუფალი, ჭირვეული, ჰუმანური და თავნება.

ომის შემდეგ გალჩინსკი ცოტა ხნით დაუკავშირდა კრაკოვის კაბარეს „შვიდი კატა“. ეს იყო „პშეკრუს“ მთავარი რედაქტორის მარიან ჰეილის ინიციატივით შექმნილი თეატრი. 1946-1950 წლებში ამ ყოველკვირეულის ფურცლებზე პოეტი აქვეყნებდა თავის მინისტცენებს და სკეტჩებს სერიიდან „მწვანე ბატი“. გალჩინსკის ესთეტიკური შეხედულებანი, მისი სიურეალისტური იუმორი, აბსურდისტული პერსონაჟები და სიტუაციები არ თავსდებოდნენ სოცრეალიზმის კანონებში. მალე პოეტი კრიტიკის ობიექტად იქცა, მას „წვრილმეშჩანობასა“ და „ანტისაზოგადოებრივ“ მოღვაწეობაში სდებდნენ ბრალს. „მწვანე ბატმა“ შეწყვიტა არსებობა.

ცხოვრების უკანასკნელ წლებში გალჩინსკი ვარშავის მახლობლად ანინში ცხოვრობდა, ხოლო ზაფხულის თვეებს პრანაში აგარაკზე ატარებდა. სწორედ აქ შეიქმნა ამ პერიოდის საუკეთესო ლექსები და პოემები. პოეტი მოულოდნელად გარდაიცვალა 1953 წლის 6 დეკემბერს ვარშავაში.

ამ ტომში გალჩინსკის ლირიკა და პოემები არჩევით არის წარმოდგენილი. მაგრამ ჩვენ შევეცადეთ გაგვეცნო მკითხველისათვის მისი პოეზიის ყველა ჟანრი. კრებულში, აგრეთვე, წარმოდგენილია პოეტის შემოქმედების ყველა პერიოდი - დაწყებული ადრეული ლექსებიდან - ბოლო, ფილოსოფიური ეტაპის ჩათვლით. ჩვენ შევეცადეთ წარმოგვედგინა თარგმანებში მისი პოეზიის ყველა თემატური თავისებურება - ნაწყვეტები ეპიკური პოემებიდან, სატირა, სატრფიალო ლექსები, ფილოსოფიური ლირიკა და პოეტური მისტიფიკაციები.

ტომში შევიდა ლექსები, თარგმნილი სამი ოსტატის მიერ -

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტის, რუსუდან ჭანტურიშვილის, პოეტისა და მთარგმნელის ნათელა გავაშელის და აგრეთვე ცნობილი ქართველი პოეტის, შოთა ნიშნიანიძისა, რომელმაც გამომცემლობა „მერანში“ 1971 წელს გამოსცა გალჩინსკის ლექსების საკუთარი თარგმანების კრებული.

ერთ-ერთ თავის ცნობილ ლექსში გალჩინსკი უანდერძებს მომავალ თაობას, რომ მის ეპიტაფიად მიიღონ სიტყვები: „ღირიკა, ღირიკა, მსუბუქი დინამიკა“. ჩვენ გვსურს, რომ ქართველმა მკითხველმა გალჩინსკის პოეზიის პოლონელ მკითხველთან ერთად შეიგრძნოს მისი ღირიკის ცოცხალი დინამიკა და ვიმედოვნებთ, რომ ძალიან მალე ჩვენი ორენოვანი გამოცემების მეშვეობით შედგება ახალი შეხვედრა პოლონურ პოეზიასთან.

WPROWADZENIE

Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Wisława Szymborska i wreszcie Konstanty Ildefons Gałczyński – w takiej kolejności ukazały się nasze dwujęzyczne zbiory poezji polskiej w języku ojczystym i tłumaczeniach na język gruziński.

Konstanty Ildefons Gałczyński to niezwykła postać w historii polskiej poezji. Niezależne od zmieniających się czasów i burzliwych wydarzeń historycznych służył on zawsze swej wolnej, ekscentrycznej, a czasem i dziwacznej Muzie, zachowując niepowtarzalny charakter swojej twórczości. Był obdarzony niezwykłą fantazją. W jego poezji spotykają się postacie rzeczywiste i wymyślone, które tworzą jedyny w swoim rodzaju świat poety i nigdzie poza tym światem się nie spotykają.

K.I.G. to twórca, którego nie da się zaklasyfikować do żadnej szkoły poetyckiej. Człowiek pełen sprzeczności: mistyfikador, poeta absurdu, satyryk, błazen, a zarazem najgłębszy liryk, który nadal porusza serca czytelników.

Rok 2003 ogłoszony został w Polsce *Rokiem Gałczyńskiego*, a w roku 2005 obchodzone będzie 100-lecie urodzin poety.

Konstanty Gałczyński, który dodał do swego imienia wymyślone *Ildefons*, urodził się w 1905 roku w Warszawie. W latach 1914-18 mieszkał z rodzicami w Moskwie. W 1923 roku rozpoczął studia na wydziale filologii angielskiej Uniwersytetu Warszawskiego. Studiów tych jednak nie ukończył. Do dziś krąży po Uniwersytecie opowieść o tym, jak student Gałczyński wygłosił w Kole Anglistów referat o życiu i twórczości nieznanego XV-wiecznego szkockiego poety Gordona Morrisa Cheatsa. Jak się okazało, poeta ów był jedynie tworem wyobraźni młodego anglisty. Wkrótce, bynajmniej

nie z powodu owego wystąpienia, skreślono Gałczyńskiego z listy studentów.

W wojsku K.I.G. wstąpił się między innym tym, że na pytanie, co to jest karabin, odpowiedział z przekonaniem: „Narzędzie szatana!”. Za to, między innymi, został karnie wydalony z Podchorążówki i zakończył służbę jako prosty żołnierz.

W latach 20. K.I.G. związał się z warszawską cyganerią artystyczną. Był doskonałym interpretatorem swoich wierszy. Na jego wieczory autorskie przychodziły tłumy wielbicieli.

Przez pewien czas pracował jako referent kulturalny konsulatu Generalnego RP w Berlinie. Podczas jednej z uroczystości z okazji Święta Niepodległości poeta wszedł na podium, wyciągnął *Rocznik Statystyczny* i zarzucił słuchaczy potokiem wyliczeń, po czym zakończył zdaniem: „Wobec wymowy liczb, milkną słowa poety”.

W 1930 roku Gałczyński poślubił Natalię Awałów (Awaliszwili), księżniczkę gruzińską ze starego rodu Borżomich. Rzadko wspomina się ten wątek literackich kontaktów polsko-gruzińskich. Jest on jednak bardzo istotny, ponieważ „srebrna Natalia” stała się muzą niezliczonej ilości wierszy. Tak więc, jedna z najpiękniejszych kart polskiej poezji miłosnej XX wieku jest owocem związku polskiego poety i gruzińskiej arystokratki. Niełatwe było życie Natalii z Konstantym, a jednak trwała przy nim wiernie, towarzysząc mu we wszystkich trudnych sytuacjach życiowych.

II wojnę światową spędził Gałczyński w obozie jenieckim w Altengrabow, gdzie napisał wzruszające, dramatyczne wiersze. Po wyzwoleniu udał się do Paryża, potem do Rzymu i Brukseli. W Polsce rozeszła się pogłoska, że K.I.G. nie żyje. *Tygodnik Powszechny* wydrukował nawet pośmiertne wspomnienie o nim.

Gałczyński powrócił do kraju w marcu 1946 r. i włączył się w nurt powojennego życia literackiego. Należał wtedy do nielicznych twórców uwielbianych przez bardzo szerokie rzesze czytelników,

niezależnie od ich poglądów politycznych i estetycznych.

Najstynniejsze poematy K.I.G. to: *Bal u Salomona* (1933), *Niobe* (1951) i *Wit Stwosz* (1952). Jego głosem zawsze przemawiała sama Poezja – wolna, kapryśna, ludzka, nieposłuszna.

Po wojnie K.I.G. związał się na krótko z krakowskim kabaretem „Siedem Kotów”. Była to scena satyryczna, która powstała z inicjatywy Mariana Eilego, ówczesnego redaktora naczelnego *Przekroju*. W latach 1946-50 na łamach tego tygodnika poeta publikował mini-scenki oraz skecze z serii „Teatrzyk Zielona Gęś”. Wrażliwość estetyczna, surrealistyczny humor, absurdalne postacie i sytuacje zupełnie nie mieściły się w kanonach obowiązującego wówczas socrealizmu. Wkrótce też Gałczyński stał się obiektem ataków – ideologowie partyjni zarzucili mu „drobnomieszczaństwo” i „szkodnictwo społeczne”. „Teatrzyk Zielona Gęś” przestał się ukazywać.

Ostatnie lata życia K.I.G. spędził w podwarszawskim Aninie, zaś letnie wakacje spędzał chętnie w leśniczówce Pranie. Tutaj powstały najpiękniejsze wiersze i poematy z tego okresu. Gałczyński zmarł nagle 6 grudnia 1953 roku w Warszawie.

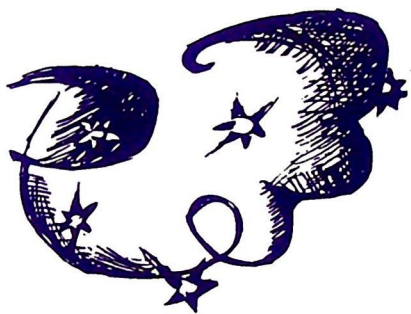
Oczywiście w naszym tomiku liryka K.I.G. jest przedstawiona wybiórczo. Staraliśmy się jednak wybrać te gatunki literackie, które są najbardziej charakterystyczne dla Gałczyńskiego. W zbiorze tym zostały przedstawione wszystkie okresy twórczości poety – poczynając od młodzieńczego, po ten ostatni, filozoficzny. Udało się nam również zaprezentować przykłady wszystkich obszarów tematycznych jego poezji – urywki z poematów epickich, satyrę i wiersz miłosny, lirykę filozoficzną i poetyckie mistyfikacje.

Na ten tom składają się przekłady trzech tłumaczy – docenta Państwowego Uniwersytetu w Tbilisi, Rusudan Czanturiszwili, gruzińskiej polonistki, a zarazem poetki, Nateli Gawaszeli, a także tłumaczenia znanego, nieżyjącego już poety, Szoty Nisznianidze,

który w 1971 roku wydał swój zbiór przykładów Gałczyńskiego w wydawnictwie „Merani”.

W jednym ze swych znanych wierszy prosi Gałczyński, aby potomni napisali mu epitafium w formie takiego tekstu: „Liryka, liryka, tkliwa dynamika...” Pragnęlibyśmy, aby Gruziniński Czytelnik przeżył razem z polskimi wielbicielami K.I.G żywą dynamikę jego liryki. Mamy również nadzieję, iż wkrótce, nastąpią kolejne spotkania Gruzinińskiego Czytelnika z polską literaturą.

FARLANDIA

Myśmy mieli się spotkać na moście,
by pomówić o naszej miłości
pod tym klonem, koło budki z papierosami;

ale, jakem przewidywał: oczywiście
most w powietrze wysadzili anarchiści,
no to gdzie się teraz spotkamy?

Wszędzie duszno i ciasno – lecz znam ja
pewien kraj pod nazwą Farlandia,
tam jest niebo śpiewające i palmy.

No, no, nie płacz, nie troskaj się, nie martw,
że tego mostu już nie ma –
my się jutro w Farlandii spotkajmy.

* * *

Palmy się kołyszą,
palmy się kołyszą –
tak – tak – tak.

Tu wszystko zostało,
tu więcej nie wrócę –
nie – nie – nie.

ფარლანდია*

მიყვარხარ—მეთქი, მინდოდა მეთქვა
და პაემანი ხიდზე დაგითქვი,
იქ, ნეკერჩხლის ქვეშ, სიგარეტის ჯიხურთან ახლოს.

ანარქისტებმა აღარ გვაცალეს,
ხეც გადაბუგეს, ხიდიც გააქრეს,
ველარ შევხდებით ჩვენ იმ ხიდზე უკვე ვერასდროს.

აღარაფერი აღარ გადარჩა,
სულ ფერფლად იქცა, მარტო ის დარჩა—
ქვეყანა—ლანდი—ფარლანდია, სად ცაც კი ხარობს.

ნუ, ნუ, ნუ სტირი, გამოიდარე!
ხიდი აღარ გვაქვს, მაგრამ იწამე—
ჩვენ ხვალ შევხდებით ფარლანდიაში, პალმების ახლოს.

შრიალებენ პალმები,
შრიალებენ პალმები—
კი—კი—კი.

ჩვენი ხიდიც არ დარჩა,
არაფერი გადარჩა,
არა—ფე—რი.

* შორეული ქვეყანა — ინგლ. Far land

Ptaki nad palmami,
w palmach słodkie mięszce –
mi – ma – mi.

Karmimy się snami,
a w snach żnów najdroższe
palmy.

Palmy się kołyszą,
palmy się kołyszą –
za dużo.

To jest kraj, który jedziemy odkryć,
bardzo wiotki, bardzo słodki –
Farlandia.

1934

ჩიტი დაჯდა პალმაზე,
უნდა ტკბილი ნაყოფი,
ნა—ყო—ფი.

დაგვრჩა მხოლოდ სიზრები,
ზმანებები ძვირფასი,
ძვირფასო.

შრიალებენ პალმები,
შრიალებენ პალმები,
პალმები.

ჩვენი ტკბილი ქვეყანა
შორია და ლანდია—
ფარლანდია.

1934

O MEJ POEZJI

Moja poezja to jest noc księżycowa,
wielkie uspokojenie;
kiedy poziomki słodkie są w parowach
i słodsze cienie.

Gdy nie ma przy mnie kobiet ani dziewczyn,
gdy się uśpiło
wszystko i świerszczyk w szparze cegły trzeszczy,
że bardzo miło.

Moja poezja to są proste dziwy,
to kraj, gdzie w lecie
stary kot usnął pod lufcikiem krzywym
na parapecie.

1934

ჩემი პოეზიის შესახებ

ჩემი პოეზია — ღამეს ჰგავს მთვარიანს,
ირგვლივ სიმშვიდე რომ სუფევს.
როდესაც ტკბილია მინდვრებში მარწყვი და
ღამეს ამო გუნდრუკს უკმევს.

როდესაც ქალებიც არ ჩანან ირგვლივ და
მთლად ძილმა მოიცვა არე.
როდესაც ჭრიჭინა ჭრიჭინებს ნაპრალში
და გსურს შენც ამღერდე ბარემ.

ჩემი პოეზია — კატას ჰგავს რაფაზე,
ბებერ ძვლებს რომ ითბობს მზეზე.
მთვლემარე კატას ჰგავს, — უბრალო სასწაულს,
მზე რომ დასთამაშებს მხრებზე.

1934

SERWUS, MADONNA

Nechaj tam inni księgi piszą. Nawet
niechaj im sława dźwięczy jak wieża studzonna,
ja ksiąg pisać nie umiem, a nie dbam o sławę –
serwus, madonna.

Przecie nie dla mnie spokój ksiąg lśniących wysoko
i wiosna też nie dla mnie, słońce i ruń wonna,
tylko noc, noc deszczowa i wiatr, i alkohol –
serwus, madonna.

Byli inni przede mną. Przyjdą inni po mnie,
albowiem życie wiekuiste, a śmierć płonna.
Wszystko jak sen wariata śniony nieprzytomnie –
serwus, madonna.

To ty jesteś przybrana w złociste kaczeńce,
kwiaty mego dzieciństwa, ty cicha i wonna –
że rosa brud obmyje z rąk, splatam ci wieńce –
serwus, madonna.

Nie gardź wiankiem poety, łotra i łobuza;
znają mnie redaktorzy, zna policja konna,
a tyś jest matka moja, kochanka i muza –
serwus, madonna.

1929

სერვუს, მადონა!

დაე, დაწერონ სხვებმა წიგნები
და ჰქონდეთ წონა.
მე დიდებაზე სულაც არ ვზუნავ –
სერვუს, მადონა!

ჩემთვის უცხოა სქელი ტომები
და მშვიდი შრომა.
ლამე, სასმელი, წვიმა მალეღვებს –
სერვუს, მადონა!

სიცოცხლე მიდის, სიკვდილი მოდის,
არ უნდა თხოვნა.
შეშლილის სიზმარს ჰგავს ყოველვე,
სერვუს, მადონა!

ჩემი ბავშვობის გვირგვინი გამკობს,
აღმიდგა ხსოვნა.
ყვავილთა ცვარით ცოდვებს ჩამოგებან,
სერვუს, მადონა!

გვირგვინს დაგიწნავ, არ უკუაგდო
ულირსის შრომა,
შენ, ჩემო დედავ, მუზავ და სატრფოვ –
სერვუს, მადონა!

1929

NA ŚMIERĆ MOTYLA PRZEJECHANEGO PRZEZ CIĘŻAROWY SAMOCHÓD

Niepoważny stosunek do życia
figła ci w końcu wypłatał:
nadmiar kolorów, brak idei
zawsze się kończą wstydem i
są wekslem bez pokrycia
mój ty Niprzypiąłniprzyłatał!

1929

დიდი მანქანით გატანილი ფარვანის სიკვდილზე

ცხოვრება ლხინი და მოლხენა გეგონა, შენ, ჩემო ფარვანა.
დახე, რა დაგმართა უაზრო ფარვატმა, გიწია დაღმართმა:
ჭრელჭრული ფრთები და ჭრელ-ჭრელი მინდვრები, ფერადი ფერები
გაფლანგე, გაფანტე, დამარცხდი, ყვავილებს ვერ მოუფერები.
ველარც გაფრინდები, ველარც მოფრინდები, შენ, ჩემო ფარავანა.
დახე, რა დაგმართა უაზრო ფარვატმა, გიწია დაღმართმა.

1929

PIEŚŃ O ŻOŁNIERZACH Z WESTERPLATTE

Kiedy się wypełniły dni
i przyszło zginać latem
prosto do nieba czwórkami szli
żołnierze z Westerplatte.

(A lato było piękne tego roku.)

I tak śpiewali: - Ach, to nic,
że tak bolały rany,
bo jakże słodko teraz iść
na te niebiańskie polany.

(A na ziemi tego roku było tyle wrzosu na bukiety.)

W Gdańsku staliśmy tak jak mur,
gwiżdżąc na szwabską armatę,
teraz wznosimy się wśród chmur,
żołnierze z Westerplatte.

I ci, co dobry mają wzrok
i słuch, słyszeli pono,
jak dudnił w chmurach równy krok
Morskiego Batalionu.

სიმღერა ვესტერპლატეს ჯარისკაცებზე

როცა აღსრულდა მათი დღები,
მაშინ ზაფხული სუფევდა ქვეყნად.
პირდაპირ ცისკენ გაფრინდნენ ერთად
ის ვესტერპლატეს ჯარისკაცები.

(ზაფხული მართლაც მშვენიერი იყო იმჯერად.)

ასე მღეროდნენ: — „არაფერია,
დაე, გვტკიოდეს დღეს ჭრილობები,
ცის სანახები მშვენიერია,
მათ სახილველად მივემართებით“.

(იმ წელს ყვავილებს ვერ იტევდნენ ჩვენი მინდვრები.)

გდანსკში ვიდექით როგორც კედელი,
არ შემოვუშვით შვაბთა ჯარები,
ახლა კი ღრუბლებს შორის მოვფრინავთ,
ჩვენ, ვერსტერპლატეს ჯარისკაცები.

და ვისაც თვალი კარგად უჭრიდა
და ვისაც სმენა ჰქონდა უბადლო,
მათი დანახვა როდი უჭირდა,
ჯარისკაცების—ღრუბლების ახლოს.

I śpiew słyszano taki: - By
słoneczny czas wyzyskać,
będziemy grzać się w ciepłe dni
na rajskich wrzosowiskach.

Lecz gdy wiatr zimny będzie dął
i smutek krążył światem,
w środek Warszawy spłyniemy w dół,
żołnierze z Westerplatte.

1939

და ციდან მათი ისმოდა ხმები:
მივდივართ და მზის სხივებით ვტკბებით
და იქ, ედემის ბაღნარში, ძმები,
ისევ და ისევ ამ მზით გავთბებით.

და როცა ქარი სევდის გუნდებით
იქროლებს მძლვრად და გატაცებით,
ჩვენ კვლავ ვარშავას დაუბრუნდებით,
ჩვენ, ვესტერპლატეს ჯარისკაცები.

1939

LIST JEŃCA

Kochanie moje, kochanie,
dobranoc, już jesteś senna –
i widzę Twój cień na ścianie,
i noc jest taka wiosenna!

Jedyna moja na świecie,
jakże wystawię Tve imię?
Ty jesteś mi wodą w lecie
i rękawicą w zimie.

Tyś szczęście moje wiosenne,
zimowe, letowe, jesienne –
lecz powiedz mi na dobranoc,
wyszeptaj przez usta senne:

za cóż to taka zapłata,
ten raj przy Tobie tak błogi?...
Ty jesteś światłem świata
i pieśnią mojej drogi.

Obóz Altengrabow, 194

ტყვის წერილი

საყვარელო, საყვარელო ჩემო,
ძილი გბურავს, ღამე მშვიდობისა!
მე შენს აჩრდილს ვხედავ შორიახლოს,
გაზაფხულს ღამის შუქო ცისა.

ქვეყანაზე ჩემთვის ერთადერთო,
ვით შეგამკო, ვით გადილო ნეტავ?
ხარ ზაფხულში ჩემთვის ცივი წყარო,
ზამთარში კი — სითბო სანეტარო.

გაზაფხულის, შემოდგომის, ზამთრის
და ზაფხულის საჩუქარო ღვთისა,
მოასწარი ჩემო თვალსაჩინო
და მისურვე ღამე მშვიდობისა.

ნეტავ რისთვის მერგო მაღლი ღვთისა,
ეს სამოთხე შენთან ერთად ყოფნის?
სინათლე ხარ ჩემი შორი ქვეყნის
და სიმღერა ჩემი ქვეყნის მზისა.

ალტენგრაბოს საკონცენტრაციო ბანაკი, 1942

GDYBYM MIAŁ JEDENAŚCIE KAPELUSZY

Gdybym miał jedenaście kapeluszy.
pierwszy schowałbym w szafie, żeby się nie kurzył.

Drugi nadałbym przez pocztę w postaci paczki.
Trzeci byłby na drobnostki i drobiażdżki.

Czwartego używałbym wyłącznie do sztuk magicznych et cetera.
Piąty zamiast klosza, do przykrywania sera.

Szósty kapelusz – dla Jadwisi.
Siódmy bym powiesił. Niech wisi.

Ósmy przerobiłbym na nastrojowy abażurek.
W dziewiątym hodowałbym jeża lub coś z zoologii w ogóle.

Co do dziesiątego, to jeszcze nie mam pomysłu.
A jedynasty kapelusz porwałby mi wiatr nad Wisłą.
Bo powiedziała o mnie jedna poetka z Krakowa:
„To głowa nie do kapeluszy! To taka posągowa głowa!”

მე რომ თერთმეტი ქული მქონოდა

მე რომ თერთმეტი ქული მქონოდა...
მე რომ თერთმეტი ქული მქონოდა,
ერთს კარადაში შევინახავდი,
ნიავიც რომ არ მიჰკარებოდა.
მეორეს ფოსტით გავაგზავნიდი,
მოუხერხებელი რამეს მესამეს,
მეოთხით ფოკუსს გავაკეთებდი,
ყველს დავხურავდი თავზე მეხუთეს.
მექვსე იყოს იადვიგასათვის,
მეშვიდე-საკიდს, დაე, ეკიდოს.
მერვით ნათურას დავამშვენებდი
და ზღარბს ჩავსვამდი ჩემს მეცხრე ქულში.
მეათეს? – ვერც კი ვფიქრობ ამწუთში
მეთერთმეტეს კი წამგვრიდა ქარი.
როგრც ამობდა პოეტი ქალი,
ქულს ვერ მოირგებს თურმე ვერასდროს,
მონუმენტური ეს ჩემი თავი.

1949

GWIAZDY

Rozpłakały się gwiazdy Belgii
nad mym zabłąkaniem, nad szaleństwem wielkim,
pozwoływały się, rozpłakały się,
a jedna, ta niebieska, rzekła: mój mały.

Rozpłakały się gwiazdy Niemiec
też nade mną, żem taki szaleniec,
że za dużo na raz ukochałem,
że najgłupsza mogła zwieść mnie gitara,

świeca nagle zapalona dobrą ręką
i żwiejące przy tej świecy loki,
księżyc mały i wielkie obłoki,
i przechadzki przez most pod wiatr z piosenką.

Rozpłakały się gwiazdy niemieckie,
a ta niebieska zapłakała jak nad dzieckiem.

Gwiazdy czarne nad Notre-Dame
też widziały, jak bardzo byłem sam,
a to były gwiazdy Francji najlepsze.
Więc gdy jeły płakać nade mną,
już niebiesko było, już nie ciemno
i niebieski już był most i powietrze.

ვარსკვლავები

უცებ ატირდნენ ვარსკვლავები ბელგიის ცაზე,
გზააბნრული რომ მიხილეს, ბედის ამარა.
„ჩემო პატარავ“, – მითხრა ერთმა ლურჯმა ვარსკვლავმა
და მანაც ჩემთვის, უგნურისთვის ცრემლი დაღვარა.

და გერმანის ვარსკვლავებმაც იტირეს მერე,
ბევრი იტირეს, შემიცოდეს მათაც ბეჩავი,
სწუხდნენ სიყვარულს ხელალებით რომ დაუფჯერე,
სულელ გიტარას და სიმღერას ასე რომ ვენდე.

ასე რომ ვენდე სატრფოს ხელით ანთებულ სანთელს,
სანთლის ანარეკლს, მოთამაშეს ოქროსფერ თმაზე.
პატარა მთვარეს, ზორბა ღრუბლებს, რომ მივუმღერე
ხიღზე გავლისას და სიმღერას გულით მივენდე.

და დამტიროდნენ ვარსკვლავები ბეჩავს, გულახდილს.
ლურჯი ვარკვლავი დამტიროდა ისე, როგორც ჩვილს.
მერე ნოტრ-დამის ვარსკვლავებმა უცხო ფერისამ,
იხილეს ჩემი მარტოობა, გულით იღარდეს

და დამიტირეს ვარსკვლავებმა საფრანგეთისამ.
და მაშინ, როცა ვარსკვლავები ტიროდნენ ასე,
ცა გაცისკროვნდა, ლურჯი ფერი გამოჩნდა ცაზე,
სუფთა, კამკამა ლურჯი ფერი ჰაერში, წყალზე.

Ale tylko gwiazdy Polski uciekły
i krzyczały: to był człowiek wściekły,
niepotrzebny zakochany pasterz,
niepotrzebna gwiazda nad masztem,
niepotrzebny kwiat, zbędny instrument,
niepotrzebne drzewo z wiecznym szumem,
niepotrzebna zakochana piosenka,
niepotrzebny kościół, gdzie się klęka,
niepotrzebna ławka, gdzie się siada,
i słodycz, i noc, i zagłada.

Paryż, grudzień. 1945

და პოლონეთის ვარსკვლავები გამექცნენ მხოლოდ.
იძახდნენ ჩემზე: შეშლილია, მართლაც უგუნური,
ცუდი მწემსია, უვარგისი შეყვარებული,
ცუდი ვარსკვლავი, შემომჯდარი გრძელ ანძის თავზე,
ასევე ცუდი და უსუნო მინდვრის ყვავილი,
ცუდი საკრავი, უსარგებლო ჰანგებით სავსე
და ხე მაღალი, უვარგისი, მუდამ შრიალა,
ცუდი სიმღერა სიყვარულზე, არაფრის მთქმელი,
ტაძარი, სადაც ლოცვამ უქმად გაიხშიანა,
სკამი, რომელზეც სხედან, მაგრამ არის ზედმეტი,
ფუჭი სისოცხლე, – არაფერი სხვა ამის მეტი.

პარიზი, 1945

PYLEM KSIĘŻYCOWYM

Pyłem księżycowym być na twoich stopach,
Wiatrem przy twej wstążce, mlekiem w twoim kubku,
papierosem w ustach, ścieżką pośród chabrów,
ławką, gdzie spoczywasz, książką którą czytasz.

Przeszyć cię jak nitką, otoczyć jak przestwór,
być porami roku dla twych drogich oczu
i ogniem w kominku, i dachem, co chroni
przed deszczem.

1946

ნეტავი მთვარის მტვერი ვიყო...

ნეტავი მთვარის მტვერი ვიყო მე შენს ტერფებზე,
ან ქარი ვიყო შენს ბაფთებზე, რძე – შენს კათხაში;
ის სიგარეტი ვიყო ნეტავ, რომელიც გიყვარს,
ის გზა, – რომელზეც შენ დადიხარ და გველოს დიდხანს!

ან წიგნი ვიყო, რომ კითხულობ, სკამი, – რომ ზიხარ,
ძარღვებში ძაფად დაგივლიდი, სხვა რა ვქნა, მითხარ?
მაგ თვალებისთვის წელიწადის დროებად ვიქცე,
შენს ბუხარში კი ვგიზგიზებდე ცეცხლად, ნეტავი,
ანდა წვიმის დროს თავშესაფარად მაქცია, ნეტავ,
რომ შენ დაგიცვა. შენთან ვიყო, მუდამ, ნეტავი!

1946

DLACZEGO OGÓREK NIE ŚPIEWA

(z niedokończonyj całości pt. „M i ł o s i e r d z i e”)

Pytanie to, w tytule
postawione tak śmiało,
choćby z największym bólem
rozwiązać by należało.

Jeśli ogórek nie śpiewa,
i to o żadnej porze,
to widać z woli nieba
prawdopodobnie nie może.

Lecz jeśli pragnie? Gorąco!
Jak dotąd nikt. Jak skowronek.
Jeżeli w słoju nocą
łzy przelewa zielone?

Mijają lata, zimy,
raz słoneczko, raz chmurka;
a my obojętnie przechodzimy
koło niejednego ogórka.

1946

რატომ არ მღერის კიტრი

„მოწყალების“ დაუმთავრებელი ციკლიდან

რატომ არ მღერის კიტრი, ნეტავი?
კითხვა რთულია, მეტად სადავო.
ვის აქვს პასუხის გაცემის თავი,
რომ აღარავინ აღარ იდაოს?

რადგან არ მღერის კიტრი არასდროს
და წლის ყოველ დროს არის მღუმარე,
ჩანს, მის სიმღერას ზეცა არ წყალობს,
თუნდაც დაღვაროს ცრემლი მღუმარე.

და თუ სწყურია კიტრსაც სიმღერა?
და სურს მღეროდეს როგორც ბუღბული?
თუ მწვანე ცრემლებს ღვრის ღამღამობით
და სევდისაგან უკვდება გული?

წელი წელს მისდევს, ზამთარი—ზამთარს
მზიან დარსა ცვლის ცა მოღრუბლული
და ნეტავ, ჩვენში ვის ედარდება
კიტრის ოცნება ან სინანული?

1946

ŚMIERĆ INTELIGENTA

(fragment)

I

HAGIOGRAFIA

Przeziębiony. Apolityczny.
Nabolały. Nostalgiczny.
Drepce w kółko. Zagłada.

Chciałby. Pragnąłby. Mógłby. Gdyby.
Wzrok przeciera. Patrzy przez szyby.
Biały Koń? Nie, śnieg pada.

Wszystko krzywe. Wszystko nie takie.
Na ziemi znaki. Na niebie znaki.
Przepraszam, a gdzie kometa?

Cipcius z Londynu pisał przecie
w wielkim sekrecie o komecie.
Kometa. Ale nie ta.

Więc obrażony. Więc zatruty.
Wszędzie za późno. O diwe minuty.
O dwie minuty. We śnie.

ინტელიგენტიის სიკვდილი

(ფრაგმენტი)

I

ჰაბიობრაზია

გაციებული. აპოლიტიკური.
დაავადებული. ნოსტალგიური.
ძაგძაგებს, შველას კი არავის სთხოვს.

სურდა, რომ... სწაღდა, რომ..., შეეძლო კიდევ, რომ...
სათვალის შუშიდან მზერს—წარიტაცა დრომ.
ეს თეთრი რაშია? ო, არა, —თოვს.

ყველგან სიმრუდეა, სად წვდება ფიქრები,
ცაზე და მიწაზე ჩანს რაღაც ნიშნები...
მაგრამ, უკაცრავად, კომეტა სად არის?

ციპსუსმა გვაცნობა, ციპსუსმა მოგვწერა,
იმან ლონდონიდან კომეტა აღწერა.
კომეტა ვიხილეთ, თუმც სხვა და არა ის.

და ისევ ნაწყენი, ისევ მოწყენილი,
ვიღაც იგვიანებს, ის ღვას მოცდენილი.
უნდა შეუკურთხოს ძილში რომ არიან.

Mieli przyjść szosą. Gdzie ta szosa?
jak gdyby włos wyrywał z nosa,
uśmiecha się boleśnie.

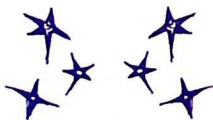
Więc, leżąc krzyżem, zdecydował.
Stanął na głowie. Spuchła mu głowa.
Żegnajcie, dzieci, żono!

I paszkwil rąbnął na pewną pralnię
że w pralni było niekulturalnie
i że go znieważono.

A teraz co? Teraz się martwi.
A może klasztor? Może do partii?
Lecz tu czy tam – migrena.

Boczną uliczką, zaułkiem krętym
idzie pod wiatr ten polski święty
z fortepianem Szopena.

1947

ის გზა, ცარიელი, მისკენ იზიდება,
ისიც გზას გაჰყურებს, ისე იღიმება,
თითქოსდა ნესტოდან მას ღინღლებს აცლიან.

და ასე ჯვარცმულმა რაღაც გადაწყვიტა.
დადგა ყირაზე და თავი გაუსივდა.
მშვიდობით ოჯახო, მშვიდობით ცოლ-შვილო!

მერე სამრეცხაოს უჩივლა რატომღაც
და თავს დაატეხა რისხვაცა და ბოღმაც:
ცუდად მომექცნენო, როგორ არ ვიჩივლო?!

ახლა კი რაღა ქნას? რა წყალში ჩავარდეს?
მონასტერს მიმართოს? პარტიას ჩაბარდეს?
და თავი ასტკივდა ფიქრების რიალით.

მიხვეულ-მოხვეულ, კლაკნილი ქუჩებით,
მიდის პოლონელი ქარში აჩქარებით,
წმინდანი, შოპენის ღვთიურ როიალით.

1947

REQUIEM ?

Ten tytuł jest fałszywy:
Umarli krzyczą do nas:
„My nie zaśniemy spokojnie,
gdy walka jest nie skończona,
my nie możemy zasnąć,
nas nie chce przyjąć Acheron,
bo walka jest nie skończona,
bo w pół drogi jesteście dopiero.
Nocą, która nam sprzyja,
gdy księżyc mózg wam omami,
wyływamy spod ziemi jak ryby
i jak ryby suniemy za wami
po piętach, do domostw, w sumienia,
w sam ból, w sam środek, w sam korzeń;
i szumi wysoko śmierć,
jak bór, jak wiatr i jak morze.
My koldry wam z brzuchów zrzucimy
i wyrzucimy na chodnik,
my w oczy wam, bracia, spluniemy,
gdy nie będziecie nas godni;
my mór na dzieci spuścimy
i trwogę jak deszcz po świecie,
jeżeli się załamiecie,
jeżeli nas zawiedziecie.
Europejczycy, słuchajcie,

რეკვიემი?

ეს სათაური ყალბია, ყალბი.
მიცვალებულთა ისმის ძახილი:
„ჩვენ მოსვენებით რა დაგვაძინებს,
სანამ არ არის ბრძოლა ჩავლილი.
ჩვენ მოსვენებით რა დაგვაძინებს
და არც გვლებულობს ჩვენ აქერონი,
რადგან ჯერ კიდევ შუა ცეცხლში ხართ,
რადგან არ არის ბრძოლა ჩავლილი.“

ჩვენ გვეხმარება ღამე უკუნი,
თქვან კი გიბინდავთ მთვარე გონებას
და ჩვენ, მიწიდან, როგორც თევზები,
ამოვყვინთავთ და დაგედევნებით.
სახლში თუ კარში, სულსა და გულში,
გაუსაძლისი ტკივილის დროსაც,
დაგედევნებით როგორც თევზები,
როგორც სინდისი – გაუსაძლისი.
მალა გუგუნებს, დრტვინავს სიკვდილი,
როგორც ზღვა, ქარი, ქარში ფიჭვნარი.
წაგგლიჯავთ საბნებს, თუ დაგეძინათ.
რა დროს ძილია, რა დროს სიზმარი!
თუ არ იქნებით თქვენ ჩვენი ღირსი,
შემოგიკურთხებთ, წაგართმევთ შვილებს,
გაგავერანებთ მშიშრებს და ლაჩრებს,
თუ არ იქნებით თქვენ ჩვენი ღირსი.“
ევროპელებო, ისმინეთ ჩვენი.

słuchajcie głosu Warszawy:
dziś nie ma miejsca dly chwiejnych
i nie ma życia dla słabych.
Walka o pokój jest twarda.
Laur dla tych, co się uparli.
Spójrzcie! aż ziemia się wzdyma,
tak krzyczą spod ziemi umarli.
A my ciągle jesteśmy z wami
my przy was, my z was, my za was.
A w niebie świecą dwie gwiazdy:
Stalingrad i Warszawa.

* * *

Nam nie potrzeba kadzideł,
symfonii i requiemów,
nie czas dziś jeszcze na to,
siły dajcie światu żywemu.
Przyjdzie dzień, gdy jak iskra
wieczna radość przez glob przebiegnie:
żywym na odpoczynek,
umarłym na Wielkie Requiem”.

1948

ჩვენი, ვარშავის, ისმინოს ყველამ.
ჩვენთან სულმდაბალს არა აქვს ხელი,
მშვიდობისათვის ვიბრძოლოთ ყველამ.
ამოიბურცა მიწაც კი, მიწაც,
შემოგვძახიან რადგან წასულნი:
“თვენთან ვართ, თქვენში, მუდამ თქვენს გვერდით,
სხვისთვის უცნობნი და დაფარულნი”.
ორი ვარსკვლავი კიაფობს ცაზე,
მათი კიაფი სხვებზეც გადავა.
ორი ვარსკვლავი კიაფობს ცაზე,
სტალინგრადია ეს და ვარშავა.

* * *

ჩვენი არ გვჭირდება არც საცეცხლური,
არც სიმფონია, არც რეკვიემი,
ჯერ არ დამდგარა დრო გარდასული,
ცოცხლებს—სიცოცხლე, გული—ლომგული.
ის დღეც დადგება, როს ნაპერწკალი
მთელ დედამიწას დაუვლის სხივად.
მაშინ, ცოცხლებო, იყავით მშვიდად,
განსვენებულებს კი — რეკვიემი.

1948

EPISTOŁA DLA ZAKOCHANYCH

Do was dziś należy cały świat,
na trzy księżyce klnę się, moi drodzy –
o, świerszcz na moście kwili, a ten wiatr
oddech wasz z oddechem łączy nocy.

Tyle gwiazd zaczęło swe spadanie!
Jak mały bąk zza węgła sierpień patrzy.
Rzućcie kwiat, choćby najmniejszy, dla niej.
Rzućcie kwiat, ta noc dziś dla was tańczy.

1948

ეპისტოლე შეყვარებულთ

სულ თქვენ გეკუთვნით სამყარო მთელი,
ამ მოვარეს ვფიცავ, ჩემო კარგებო.
თქვენთვის ჭრიჭინებს ჭრიჭინა ხელი
და ქარიც თქვენთვის ქრის საგანგებოდ.

ციდან ვარსკვლავთა დაიწყო ცვენა,
გიმზერთ აგვისტო გულგათანგული.
ბიჭო, ესროლე სატრფოს ყვავილი,
ბიჭო, ესროლე გრძნობა ფარული.

1948

ROZMOWA LIRYCZNA

– Powiedz mi, jak mnie kochasz.

– Powiem.

– Więc?

– Kocham cię w słońcu. I przy blasku świec.

Kocham cię w kapeluszu i w berecie.

W wielkim wietrze na szosie i na koncercie.

W bzach i w brzoźkach, i w malinach, i w klonach.

I gdy śpiesz. I gdy pracujesz skupiona.

I gdy jajko rozthukujesz ładnie –

nawet wtedy, gdy ci łyżka spadnie.

W taksówce. I w samochodzie. Bez wyjątku

I na końcu ulicy. I na początku.

I gdy włosy grzebieniem rozdzielisz.

W niebezpieczeństwie. I na karuzeli.

W morzu. W górach. W kaloszach. I bosy.

Dzisiaj. Wczoraj. I jutro. Dniem i nocą.

ლირიკული საუბარი

- მითხარი, როგორ გიყვარვარ, როგორ?
- გეტყვი.
- მითხარი.
- მიყვარხარ მზის და მთვარის შუქზეც,
ბერეტშიც, ქუდშიც.
ქარშიც მიყვარხარ და კონცერტზეც,
სად არ ქრის ქარი.

მიყვარხარ მაშინ, როცა ყვავის იასამანი,
ჟოლო რომ მწიფობს და მწვანეში
ღვას ნეკერჩხალი.
ძილშიც მიყვარხარ და ღვიძილშიც,
სულ შრომობ როცა,
კვერცხსაც ისე თქვეფ, — მოხდენილად,
არ იცი მოცლა.
მაშინაც გეტრფი გიფუჭდება
რაიმე როცა.
ტაქსშიც მიყვარხარ, ლიმუზინშიც,
ყველგან, საოცრად.
მიყვარხარ მაშინ როცა ქუჩის
ბოლოში გხედავ;
მაშინ მიყვარხარ, მოხდენილად
თმას რომ ივარცხნი;
კარუსელზე ხარ და თუ ტკბება
სხვაც ჩემებრ, ნეტავ?
ზღვაშიც მიყვარხარ, მთაშიც, ბარშიც,

I wiosną, kiedy jaskółka przylata.
– A latem jak mnie kochasz?
– Jak treść lata.
– A jesienią, gdy chmurki i humorki?
– Nawet wtedy, gdy gubisz parasolki.
– A gdy zima posrebrzy ramy okien?
– Zimą Kocham cię jak wesoły ogień.
Blisko przy twoim sercu. Koło niego.
A za oknami śnieg. Wrony na śniegu.

Leśniczówka Pranie, 19.

სულ ფეხშიშველიც;
შენი დღეც მიყვარს, შენი ზვალეც,
დღე გუშინდელიც.
მიყვარხარ მაშინ, მიფრინავენ
მერცხლები როცა.
– ზაფხულშიც მეტრფი?
– ვით ყოფნის არსს, გეტრფი საოცრად.
– შემოდგომაზე თუ გიყვარვარ,
ღრუბლიან დარში?
– მიყვარხარ, როცა ქოლგას კარგავ
წვიმა-ავდარში.
– ზამთარში, როცა ფანჯრებია
სულ შეჭირხლული?
– მაშინ მიყვარხარ როგორც ცეცხლი,
ღნება ყინული.
ზამთარში მინდა, რომ შენს გვერდით
ვიყო უბრალოდ,
გარეთ თოვლია, ფიფქი ცვივა
და ყორნებს ათოვთ.

1950

EZOP ŚWIEŻO MALOWANY **SKROMNOŚĆ**

Na Poczcie Główną w Warszawie
przyszedł list strasznie pomięty,
z adresem brzmiącym ciekawie:
DO NAJLEPSZEGO POETY.

Nazwiska ani ulicy
nadawca nie podał wcale,
więc naradzali się wszyscy,
co z fantem tym począć dalej.

Żeby nie wyszła gaffa,
list odesłali do Staffa.

Staff oddał go Tuwimowi,
a Tuwim na to tak powi:

„To nie ja. A wy się boczcie”.
I list znów leżał na poczcie.

ახლად დახატული ეზოკე თავმდაბლობა

ვარშავის მთავარ ფოსტაში, ერთხელ,
ნახეს წერილი და ვის? – ვერ პოვეს.
კონვესტს ეწერა ასე, ხელდახელ:
„პოეტებს შორის უკეთეს პოეტს“.

იქ არ ეწერა გვარი, არც ქუჩა,
ის ადრესატი სდუმდა ამაზე.
წუხილს ვერავინ ვერ გადაურჩა:
„ნეტავ ვინ არის კარგი ყველაზე?“

მერე კი აზრიც მოვიდა სწრაფი,
სტაფს გაუგზავნეს, „დე, იყოს სტაფი!“

სტაფმა ის ტუვიმს გადაულოცა,
ტუვიმმა ეს თქვა, მიიღო როცა:

„მე არ მეკუთვნის, რაც გინდათ ქენით“.
წერილი ფოსტას უბრუნა ფრენით,

Żeby więc skończyć z kłopotem,
kierownik poczty rad nierad
wziął w rękę swe pióro złote
i dał do gazet inserat,

że „list jest taki i taki,
więc się zgłaszajcie, cłopaki”.

Taaak.

I teraz wciąż się ktoś zgłasza,
i problem wciąż się rozszerza.
I stoi kolejka straszna
na długość jak stąd do Zgierza.

1951

რომ ვერ გადაჭრა პრობლემა რთული,
უფროსმა ძალა თავს დაატანა,
ხელში აიღო ოქროს კალამი
და გაზეთებში ცნობა გაგზავნა:

გვაქვსო წერილი ჩვენ უცხო ძალზე,
ასე არისო, ასე და ასე.
მიდით გამოჩნდით, თქვენ, კარგნო სხვაზე

ა-ა-ა-ასე.

და ამის მერე ვინ აღარ მოდის?!
და ეს პრობლემაც შეწყდება როდის?
და კვლავ რიგი დგას, რიგი აქამდე,
ვით ვარშავიდან და კრაკოვამდე.

1951

TO PRZECIEŻ NIE DA SIĘ...

To przecież nie da się wyrazić inaczej,
tylko ten szmer za ścianą trzeba zanotować,
może deszcz? – gwizd pociągu, kroki w ulicy
i bardzo słabe światło, co w tej chwili pada
z latarni dorożkarskiej przybitej do ściany,
i ten gliniany gołąb, i szczygiel drewniany,
i ten rajtar XVII-wieczny na koniu z XV wieku...

ამის გადმოცემა მე არ შემიძლია...

ამის გადმოცემა მე არ შემიძლია, არ ძალმიძს, არა.
იმას თუ ჩაენიშნავ, ხმაური რომ ისმის იმ კედლის გაღმა.
წვიმა-საოცარი, ორთქმავლის საყვირი, ფეხის ხმა ქუჩაში,
ოდნავ მოციმციმე უეჭი რომ გამოკრთის და ბრწყინავს წვიმაში,
იქ თიხის მტრედია, იქვე-ხის კოდალა, მეეტლის ფარანი.
ძველ დროთა რაინდი უფრო ძველ ცხენზე ზის
და მიქრის მხედარი.

1953

EZOP ŚWIEŻO MALOWANY **ZŁUDZENIA POPULARNOŚCI**

Pewnego dnia
(a dzień był piękny jak skrzypce)
szedłem sobie spacerkiem
przez place i przez ulice.

W parkach grały kapele.
Rzecz się działa w niedzielę.

Lecz co mnie zastanowiło,
można powiedzieć, ogromnie.
to to, że wszyscy tak miło
się uśmiechali do mnie;

czy kto szedł pieszo, czy jechał,
każdy się do mnie uśmiechał.

„Hm – myślę – hm... w rzeczy samej
cóż to jest? Popularność.
Popularność nad popularnościami
i wszystko popularność.

To pewnie ten mój poemat,
co go na sercu noszę.

ახლად დახატული ეზოვკა მომატყუებელი პოპულარობა

ერთ მშვენიერ დღეს,
ვიოლინოს რომ მოგვაგონებს,
დავსეირნობდი,
მივყვებოდი ქუჩებს, მოედნებს.

ხმა კაპელისა გაისმოდა პარკებში ყველგან,
კვირა დღე იყო, ასეთია კვირა დღე ყველა.

მაგრამ ერთმა რამ გამაოცა
ყველაზე მეტად;
ყველა გაბვლელი მიცინოდა
მე მეტისმეტად.

ყველა მგზავრი და
ყველა ფეხით მოსიარულე.

„ჰმ, – გავიფიქრე, – ჰმ...
რას ნიშნავს ეს ქცევა, ნეტავ?
პოპულარობას,
ჰო, ნამდვილად, მე ამას ვხედავ.

აღბათ, პოემას
რომ ვატარებ გულში, იციან.

O, rokosze! O, nieba!
O, nieba! O, rokosze!

A może, może przez eter
puścili coś całym światem,
że „powitajmy poetę”,
że „czcymy”, że „onorate”.

I przez to tak w bębny biją,
i przez to tak czczą laurowo;
przez to uśmiechy. Triumf
na skalę wszechświatową”.

Dopiero pewien facet,
kiedym zapytał go się,
rzekł „Wyszedł pan na spacer
z wielką plamą od atramentu na nosie”.

ო, ნეტარებაჲ,
ჩემი თავი მე გამიცია.

ანდა ეთერში განაცხადეს
ჩემი ღირსება:
„აი, პოეტი,
მას ეკუთვნის ქება—დიდება!“

აი, რატომაც ისმის თურმე
ხმა დაფდაფების,
ეს ყველაფერი ჩემთვის, ხდება,
სულ ჩემთვის, ჩემთვის!

და ბოლოს, როცა,
კიდევ ერთმა მე შემომცინა,
ვკითხე მიზეზი,
მიპასუხა და გამიცინა:

„ბატონო, ალბათ, თამაშობდით
მელნიან კალმით,
ცხვირზე ლაქა გაქვთ,
დასეირნობთ ამ მელნის ლაქით“.

1951

EZOP ŚWIEŻO MALOWANY **BAJKA O DREWNIANEJ GŁOWIE**

Na Nowym Świecie, w świetle latarni,
leżała głowa w antykwarni,

może dziwoląg etnograficzny,
a może przyrząd do sztuk magicznych,

z zewnątrz toczona, wewnątrz drażona,
głowa-curiosum, fikcja szalona,

w każdym bądź razie zwyczajne drewno,
drewno, drewno. Na pewno.

Że lubię rzeczy wyjątkowe,
nabyłem ową drewnianą głowę,

niosę do domu, rozwijam papier,
a żona patrzy i łza jej kapie,

w końcu monolog: „Och, moje złoto,
po coś to kupił, na co ci toto?”

Ja mam wydatki: i to, i owo,
a ty do domu nagle z tą głową.

ახლად დახატული ეზოვე ზღაპარი ხის თაჰისა

ერთხელ, ანტიკვარიატში „ნოვი სვეტის“ ქუჩაზე, დავინახე თავი იღო, ვერ მოვედი ჭჯუაზე.

იქნებ ეთნოგრაფიულად ვინმეს რამედ არგია,
იქნებ იმას გამოადგეს, ვინც ხელს კიდებს მაგიას?

თავი იყო კურიოზი, მონაგონი გიჟური,
ამოკვეთილ-მოხატული, უცხოდ ამოტვიფრული.

გინდ ასე თქვი, გინდ ისე თქვი, ის ხე იყო უბრალოდ,
ხე, ხე, მაგრამ ჩანაფიქრი იყო მართლაც უბადლო.

რა ვქნა, მიყვარს მე ასეთი უჩვეულო ნივთები
და ეს თავიც შევიძინე, გზას ხის თავით მოვყვები.

სახლში მისულს ცოლი მხვდება. ხის თავს ქალადს ვაცილებ,
ჩემი ცოლი ტირილს იწყებს, ცხვირსახოც ვერ ვაცილებ.

ამას მოჰყვა მონოლოგი: „ჰოი, ჩემო ფულებო,
ტყუილად წყალში გადაყრილო, უქმად დახარჯულებო“.

მერე მითხრა: „რად გინდოდა, ან რა თავში ვიხალო,
ხარჯები მაქვს, თავს ყიდულობ, რატომ, რისთვის? მითხარო.

O, biedna jestem ja losu pastwa,
jak ty co zrobisz – same dziwactwa;

gdy patrzę na nią, ból mnie przeszywa,
zabierz tę głowę, dość mam tych dziwactw”.

(Monolog rośnie, słowo do słowa,
a między nami drewniana głowa.)

Żeby więc nieco byłysnąć dialogiem,
tak się odzywam: „Prawdą a Bogiem,

to mną kierował rozsądek zdrowy,
wnet pojdziesz sekret drewnianej głowy”.

I żeby dowód poszedł za słowem,
lekko nadziewam głowę na głowę.

Wchodzi kolega (z drewnianą głową),
co dawnie patrzył na mnie surowo.

Widząc, że też mam drewnianą kulę,
zaczyna do mnie przemawiać czule,

mówi: „Mój kotku!” Siedzi do rana.
Drewniana głowa. Głowa drewniana.

Nazajutrz o mej drewnianej głowie
wieść się roznosi jak ryki krowie,

რად ვარ ასე უბედური, ნეტავ რა დავაშავე,
აღარ გეყო სიურპრიზები? მორჩი და გაათავე!

რომ ვუყურებ, თავი მტკივა, რატომ არ გებრალები?
მე ეგ თავი თავს მატკივებს, შენ დაგიბრმეს თვალები!”

სიტყვას სიტყვა მოვაყოლე, კამათს მოჰყვა კამათი
და ხის თავი კი ჩვენს შორის იყო საღ-საღამათი.

მე ვუთხარი: „შენ არ გესმის, ვყიდულობდი როდესაც,
ჩანაფიქრი მქონდა კარგი, შენც მიხვდები ოდესღაც“.

მერე თავზე ჩამოვიცვი ის უაზრო ხის თავი,
არც არავის გაუკვირდა, ვინ იყო გამკითხავი!

ამ ხის თავით მოვიზიდე ის, ვინც არა მწყალობდა,
ხისთავიან ნაცნობს ჩემი ხის თავი უხაროდა.

ის დილაძლე დარჩა ჩემთან, — ხისთავიან ძმობილთან,
უწინ კუშტად მიყურებდა და მივლიდა შორიდან.

ხისთავიანს გაუხარდა, რომ ვარ ხისთავიანი,
ე.ი. ნორმალური, სანდო ადამიანი.

დილით ძროხის ბლავილივით მთელ ჩვენს ქალაქს მოედო:
ჩვენნაირი გამხდარაო, ჭკუას ძლივს არ მოეგო?!

დილით, ღამით, შუადღეზე, ამ ხის თავის დიდება,
ხისთავიანს ჩემს ნაცნობებს სრულიად არ სწყინდებათ.

chwała w południe, wieczór i rano
drewniane głowy głowę drewnianą,

kariera rośnie, szacunek wzrasta,
jestem na usrtach całego miasta,

duch mnie nie męczy apollinowy,
mam pełny spokój. Z powody głowy.

Niech żywe głowy budują, a ja
tylko oceniam, tylko zagajam,

tutaj postoję, tam się powiercę,
tu coś uzgodnię, tam coś zatwierdzę,

roskoszny dzionek strzela jak z bicza.
O, głowo moja! o, tajemnicza!

którą znalazłem gdzieś w antykwarni?
Na Nowym Świecie? W świetle latarni?

Czysty przypadek: I cóż wy na to?
Jestem szczęśliwym biurokratą.

კიდევ დამაწინაურეს, პატივს მცემენ ძალიან,
ყველა ჩენზე ლაპარაკობს, — კაცია თუ ქალია.

აპოლინერისეული აღარ მტანჯავს ფიქრები,
ხისთავიანს როგორც მართებს, ჩემთვის მშვიდად ვიქნები.

უწინ ფიქრით თავს ვიმტრევედი, ახლა სხვებმა იმტვირინ,
კრებებს ვხსნი და კრებებს ვხურავ, საქმე სხვებმა იძიონ.

აქ რაღაცას ვადასტურებ, იქ ვიღაცას გავკიცხავ,
ხან რატომღაც გავჯარდები, ხან სიმშვიდეს დავიცავ.

ბედნიერი გავხდი, მართლაც, ამ ხის თავის წყალობით.
მის გარეშე, თავო ჩემო, გახსოვს, როგორ ვწვალობდით?

რა იღბალზე გავიარე „ნოვი სვეტის“ ქუჩაზე.
რაღა იმ მაღაზიასთან, რაღა იმ ტროტუარზე?

ნუთუ მხოლოდ შემთხვევაა, ის თავი რომ ვიყიდე?
თქვენ რას იტყვით, ხომ ხის თავმა მომანიჭა სიმდიდრე?

1951

KOŃ W TEATRZE

Na próbę generalną satyrycznego programu przez pomyłkę do konia zaproszenie wysłano, że mamy zaszczyt et cet., że bardzo dobre miejsce, koń przyjechał, ale się spóźnił, żeby zrobić tak zwane wejście. Wozni nie chcieli go wpuścić, aliści rzeczce woźny do woźnego - Szkoda łez, ja uważam, że lepiej go wpuścić, kolego, niby ta grzywa i rzenie, a może to nie jest byle kto? na oko koń, a w gruncie rzeczy może to jaki dyrektor; życie jest pełne pozorów, na pozór czasem koń czy zając, człowiek nie wpuści, a potem nieprzyjemności wynikają. I tu schylili głowy. Koń się znalazł w teatrze i przeszedł przed pierwszym rzędem na znak, że on czynnie i także. Przez cały czas przedstawienia stał głową do widowni obrócony, tam coś śpiewali, a on stał (z kopytem na poręczu) i tylko rozdzielał ukłony bezbłędnie, stosownie do osoby, raz serdeczne, raz nikłe, jakby powiedział Lukrecjusz: *sum cuique*. W antrakcie kilku redaktorów poprosiło go o poemat (ew.pt. „Indonezja”),

ცხენი თეატრში

რეპეტიცია იყო თეატრში, — გენერალური რეპეტიცია. შეცდომით ცხენი მიიპატიუეს, თითქოს ცხენებმა რამე იციან. „პატივი დაგვდეთ — ბარათს ეწერა, — მობრძანდით“ et cet... და et cetera...,

ცხენი მივიდა დაგვიანებით, „ეს მე ვარ, დატკბით“ — სახეს ეწერა. თუმც კარისკაცებს მისი შეშვება სულ არ უნდოდათ, შეუშვეს მაინც.

ერთმა მეორეს უთხრა: „შევუშვათ ეს დაფეხვილიც, გავარდეს ჯანიც!“

ხედავ მის ფაფარს? იცის ჭიხვინიც, ტანად პატარა ვინმე როდა,

თითქოს ცხენია, მაგრამ ვინ იცის, მართლა ცხენია თუ უფროსია?! ბევრი რამ არის მოჩვენებითი: ზოგი ცხენსა ჰგავს, ზოგი კი კურდღელს.

რომ არ შევუშვათ, ვიცი, მაშინვე, ის გვაწყველინებს ჩვენ გაჩენის დღეს.

კარისკაცებმა თავი დაუკრეს, ცხენი თეატრში აღმოჩნდა უცებ, ისე ამაყად ეჭირა თავი, იტყოდი: „ტოლსაც არვის დაუდებს“. და უყურებდა ის ცხენი სცენას, ხმას არ იღებდა, არ სძრავდა ენას,

თუმც მოაჯირზე ეწყო ჩლიქები და ყურს უგდებდა ასე სიმღერას.

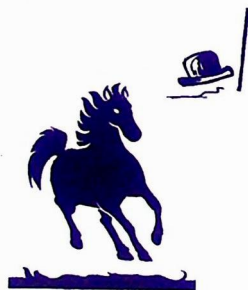
თავს ოსტატურად უკრავდა ყველას, ზოგს მორიდებით, ზოგს ქედმაღლურად,

„ყველას თავისა ეზღვება ბოლოს“ — ლუკრეციუსმა თქვა ოსტატურად.

ponieważ koń opanował w mig wyrażenie „koncepcja”
i siał nim na wszystkie strony, czasami dodając „aspekt”,
ihahahaha koncepcja, ihahahaha aspekt.

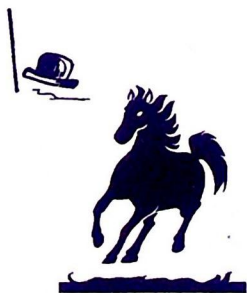
Ktoś go sfotografował, ktoś go nakręcił, dla kina,
albowiem, co tu gadać, koń to rzecz sensacyjna.

A w finale programu na scenie była namalowana trawa.
Koń skoczył. I trawę zjadł. I dostał największe brawa.

ანტრაქტის დროს კი სთხოვეს პოემა რომ დაეწერა –
„ინდონეზია“,
ცხენი დათანხმდა, რადგან იცოდა სიტყვა „ასპექტი“ და
„კონცეფცია“.
ცხენს გადაუღეს სურათი მერე და კინოფირზეც აღბეჭდეს
ბოლოს,
ცხენი თეატრში! აი, ამბავი! სენსაციაა ბოლოს და ბოლოს.
მერე სცენაზე დეკორაცია იყო – ბალახი, ბალბა, სამყურა...
ცხენმა შესანსლა დეკორაცია და დიდი „ბრავო“ დაიმსახხურა.

1953

PIEŚNI

I

Gdy próg domu przestępujesz,
to tak jakby noc sierpniowa
zaszumiła wśród listowia,
a ty przodem postępujesz.

A za tobą cienie ptasie,
szczygieł, gil i inne ptaki.
Świecisz światłem wielorakim
od sierpniowej nocy jaśniej.

Bo ty jesteś ornamentem
w gmachu nocy, jej księżycem.
Przesypujesz światła w rękę
z namaszczeniem, jak pszenicę.

U twych ramion płaszcz powisa
krzykliwy, z leśnego ptactwa,
długi przez cały korytarz,
przez podwórze, aż gdzie gwiazda

Venus. A tyś lot i górnosc
chmur, blask wody i kamienia.
Chciałbym oczu twoich chmurnosc
ocalić od zapomnienia.

სიმღერები

I

სახლის ზღურბლს როცა გადმოაბიჯებ,
ასე მგონია, აგვისტოს ღამე
ფოთლებში შრიალს იწყებს მღუმარე,
შენ წინ მიქრიხარ, ვგრძნობ შენს ნაბიჯებს.

შენთან ჩიტების ვხედავ აჩრდილებს,
აი, შაშვი და აი, წიწკანა...
შენს შუქთაფრქვევას გავუძლებ, განა?
შუქი ამ ღამეს უკუნს აცილებს.

შენ ღამის კოშკის ხარ ორნამენტი
და – წამომდგარი კოშკის თავს მთვარე,
სხივები ისე მიმოაბნიე,
თითქოს და ხორბლით აგვესოს არე.

შენს მხრებს ფრინველთა ფარავს ლაბადა,
იგი გრძელია, გრძელი ძალიან,
მთელ სახლს, მიდამოს, ვარსკლავებს ფარავს.
ამას რომ ვხედავ, გულს უხარია.

შენი ლაბადა აღწევს ვენერას,
შენ თვით სიმაღლე ხარ და მწვერვალი,
მსურს დავიწყებას გადავარჩინო
მაგ თვალთა სევდა დაუვიწყარი.

II

Pochylony nad mym stołem
we wschodzącej zorzy łunie
ręce twoje opisuję,
serce twoje opisuję;

smak twych ust jak morwa cierpki
i głosu pochmurną słodycz,
i uszy tve jak wysepki,
które z dala widział Odys.

Ten obłok jest twoją twarzą,
ten horyzont, ta akacja.
Pióro maczam w kałamarzu
i litery wyprowadzam.

Niech staną rząddek przy rządku
jak ptaki złote i modre,
by z najprawdziwszego wątku
powstał najprawdziwszy portert.

Minął dzień. Wciąż prędzej, prędzej
szybuje czas bez wytchnienia.
A ja chciałbym twoje ręce
ocalić od zapomnienia.

II

კუზივარ მაგიდას ახლა,
აისის მზე მივსებს სულს,
კუმლერი მე შენს ხელებს,
კუმლერი მე შენს გულს.

მწკლარტე თუთასავით ბაგე
და ხმის ღრუბლიანი სიტკბო,
ყურნი იმ კუნძულთა მსგავსი,
რაც რომ ოდისევა იცნო.

ღრუბელს, ამ ჰორიზონტს, ამ ხეს
ვადარებ შენს სახეს მუდამ,
კალამს რომ მელანში ვაწებ,
ასოებს შენს სახელს ვურთავ.

დაე, ასოები იყოს
ოქროს, ლურჯ ფრინველთა მსგავსი,
სწორედ გამოვსახო მინდა შენი სახის ყველა ხაზი.

მირბიან, მირბიან სწრაფად
დღეები დრო-ჟამის მჩენი.
მსურს დავიწყებისგან ვიხსნა
ხელები, ხელები შენი.

III

Ile razem dróg przebytych?
Ile ścieżek przedeptanych?
Ile deszczów, ile śniegów
wiszących nad latarniami?

Ile listów, ile rozstań,
ciężkich godzin w miastach wielu?
I znów upór, żeby powstać
i znów iść, i dojść do celu.

Ile w trudzie nieustannym
wspólnych zmartwień, wspólnych dążeń?
Ile chlebów rozkrajanych?
Pocałunków? Schodów? Książek?

Ila lat nad strof tworzeniem?
Ile krzyku w poematy?
Ile chwil przy Beethovenie?
Przy Corellim? Przy Scarlattim?

Twe oczy jak piękne świece,
a w sercu źródło promienia.
Więc ja chciałbym twoje serce
ocalić od zapomnienia.

III

რამდენი გზა განვლეთ ერთად,
რამდენი ბილიკი ვტკეპნეთ,
რამდენჯერ გვათოვდა ციდან,
ღამის გზას თოვლში რომ ვენდეთ.

რამდენი წერილი ვწერეთ,
როცა გვეყრებოდა გზები,
და კვლავ მოვდიოდით ერთად
და კვლავ ძველებური გზებით.

ერთად პურისჭამა ჩვენი,
ერთი სიხარული, სევდა,
კოცნა, წაკითხული წიგნი...
კიბე ამოვლილი ერთად...

რამდენი თან გაჰყვა გრძნობა
პოემის მღელვარე სტროფებს,
რამდენჯერ ვუსმინეთ ერთად
ბეთჰოვენს, სკარლატის, კორელს...

თვალეები მიგიგავს სანთლებს,
გული კი გაქვს ცეცხლის მჩენი,
მსურს დავიწყებისგან ვიხსნა
ეგ გული, ეგ გული შენი.

IV

Oto jest nasz dzień codzienny,
nasze mały budowanie,
trud uparty i niezmienny,
nieustanne kształtowanie.

Słońce wschodzi i zachodzi,
drzewa kwitną, liście ronia,
my strumień rzeczywistości
kształtujemy naszą dłonią.

Jesteśmy częstką w zespole,
z niego płynie nasza siła –
żeby chleb leżał na stole,
a pracom lampa świeciła;

by czas jak pochodnia płonął
jednak: dzień czy mgła nocna.
Stoimy przy życiu, żono,
jako tkacze przy swych krosnach.

Z dnia na dzień tkaninę tkamy
wzorzystą dla pokolenia.
Chciałbym i blask naszej lampy
ocalić od zapomnienia.

IV

ეს ჩვენი დღეა, ყოველდღიური
დაულალავი შრომით აღსავსე.
შენება არის ჩვენთვის ჩვეული,
აი შენობა, ჩვენ რომ აღვმართეთ.

მზე რომ ამოდის, კვლავ ჩადის მერე,
ხე ყვავის, მერე ფოთლები სცვივა.
ცხოვრების ნაკადს რა შეაჩერებს,
თუ არ იშრომე, რა გამოგივა?

ვართ ნაწილები ერთი მთელისა,
ძალა იქიდან იღებს სათავეს
და მადლობა ღმერთს, შუქიც გვაქვს, პურიც,
რადგან ხელთა გვაქვს შრომის სადავე.

დრო ჩვენთვის უქმად რომ არ გავიდეს
და გვინათებდეს როგორც ლამპარი,
ისე უდგივართ ცხოვრების დაგზას,
როგორც დაზგასთან დგას ფეიქარი.

სახეებიან ქსოვილს ვქსოვთ ისეთს,
სხვებმაც იხარონ, იყოს საჩინო.
მანათობელი ჩვენი ვარსკლავი
მსურს მივიწყებას გადავარჩინო.

V

Garniemy się do muzyki,
muzyka to jest nasz festyn,
kochamy trąbki i smyki,
obój, klarnet i klawesyn.

Jest w domu lichtarz nieduży
z wysoką świecą szkarlatną;
ona do koncertów służy,
do dźwięku dodaje światło.

Ty ją zapalasz w godzinie
muzycznej i płomyk świeci
w chwili, gdy z głośnika płynie
Koncert Brandenburski Trzeci.

Radość jak poważny taniec
przesuwa swój cień po ścianach.
I pada świecy pełganie
na twarz Jana Sebastiana.

Lipski kantor bardzo mile
uśmiecha się zza oszklenia.
Chciałbym wszystkie takie chwile
ocalić od zapomnienia.

V

გვიყვარს მუსიკა და გვიტაცებს იგი ძლიან,
ის არის ჩვენი ზეიმი და დღესასწაული.
გვიყვარს საყვირი, გვიყვარს ხემი სიმს შეხებული,
გვიყვარს კლარნეტი, კლავესინი, გვიყვარს გაბოი.

ჩვენ გვაქვს შანდალი. ის მომცროა, კოხტა ძალიან,
წითელი ფერის ძალალ სანთლით დამშვენებული.
ჩვენ რომ კონცერტზე შუქს გვინათებს, - მისი ალია,
ის ყველა ბგერას კაშკაშს მატებს და აელვარებს.

და შენ ამ სანთელს ანთებ ხოლმე, როს ჟღერს მუსიკა
და ბრანდენბურგის კონცერტია როცა მესამე,
როცა ოთახი ამ მუსიკით არის აღსავსე,
შენ ანთებ სანთელს და იღვრევა ირგვლივ სიამე.

და სიხარული როგორც ცეკვა, ცეკვა წარმტაცი,
შიშველ კედელზე აჩრდილებად აღიბეჭდება.
ალი ციმციმებს, სანთლის ალი მომცრო შანდალში
და ბახის სახეს უნატიფეს შუქად ეცემა.

და ეს კანტორი ლაიფციგელი გვილიმის თბილად,
გვილიმის სახე პორტრეტიდან ღიმილიანი.
მსურს ეს წამები მშვენიერი და თვალსაჩინო,
გადავიწყებას, მივიწყებას გადავარჩინო.

VI

Nie jesteśmy, by spożywać
urok świata, ale po to,
by go tworzyć i przetaczać
przez czasy jak skałę złotą.

Choćby i po razy tysiąc
osaczyły nas trudności,
my idziemy blaskiem bijąc
w urodę maszyn i roślin.

W poczekalniach kin srebrzystych,
gdy zadymka śnieżna bredzi,
nieraz siadamy strudzeni,
strudzonych ludzi sąsiedzi.

Dni i noce z nami biegną,
a my z nimi ku przodowi,
w trudzie tworząc piękno, piękno,
które znów służy trudowi.

Z chmury zwisa śnieg z ukosa,
twarz twoja w srebro przemienia.
Chciałbym śnieg na twoich włosach
ocalić od zapomnienia.

Leśniczówka Pranie, 1

VI

ჩვენ არ მოვსულვართ იმისთვის ქვეყნად,
რომ მივიტაცოთ განძი ყოველი.
მისთვის მოვედით, რომ რამე შევქმნათ;
ოქროს კლდე ფასით განუზომელი.

ჩვენ არ გვაშინებს დაბრკოლებები,
თუნდაც ათასი შეგვხედეს სიძნელე,
ჩვენ გზას განვაგრძობთ, არ შევჩერდებით,
ირგვლივ შუქს მოვფენთ, მოვსპობთ სიბნელეს.

ლამაზ, ვერცხლისფერ კინოთეატრში,
როცა ნამქერი ბობოქრობს გარეთ,
ჩვენსავით დაღლილთ ვუსხედვართ გვერდზე,
ვიცინით, ვტირით ანდა ვმღუმარებთ.

ყოველდღე თან გვდევს ღლეცა და ღამეც,
ჩვენ მათთან ერთად წინ მივისწრაფით,
ჩვენი შრომით ვქმნით მშვენიერებას
და მშვენიერი მშვენიერს ბადებს.

ღრუბლიდან თოვლი მოეფინება,
უნდა ვერცხლისფრად გამოგაჩინოს,
მსურს შენი თმების ფაფუკი თოვლი
გადავიწყებას გადავარჩინო.

BURZA W AMSTERDAMIE

Ach, tyle złotych okien! to wszystko skutki piorunów;
drzewa się naradzają:

– Co robić?

– Co robić?

– Co robić?

Wiatr histeryczny lata i z drżących rąk profesorów
wyrywa łacińskie księgi, z ksiąg słowa, a ze słów słodycz

1929

PORANEK

To szumi ziemia. To drzewa z niej wyrastają.
Niebo oddycha. Obłoki wychodzą z domu.
Przestrzeń ucieka. I tylko szafir na wargach.
I piasek złoty na włosach. I smutek podobny do dębu.

1929

ქარიშხალი ამსტერდამში

ელვისაგან სარმკლის შუშებს

ცეცხლისფერი დაჰკრავს.

შემკრთალ ხეებს აკანკალებს:

– რა ვქნათ?

– რა ვქნათ?

– რა ვქნათ?

ანცი ქარი პროფესორს

წიგნებსა ჰგლეჯს, ფანტავს...

წიგნებიდან – სიტყვებს, სიტყვებიდან – სიტკბოს

და მით ხეებს ქარგავს.

1929

განთიადი

გუგუნებს მიწა. იზრდებიან ხეები მძიმედ.

ისვენებს ზეცა და ღრუბლების წყდება ფარფაში.

იმღვრევა სივრცე. ლილისფერი ედება მღვიმეს.

ყვითელი ქვიშა გარჩენია ვიღაცას თმაში.

1929

CHÓR IDIOTÓW

My nie wiemy, żeśmy tacy ładni,
ale kochamy róże,
gołębie, srebrne dachy, kształty w sen wprawiające,
linie schylone...

1929

TRIUMF CEZARA

Precz odrzucił togę wyszywaną w krwiste meandry,
złoto wszelkie i dumę, ręką uciszył tłum;
nie chce nawet sandałów ze słońca spadłych na ziemię.
Cezar – wystąpi – nago.

1929

ილიოტების ქორო

არ ვიცი, რომ კარგები ვართ,
თუმც კი გვიყვარს ვარდები.
ვერცხლისფერი სახურავი, მტრედები და
ციმციმი კანდელის...

1929

ცეზარის ტრიუმფი

სისხლისფერი მეანდრებით მოქარგული ტოგა,
ოქრო-ვერცხლი, სიამაყე და ხამლები მზისფერი –
სულ გაიძრო, მოისხიპა და... ცეზარი ანაზღად
ხალხს წარუდგა შიშველი.

1929

WCIAŻ UCIEKAMY

Wciąż uciekamy. Z miasta do miasta.
Inteligenci.
Tęskniąca nacja. Ginąca klasa.
Mali, zmarznięci.

Milionem rodzin. Z gramofonami.
Z kraju do kraju.
– Powiedzcie, gdzie jest wasza ojczyzna?
Wciąż nas pytają.

A my nie wiemy; a my płaczemy,
jak woda morska.
Pod sztuczną palmą listy piszemy
na brudnych dworcach.

1936

კვლავ გავრბივართ

კვლავ გავრბივართ, ქალაქ-ქალაქ
კვლავ დავეხეტებით.
ნაღვლიანი ერი. მომაკვდავი კლასი
ინტელიგენტები.

ოჯახები... გრამაფონი...
ქვეყნებს მოვედევით.
სად არის ჩვენი სამშობლო
პასუხს გვევდრებით.

ჩვენ არ ვიცით და... განვიცდით,
ცრემლები გვდის ღვარად...
პალმას ეხატავთ, ჭუჭყიანი
ეზოს მოსართავად.

1936

WIZYTA

Proszę, proszę, rozgość się, serdeczny,
rozejrz się dokładnie po wszystkim;
to jest czajnik – prawda, jaki śmieszny?
z gwizdkiem.

To mruczenie? Powiem ci w sekrecie:
jest mruzeniem kota Salomona.
A ta pani zamyślona, z kwiatami –
to moja żona.

1936

JUŻ KOCHAM CIĘ TYLE LAT

Już kocham cię tyle lat
na przemian w mroku i w śpiewie,
może to już jest osiem lat,
a może dziewięć – nie wiem;
splątało się, zmierzchnęło – gdzie ty, a gdzie ja,
już nie wiem – i muszę w pół drogi,
że tyś jest rewolta i klęska, i mgła,
a ja to twe rzęsy i loki.

1938

ს ტ უ მ რ ა დ

მოდი, მოდი, გეხვეწები გვეწვიე!
გადმოგვავლე თვალი შენი კეთილი.
დაგანახებ ყვავილებს და მზეწვიებს,
ჩაიზეც დაგვეწვიე.

კნავილიო? გეტყვი სულ ხენეშა-ხენეშით:
იქ რომ კნავის — კატა სოლომონია.
ნაღვლიანი ქალი, ყვავილით ხელში —
იგი ჩემი ცოლია.

1936

მიყვარხარ უკვე კარგა ხანია

წვდიადშიც გეტრფი და სიმღერაშიც,
მიყვარხარ უკვე კარგა ხანია.
რაც წლები გადის, მით უფრო მეტად
შენი დანახვა გულს უხარია,

ჰა, ჩამობნელდა, შენ სად ხარ, მე-სად?
უკვე არ ვიცი, აზრი მიწყდება.
შენ ჩემი მარცხი და უკუნი ხარ.
მე კი ვარ შენი თავდავიწყება.

1938

WE ŚNIE

We śnie jesteś moja i pierwsza,
we śnie jestem pierwszy dla ciebie.
Rozmawiamy o kwiatach i wierszach,
psach na ziemi i ptakach na niebie.

We śnie w lasach są jasne polany,
spokój złoty i niesłychany,
pocałunki zielone jak paproć.

Albo jesteś egipska królowa,
jak miód słodka i mądra jak sowa,
a ja jestem dla ciebie jak światło.

1946

სიზმრად

სიზმრად ჩემი ხარ და პირველი ხარ,
სიზმარში შენთვის მე ვარ პირველი,
ჩვენ გვახსენდება მდელი ყვავილთა,
ძალი მიწაზე, — ცაში ფრინველი,

სიზმრად ტყის კორდი ყვითლად კიაფობს,
სიმშვიდე ლამაზ ზღაპარს გვიამბობს
და ჩვენი კოცნა გვიმრას ჰგავს მწვანეს.

დედოფალი ხარ შენ — ნეფერტიტი,
თაფლივით ტკბილი, მწყაზარი გვრიტი.
ველარაფერი ვერ გაგვამწარებს.

1946

UCIECZKA GRZESZNYCH

Chodziła Matka Boska po morzu,
Matka Boska, Ucieczka grzesznych,
a księżyc już się w kołysce położył,
a wieczór był wietrzny i śmieszny.

I zjechali się wszyscy grzesznicy
pod stopy Bogurodzicy
łódziami i okrętami.

Dała każdemu po rubinie.
– Będzie świecił ci – mówi – nie zginiesz.
Ucieczka grzesznych, modlę się za wami.

Odłynęli grzesznicy na głębiny
z sercami krzyczącymi jak orkiestry,
potopiły się w morzu rubiny,
zaplątały się w wodorosty.

W noc pogodną rubinowe lśnienie.
Te rubiny na dnie morza – rozgrzeszenie.

ცოდვილთ შესაფარი

დალოდა ზღვაზე დედა ღვთისა,
დადა ღვთისა. ცოდვილთ შესაფარი...
მთვარე უკვე ქანცგაცლილი მიწვა,
ღამე იყო და მოთქვამდა ქარი.

შეიყარნენ ცოდვილები ერთად
მის წინაშე, დედა ღვთისას ფერხთა.
უამრავი გემით, ნავით მოკრბნენ.

თითოს მისცა მან ბადახში თითო.
გაგინათებთ, — უთხრა, — გზა — კვალს ვიწროს,
თქვენს მაგივრად მე წარმოვთქვამ ლოცვებს.

გაცურეს და მიეფარნენ სიღრმეს
და გაებნენ მცენარეთა ხლართში.
გულის ძგერით თავი შვებას მისცეს
და დაკარგა ყველამ ლალ-ბადახში.

ღამით ზღვაში ბრწყინვალება ლალის,
მიტევება ცოდვებისა არის.

1946

„LIRYKA, LIRYKA TKLIWA DYNAMIKA”

Sam nie rozumiem, skąd to mi się bierze,
że jestem mitologiczne zwierzę,
ni to świniobyk i ni to koto-pies,
w ogóle z innych stron:

liryka, liryka,
tkliwa dynamika,
angelologia
i dal.

Idę, powiedzmy, wieczorem z Arturem
i nagle: księżyc wschodzi nad murem,
Artur ostrzega, bo dobry kolega:

– Nie patrz. – A ja jak bóbr:

liryka, liryka,
tkliwa dynamika,
angelologia
i dal.

W takim „Przekroju” po prostu się boją,
bo jak na przykład wejdę do pokoju
i się zamyślę, powiedzmy, o Wiśle,
to zaraz łyzy jak groch:

ლირიკა, ლირიკა მსუბუქი დინამიკა

აზრზე არა ვარ, ვინ ვარ და რა ვარ.
მითოსულ ცხოველს რატომა ვგავარ.
ღორი ვარ, ხარი, კატა თუ ძაღლი,
რომელი მხარის... აბა, მითხარით.

ლირიკა, ლირიკა,
მსუბუქი დინამიკა,
ანგელოლოგია
და სხვა.

ვთქვათ და, მივდივარ არტურთან ერთად,
მთვარე ამოდის მაღალ კედელთან.
ფრთხილად! არტურმა მსწრაფლ გამაფრთხილა—
არ აიხედო! მე კი... რად გინდა!

ლირიკა, ლირიკა,
მსუბუქი დინამიკა,
ანგელოლოგია
და სხვა.

ვთქვათ და, მივდივარ არტურთან ერთად,
მთვარე ამოდის მაღალ კედელთან
ფრთხილად! არტურმა მსწრაფლ გამაფრთხილა—
არ აიხედო! მე კი... რად გინდა!

liryka, liryka,
tkliwa dynamika,
angelologia
i dal.

Wy się nie dziwcie, śliczni panowie,
sześć lat po świecie tułał się człowiek
i nagle: Polska i harfa eolska,
po prostu cud jak z nut:

liryka, liryka,
tkliwa dynamika,
angelologia
i dal.

Będziecie śmiać się, lecz daję słowo:
ja czytam nawet „Gazetę Ludową”
i „Pokolenie”, i wiersze w „Kamenie”
i czytam, i szlocham, och!

liryka, liryka,
tkliwa dynamika,
angelologia
i dal.

Niech mnie zarąbią, niech honoraria
wyda na wieńce Artur Maria!
Ja jestem Polak, a Polak jest wariat,
a wariat to lepszy gość:

liryka, liryka,
tkliwa dynamika,
angelologia
i dal.

ლირიკა, ლირიკა,
მსუბუქი დინამიკა,
ანგელოლოგია
და სხვა.

ოთახში შესულს, მხნესა და ამაყს,
ვთქვათ, გამახსენდა მდინარე ვისლა.
გული მიბორგავს და ოფლი მცვარავს
და თვალებს უმაღლესი მინისლავს:

ლირიკა, ლირიკა,
მსუბუქი დინამიკა,
ანგელოლოგია
და სხვა.

გეტყვი: ვკითხულობ ათას ოხრობას,
ჟურნალს თუ გაზეთს, ლექსს თუ მოთხრობას.
არ გაგეცინოთ — ვკითხულობ, მოვთქვამ,
ცრემლები მცვივა, მეკვრება სულთქმა:

ლირიკა, ლირიკა,
მსუბუქი დინამიკა,
ანგელოლოგია
და სხვა.

გამოგიტყდებით: ექვს წელს ამაყად
ვიხეტიალე ქვეყად, ბატონო.
მიკვირს: სამშობლო, არფა ეოლთა,
რად მივატოვე მე უპატრონოდ:

ლირიკა, ლირიკა,
მსუბუქი დინამიკა,
ანგელოლოგია
და სხვა.

A po pogrzebie pod korniszon
niech epitaphium mi napiszą:
TU LEŻY MAGIK I MAŁPISZON,
pod spodem taki tekst:

„Liryka, liryka,
tkliwa dynamika,
angelologia
i dal”.

ამკუწონ თუნდაც, არტურ—მარიას
ფული — გვირგვინის ჰონორარია.
ვარ პოლონელი, გიჟ—პოლონელი.
გიჟი კი ყველგან გასახარია:
 ღირიკა, ღირიკა,
 მსუბუქი დინამიკა,
 ანგელოლოგია
 და სხვა.

როცა დამმარხოთ, საფლავის ქვაზე
ეპიტაფია დაწერეთ ასე:
აქ განისვენებს მაგი-მაკაკა
და შერე ტექსტი ჩაარაკრაკეთ:
 ღირიკა, ღირიკა
 მსუბუქი დინამიკა,
 ანგელოლოგია
 და სხვა.

1946

PIEŚŃ O ŻOŁNIERZACH Z WESTERPLATTE

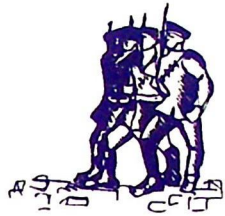
Kiedy się wypełniły dni
I przyszło zginąć latem,
Prosto do nieba czwórkami szli
Żołnierze z Wiesterplatte.

(A lato było piękne tego roku.)

I tak śpiewali: - Ach, to nic,
że tak bolały rany,
Bo jakże słodko teraz iść
Na te niebiańskie polany.

(A na ziemi tego roku było tyle wrzosu na bukiety.)

W Gdańsku staliśmy tak jak mur,
gwiżdżąc na szwabską aramętę,
Teraz wznosimy się wśród chmur,
żołnierze z Westerplatte.

სიმღერა ვესტერპლათელ ჯარისკაცებზე

ვინა თქვა,

გაწყდნენ ჩვენი ბიჭები,
ბიჭები შიშის ზარისდამცემი;
ცაში ასულან მწყობრ ნაბიჯებით
ვესტერპლათელი ჯარისკაცები.

მღერიან უხმოდ და უხმაუროდ:
— არაფერია ეს ჭრილობები,
ჰე, გატანჯულო ჩვენი მამულო,
ვაი, რომ ადრე გემშვიდობებით.

სანამ ვცოცხლობდით, —

მტერს არ დავნებდით,
შენთვის ბრძოლის და ჯაფის გამწევენი,
დღეს უსხეულო ვართ წმინდანები,
ვესტერპლათელი ჯარისკაცები.

I ci, co dobry mają wzrok
i słuch, słyszeli pono,
jak dudnił w chmurach równy krok
Morskiego Batalionu.

I śpiew szłyszano taki: - By
słoneczny czas wyzyskać,
będziemy grzać się w ciepłe dni
na rajskich wrzosowiskach.

Lecz gdy wiatr zimny będzie dął
i smutek krążył światem,
w środek Warszawy spłyniemy w dół,
żołnierze z Westerplatte.

1939

ყოველი წუთი შენს თავს გვასვენებს –
შურისძიების ზღვად ამოხეთქილს.
აქ სამოთხეში, რა მოგვასვენებს,
როცა მანდ ისევე დულს ჯოჯოხეთი.

გვიხმე და

შენთვის ვივარგებთ ახლაც
და ისევ ისე დავინაცრებით,
მტერს დავატყდებით

თავს მეხისტეხად
ვესტერპლატელი ჯარისკაცები.

1939

DYTYRAMB NA CZEŚĆ POKOJU

Toś ty słońce tchnął w lutnię mą,
że słońcem błyska!
Dzięki tobie spokojnie śpią
dzieci w kołyskach.

To w tobie jak w żyznym ciepłe
świat się zieleni.
Dzięki tobie kupują meble
narzeczeni.

Dzięki tobie w seminariach
uczą się studenci wytrwali.
Dzięki tobie spokojnie na koźle
Dorożkarz fajkę pali.

Dzięki tobie ba kolanach babki
mruczy malutki kotek.
Szafarzu myśli pogodnych
jak kwiatki,
Opiekunie bibliotek!

Nie trwóż się, twym oliwnym listkom
nic nie zrobią wrogowie.
Bo talent, praca i wszystko –
tobie.

Bo serca nasze mężne
I czyjność w oku.
Śpiewam tve imię potężne:
POKÓJ.

1949

მშვიდობის დითირამები

მშვიდობის მზეო,
შენ გეკუთვნის არსთა თაყვანი,
შენ შემოგხარის,
შენ გიმაღლის თავის სიცოცხლეს.
ყველა მცენარე,
ყველა კენჭი
და კაცთაგანი,
ჩრდილში საამოდ დარწეული ჩვილის აკვანი...
მექორწილენი ახალ ავეჯს ეზიდებიან,
შენი სხივებით მზიურდება, რაც აკვნებია.

წიგნებს უსხედან სტუდენტები და მოსწავლენი,
ლოცვა-კურთხევას მოხუცები
ცად აღავლენენ.

შენ ხარ მფარველი
ტაძართა და ბიბლიოთეკათა,
შენი ნათელი
იმედივით მუდამ რეკავდეს.

მშვიდობის მზეო,
გვესალბუნე მაგ სათნოებით,
უხვად დაგვბურე
ზეთისხილის მწვანე რტოებით.

1949

DYTYRAMB NA CZEŚĆ POKOJU

Toś ty słońce tchnął w lutnię ma,
że słońcem błyska!
Dzięki tobie spokojnie śpią
dzieci w kołyskach.

To w tobie jak w żyznym cieple
świat się zieleni.
Dzięki tobie kupują meble
narzeczeni.

Dzięki tobie w seminariach
uczą się studenci wytrwali.
Dzięki tobie spokojnie na koźle
Dorożkarz fajkę pali.

Dzięki tobie ba kolanach babki
mruczy malutki kotek.
Szafarzu myśli pogodnych
jak kwiatki,
Opiekunie bibliotek!

Nie trwóż się, twym oliwnym listkom
nic nie zrobią wrogowie.
Bo talent, praca i wszystko –
tobie.

Bo serca nasze mężne
I czyjność w oku.
Śpiewam twe imię potężne:
POKÓJ.

1949

მშვიდობის დითირამები

მშვიდობის მზეო,
შენ გეკუთვნის არსთა თაყვანი,
შენ შემოგზარის,
შენ გიმაღლის თავის სიცოცხლეს.
ყველა მცენარე,
ყველა კენჭი
და კაცთაგანი,
ჩრდილში საამოდ დარწეული ჩვილის აკვანი...
მექორწილენი ახალ ავეჯს ეზიდებიან,
შენი სხივებით მზიურდება, რაც აკვნებია.

წიგნებს უსხედან სტუდენტები და მოსწავლენი,
ლოცვა-კურთხევას მოხუცები
ცად აღავლენენ.

შენ ხარ მფარველი
ტაძართა და ბიბლიოთეკათა,
შენი ნათელი
იმედივით მუდამ რეკავდეს.

მშვიდობის მზეო,
გვესალბუნე მაგ სათნოებით,
უხვად დაგვბურე
ზეთისხილის მწვანე რტოებით.

1949

NA ŚMIERĆ ESTERINY
DEPORTOWANEJ PRZEZ HITLEROWCÓW
WENECJANKI

I

Po twoich warkoczach mógłbym wejść do nieba
I nagle co? Zastłona.
Cerce uciekło ci jak mysz czerwona,
Nawet nie rzekło „przebacz”.

Po cóż mi było ciućać moją wiedzę?
Szarpie cię: - Powiedz, po co?
Śweczka dogasa. Brzask blisko. Siedzę
Nad trupem twoim nocą.

Bo wskrzesić cię nie mogę. Rozumiesz?
Cień padł na twą urodę.
Nawet wody nie chcesz. Nie rozumiesz.
Z ciemnych rzek czerpiesz wodę.

ესთერიანას სიკვდილი

პერმანელთა მიერ სამშობლოდან გაქვევებული
კენეციელი ქალიშვილის ხსოვნას

I

შენი ნაწნავით

ავდიოდი მეშვიდე ცაბდე,

მაგრამ რა მერე?

დაბზურავდა ღამე უკუნი.

ჩიტვიით ფრთხილი შენი გული

უკვე გაფრინდა

ისე, რომ ჩემთან ვერც მოასწრო დამშვიდობება.

მითხარ, რას ვაქნევ, ჩემო კარგო

ცოდნას და სიბრძნეს

ან რად მარგია გამოცდილება...

სანთული ღვენთავს,

ახლოვდება უკვე რიჟრაჟი,

ღამე გითიე,

გულმოკლული გეჯექი ფერხთით.

შეპყრობილი ვარ მწუხარებით

და უმწეობით,

ვაი, რომ შენი გაცოცხლება არ შემიძლია.

თანდათან ფერი ეკარგება შენს სილამაზეს,

არც არა გესმის...

Już gdzie indziej twoje oko błyska
Błyskawicą szmaragdową,
kiedy idziesz przez podziemne grzęzawiska,
a trzciny szumią za tobą.

A tu za oknem bór jak udręka
wciąż rosnąca, komu potrzebna?
I ptaki stoją na sękach,
nieruchome, głupie, jak z drewna.

II

Jeśli kiedy spotkam twoją matkę,
Powiem, żem cię pogrzebał –
Że nosiłaś uczesanie gładkie
i warkocze, co sfrunęły z nieba;

że rzuciłem raz kwiat konwalii
do twych stóp wąskich i bosych –
żeśmy, gnój ładując, rozprawiali
o Pietrzyńce, pajacyku długonosym.

ვერაფერს გრძნობ...
აღარც წყალს ითხოვ...

ო, ალბათ, ახლა
წყურვილს იკლავ შავ მდინარეში,
სულეთში ცისფრად ანათებენ
შენი თვალები.
ჩალუსკუმებულ სივრცეს მთარღვევ
და უკან მოგდევს

ლერწმის შრიალი.

აქ ფანჯარაში იჩხვლიტება წიწვიანი ტყე
და ჰგავს წამებას.
მიშველ ტოტებზე დაფუყულან
შავი ჩიტები
შემოდგომის ჩუქურთმებივით.

II

თუ ბედი როსმე შემახვედრებს შენს მოხუც დედას,
ეუამბობ:

როგორ მიგაბარეთ უცხოურ მიწას,
ეუამბობ:

როგორ გშვენოდა თმები,
ცით ნაჩუქარი ნაწნავენი თავთუხისფერი.

ან ფერხითით როგორ დაგიფინე

ზამბახთა კონა,

ან ერთხელ როგორ ვისაუბრეთ პინოკიოზე, —
როცა ნაკელით ვტვირთავდით ფორნებს.

III

Ty się, lesie, ze mną pograj w rozpacz,
Ty, dębino, brzezino, buczyno –
dziuro w bucie, ty się także rozplącz
Nad umarłą, nad piękną Esteriną!

Ptaszki szklane, drewniane jelenie,
fajansowe, skrzydlate zające,
pomagajcież mi rzucać ziemię,
wstrętną ziemię na usta pachnące.

Dzień nadchodzi. Deszcz konary obmył.
Rzeka bólu płynie i bełkocze.
Nuże, braciszku, zakopmy
ręce, usta, oczy i warkocze.

1948

III

ო ტყეო, ტყეო,
მწუხარებით ჩაჰკიდე თავი,
მუხავ,
წიფელო,
არყის ხეო,

შეწყვიტეთ სუნთქვა.

შენც გაისუსე, ფეხსაცმელზე ამძვრალო ლანჩავ, —
მიწას ვაბარებთ,

ვეთხოვებით მშვენიერ ასულს.

შუშის ჩიტებო,
ხის ირმებო,
ქვის ყვავილებო
და ქაშანურის ბოცვერებო,

მოგროვდით ჩემთან,

არ დაიზაროთ,

მომეშველეთ,

სამარა გავჭრათ

და ხარბი ორმო ამოვავსოთ გორახით, ბელტით.

ვინჩაროთ, ძმებო,

თორემ წვიმა აპირებს მოსვლას,

აჰა, ხეებზეც აკაპუნდა ბუნების ცრემლი,

მალე დავმარხოთ გატანჯული ხელები,

თმები,

გაოცებული და ბავშვური

დიდი თვალები.

1948

WIELKANOC JANA SEBASTIANA BACHA

Rodzina wyjechała do Hagen.

Sam zostałem w tym ogromnym domu.

Po galeriach krokami dudnię.

Bardzo śmieszają mnie te złocenia

i te pelikany rzeźbione jak od niechcenia,

i te chmury mknące na południe.

Ja bardzo lubię chmury. I światła pochmurne.

Jak fortece. Jak moje fugi poczwórne.

Cóż to za rozkosz błądzić przez pokoje

Z Panią Muzyką we dwoje!

Jak las jesienny świece w lichtarzach czerwone.

იოჰან სებასტიან ბახის აღდგომა

სახლიდან ყველა გაიკრიფა
და მარტო დავრჩი,
ტალანში ჩემი ნაბიჯების ხმაური ისმის,
სურათზე ვარხვი იზმორება,
ვით რუხი ნისლი,
და გედებივით მისცურავენ
ღრუბლები ცაში.

მიყვარს ღრუბელი დამარჯნული მზისაგან მუქად,
როგორც კოშკები,
როგორც ჩემი სამმაგი ფუგა.

მიყვარს ქალბატონ მუსიკასთან გაბაასება
და სიჩუმეში ხმებით ავსება,
აგერ სარკმელზე სანთლების სხივი
ცეცხლწაკიდებულ შემოდგომის ტყესავით ღვივის.

დღეს აღდგომაა...
ქაზიან ზარებს ზარები
და გული ჩემი,
სული ჩემი
თრთის ნეტარებით.

A dzisiaj jest Wielkanoc. Dzwon rozmawia z dzwonem.
O, wesołe jest serce moje!

W starych szufladach są stare listy,
a w książkach zasuszone kwiaty;
jak to miło plądrować wśród starych papierów...
O, świąteczne godziny pełne złotych szmerów!
O, natchnienia jak kołunny złote, o kantaty!

Ubrany w zielony aksamit
brodzę, błędzę tymi pokojami,
i po galeriach, i po schodach;
O, jeszcze tyle, tyle do wieczora godzin,
żeby mrużyć, żeby nucić, żeby chodzić,
żeby płynąć jak zaczarowana woda!

Ciemne jak noc portrety witają mnie w salach,
Jeszcze bardziej ciemniejąc, kiedy się oddalam.

ძველი უჯრები

ინახავენ ყვითელ ბარათებს,
ხოლო წიგნები —
გამხმარ ყვაეილებს.

მათი შეხება კვლავ სიცოცხლის ჟინით აგანათებს
და მომავალზე ფიქრს გაადვილებს.

ოქროს წუთების სანუკვარი შრიალი მესმის
და სიხარული იზრდება ჩემში.

ათასჯერ მაინც შემოვივლი ოთახს,
დერეფანს,
ეს არის ჩემი გართობა და

ბედნიერება.

ჯერ საღამომდე კარგა ხანია,
ჩემთვის ვლილინებ
და მიხარია.

კედლებზე ჩანან სურათები

ღამის ლანდებად,

მოვშორდები და

სურათები უფრო ღამდება.

ამბობენ,

თითქო დიდოსტატი ვარ

და კანტატებში მოვაქციე ცა ღვთაებრივი.
ჩემი გალობა შაშვის მადლია,
მხიარულია

To śmieszne, że niektórzy nazwali mnie mistrzem,
mówią, że w mych kantatach zamknąłem niebiosa.
Szkoda, że tu nie wszyscy znacie mego kosa,
ach, jakże ten kos śpiewa, jakże ten ptak gwizdże,
jemu wiele zawdzięczam. No i wielkim chmurom.
I wielkim rzekom. I piersiom twoim, Naturo.

Spójrzcie na te niebieskie hiacynty,
Na te krzesła z czarnego drzewa,
na te wszystkie złożone sprzęty,
na tę klatkę z papugami, która śpiewa,
na te obłoki jak srebrne okręty,
które wiatr południwy podwiewa.
Tak. Spójrzcie. To jest moje mieszkanie.
Też wspomnienie po Janie Sebastianie.

Mówią, że jestem stary. Jak rzeka.
Że czas co raz bardziej z rąk mi ucieka.
To prawda, że mi wiele godzin przepadło.
Ale to nic. Do diabła! Ja gram na mocnych strunach

და იმსხვრევა შაშვის ხმებივით.

ჩემი სიმღერა მართლა არის ნასაზრდოები
დიდი ღრუბლებით,

ჩანჩქერებით,

ხეთა რტოებით.

შეხედე სუმბულს,

აივანი დაუფარია,

მოოქრულ ავეჯს აჩახჩახებს

მზის ათინათი.

შეხეთ ჩიტებით სავსე გალიას,

სავსეა სახლი სიმყუდროვით და სიდიადით.

შეხედეთ ამ სახლს,

დიდებულ ცას,

ჩიტებიან ბაღს

და ყველაფერი მოგაგონებთ

სებასტიან ბახს.

ამბობენ,

თითქო ჭალარა ვარ,

როგორც მდინარე,

და ძველებურად ველარ მივსდევ

დროის დინებას.

ბევრჯერ

ამ ლამაზ ქვეყანაზე

უქმად ვიარე,

მაგრამ ათასჯერ მოვასწარი

აღორძინება.

I są jeszcze kantaty moje, do pioruna!
Nie czas mnie, ale ja go wziąłem na kowadło.

Zaraz przyjdzie rodzina i zaczną się ucztą.
Córy moje, nim siądą, przejrzą się do lustra.
I chmara gości ściągnie. I nastąpi taniec.
Podjedzą sobie setnie i podpiją dobrze.
I pasterz z gobelinu też huknie na kobzie.
A potem wieczór przyjdzie. I zniknę w altanie.

Bo lepsza od mych skrzypiec, gdym grywał w Weimarze,
niżli perły, o których dla mej żony marzę,

niż sonaty mych synów, niż wszystkie marzenia,
taka chwila wielkiego, wielkiego wytchnienia,

właśnie teraz, gdy widzę przez altany szparę
rzecz niezwykłą, zawrotną, szaloną nadmiarem:
WIOSENNE GWIAZDZISTE NIEBO.

1950

ჟამთა ჭიდილს და
შერკინებას როდი შევეშვი,
მე იგი თავად გამოვჭედე
ჩემს სიძღვრებში.

საცაა მალე მობრუნდება ჩემი ოჯახი,
სტუმრებიც მოვლენ,
დაიწყება ცეკვა-თამაში,
დარბაზი
ხმებით აივსება,
სუფრა — ხორავით.

ამოვა მთვარე
და მე შევალ ლურჯ ტალავარში,
პატარა მწყემსი გობელუნზე სტვირს ააკნესებს,
იტყვიან ლექსებს...

ეს წუთი
უფრო ძვირფასია,
ვიდრე ის მძივი,
რომელიც მსურდა მიმერთმია მეუღლისათვის.
ეს წუთი
ბევრად ძვირფასია და ლეთაებრივი,
ვინემ ის სკრიპკა—
დიდი თრობა რომ განვიცადე.

ეს წუთი
არის ნეტარების უკვდავი წუთი,
მარადისობას რომელიც უღრის.

1950

KAROL SZYMANOWSKI

*(Poetycka wersja rozmowy na Rynku Krakowskim
w pobliżu domu „Pod Murzynami”
w nocy z dnia 1 na 2 kwietnia 1947)*

Annie Iwaszkiewiczowej

Tak. To tu;
koło tych Murzynów z Konga;
Pod tą gwiazdą, co tak śmiesznie bzyka.
I ten wiatr, co chciałby coś powiedzieć, a się jąka:
Mu –
Mu –
Mu –
muzyka.
A w muzyce flażolety,
Z flażoletów tkaniny perskie,
rozumie pani? chromatyczna nuta –
tylko słuchać... (polskie biedy),
długo słuchać... (aż do śmierci).
I ten smak w ustach,
jak dojrzałego,
z raju spadającego
grejpfruta.

1947

კოროლ შიშანოვსკი

(1947 წლის 1 აპრილს ღამეს კრაკოვის ბაზარზე
„ზანგების სახლთან“ გაკონილის
პოეტური ვერსია)

ანა ივაშკევიჩს

დიაღ, სწორედ აქ,
კონგოელი ზანგების ახლოს,
ამ მოზუზუნე ვარსკვლავის ქვეშ, შუალამეში,
ქარი რაღაცის თქმას აპირებს ენისბორძიკით:
მუ –
მუ –
მუ –
მუსიკა.

თრთის მუსიკაში ფლაჟოლეტები,
ფლაჟოლეტებში ირანული ფარჩა შრიალებს.
გესმით თუ არა?
ქრომატული ნოტების ჟრერა–
მინდა ვუსმინო... (სიკვდილამდე ვუსმინო მინდა),
თითქოს სამოთხის გრეიპფრუტის
ტკბილ-მწარე გემო
ბაგეზე შემრჩა...

1947

NOCTES ANINENSES

I

KREWNY GANIMEDA

Ona mi powiedziała: „Zgaś lampę na werandzie,
już północ, no! Nie bądź głupi!”

A chwiałem się na nogach jak flaszka na okręcie,
bo mnie zapach jaśminu upił;

i nagle zobaczyłem, jakbym się ze snu ocknął,
przez szybę w dzikim winie:
werandę, dzikie wino i ową lampkę nocną,
wiszącą na kroksztynie.

Kroksztyn był morski konik, takem to nagle odczuł,
bo inne zwidziało się wszystko,
a świeca – biedna babcia uwięziona w kloszu,
wiatrowi na pośmiewisko;

ივენიის ღამეები

I

ჰანიმელის ნათესავი

„დროა, ჩააქრე ფარანიო“, —

ჩამიჩურჩულა

და გამიყვანა გარეთ უჩუმრად.

ჟასმინმა ისე გამაბრუა,

ძლივს ვიდექ ფეხზე

და ვბარბაცებდი,

როგორც ბოთლი,

ღელვის დროს გემზე.

თითქოს სიზმრიდან გამოვედი, —

უცებ დავლანდე,

სვეტებს კრიკინა ეხვეოდა,

როგორც თალარი

და მიაგავდა უცხო კალათას

რკინის კაუჭზე დაკიდული ღამის ფარანი.

უცებ ზღვის ცხენად მომეჩვენა

რკინის კაუჭი,

სულ სხვად მეჩვენა

მთვარის შუქით ტყე შეფერილი.

ფარანში სანთელს თუ იგდებდა ქარი აბუჩად —

აქანქარებდა

და კრუნჩხავდა დედაბერივით.

więc gdy on szedł werandą, woniejący, komiczny,
cały w ironiach, w półtonach,
to lampa na kroksztynie, na łańcuchu, pod liśćmi
kołysała się jak podchmielona,

gubiąc światełka różne. Tak promień za promieniem
cały winograd oplótl,
a gdy wiatr blask pchnął dalej, stał się jednym promieniem
promieniejący ogród.

I ujrzałem raptownie, ażem się przestraszył,
wiele dziwów za sprawą muzy –
i wdarła się muzyka i noc do serc naszych
jak woda, gdy spuszcza śluzy.

Górą sunęły chmury, wolno, jak wół za wołem,
zasię w blasku stawał bór za borem,
aż zmogły mnie te chmury i ta noc i runąłem,
jakby w kark rażony toporem.

A wtedy święta rosa zdjęła mi upał z czoła,
ptak się jakiś odezwał w życie...

ქარი გარბოდა აივანზე
და ქირქილებდა,
მინდვრის სურნელი ავსებდა დარბაზს.
ლამის ფარანი
მიიხვეტდა ჩრდილებს კიბიდან,
შეირხეოდა
და მთვრალივით იწყებდა ბარბაცს.

ფარნის სხივებით დაიხუნძლა
მწვანე კრიკინა
და მალე ბალი გადაიქცა
ერთ დიდ გვირგვინად.
რატომ იცვალა ეზომ ფერი,
რა მოუვიდა?

ყველა ჩვენება,

ყველა ლანდი

ერთად შენივთდა.

უცებ ჰანგები ამოირხა ჩემი სულიდან,
როგორც ტალღები
მოხეთქილი კაშხალებიდან,

ცაში ღრუბლები

ხარებივით იცოხნებოდნენ,

ილანდებოდა ფარნის შუქზე

ტყე და ხეხილი,

ამ სილამაზით რეტლასხმული

ძირს გავიშოტე,

როგორც ნაჯახის დარტყმისაგან თავგაჩეხილი.

გრილი ბალახი მესალბუნა

სიცხით გათანგულს,

ჩიტის გალობით სიჩუმე და ტყე აიფუტკნა

Kołowałem na nocy, jakby zaśnięta pszczoła
na gramofonowej płycie.

Wtedy oczom zamkniętym otworzyła się nowa
dal śmiertelna, a uszom organy –
i ujrzałem dąbrowy dla królewskich polowań
i drogi dla zakochanych;

jaśmin znowu zapachniał, wiatr znowu zalatał,
noc mi w usta wpadła jak morwa;
i przywarłem do ziemi, i chwyciłem się kwiatów,
żeby Zeus mnie w górę nie porwał;

gwiazdy poczęły wschodzić; zagwieździło się niebo;
trząsałem nimi jak pękiem kluczy;
i przychodziła do mnie sosna i inne drzewo,
i prosiły: „Instrument z nas uczyn”.

Potem świerszcz się odezwał, potem drugi i trzeci
i zagrały świerszczami pagórki.

I przeszedł kot Salomon, i oczami oświecił
klamkę zielonej furtki.

1939

FARLANDIA

Myśmy mieli się spotkać na moście,
By pomówić o naszej miłości
Pod tym klonem, koło budki z papierosami;

Ale, jakem przewidywał: oczywiście
Most w powietrze wysadzili anarchiści,
No to gdzie się teraz spotkamy?

Wszędzie duszno i ciasno – lecz znam ja
pewien kraj pod nazwą Farlandia,
Tam jest niebo śpiewające i palmy.

No, no, nie płacz, nie troskaj się, nie martw,
że tego mostu nie ma –
my się jutro w Farlandii spotkamy.

Palmy się kołyszą,
palmy się kołyszą –
tak – tak – tak.

Tu wszystko zostało,
tu więcej nie wrócę –
nie – nie – nie.

შორეული მხარე

ჩვენ დაეთქვით:

შევხდეთ, სადაც ხილია,
ნეკერჩხლების ქვეშ,

პაპიროსებს სადაც ჰყიდიან
და სიყვარულზე ვესაუბროთ ერთიმეორეს.

მაგრამ მოვიდა უამი ახალი—
ანარქისტებმა ააფეთქეს ხილი მაღალი,
ახლა სად შევხდეთ ერთიმეორეს?

ო, რა ხანია,

მეზმანება შორი ქვეყანა,
ჩემს ოცნებებში აღთქმულ მხარეს, რომ დაემგვანა,
იქ პალმები და ლაჟვარდებია.
კარგი,

დამშვიდდი,

ნულარ ნაღვლობ დანგრეულ ხიდზე.
ჩვენ იმ შორეულ ქვეყანაში შევხდებით ისევ,
იქ პალმები და ლაჟვარდებია.

პალმა ქანაობს,

ქარი ნანაობს,

პალმა და ქარი...

მალე შორეულ გზებს გავუდგებით,
აქ არასოდეს არ დავბრუნდებით,
არა და არა.

Ptaki nad palamami,
W palmach słodkie miąższe –
Mi – ma – mi.

Karmimy się snami,
a w snach znów najdroższe
palmy.

Palmy się kołyszą,
palmy się kołyszą –
za dużo.

To jest kraj, który jedziemy odkryć,
brdzo wiotki, bardzo słodki –
Farlandia.

პალმებზე ჩიტთა ჟრიაბულია,
ნაყოფში ტკბილი რძე და პურია.

ჩვენ კი ვსაზრდობთ მხოლოდ სიზმრებით,
სიზმრებში ისევე პალმა იზრდება.

პალმა ქანობს,
ქარი ნანობს,
პალმა და ქარი...

მაგრამ ის მხარე სიზმარეული
უჩინარია და შორელი.

PYLEM KSIĘŻYCOWYM

Pyłem księżycowym być na twoich stopach,
wiatrem przy twej wstążce, mlekiem w twoim kubku,
papierosem w ustach, ścieżką pośród chabrow,
ławką, gdzie spoczywasz, książką którą czytasz.

Przeszyć cię jak nitką, otoczyć jak przestwór,
być porami roku dla twych drogich oczu
i ogniem w kominku, i dachem, co chroni
przed deszczem.

1946

მთვარის ფერფლივით

მინდა ფეხებზე მოგეფრქვიო მთვარის ფერფლივით,
ანდა დალალებს გიწეწავდე,
როგორც ზეფირი.

ნეტავი ვიყო პაპიროსი...

ო, ღმერთო ჩემო...

დავადნებოდი შენს ნებიერ ტუჩებს და თითებს.

ნეტა ხე ვიყო,

დაგაფენდი სიცხეში ჩეროს,

ან წიგნი ვიყო,

ნიადაგ, რომ მუხლებზე გიდევს.

რა ვქნა, ძვირფასო,

უნდა ვუთხრა ბედს სამღუეარი —

რატომ არა ვარ შენთან მარადის?

ნეტა ბუხარი მაინც ვიყო

ან სახურავი,

გაგათბობდი და

წვიმისგან დაგიფარავდი.

1946

BAL ZAKOCHANYCH

Jest dom taki w pewnym wielkim mieście,
pospolity z zewnątrz, mglisty, szary,
a w tym domu par mieszka ze dwieście
i są wszystkie zakochane pary,
bo to widać nawet z blasku okien,
że tam dzieją się rzeczy wysokie.

Panna Klara siada u pianina
z lisią skórką na szyi chudziutkiej –
i się bal zakochanych zaczyna
takim smutkiem, wirującym smutkiem
w owej mroźnej ujeżdżalni bogatej –
bo to była ujeżdżalnia przez lata.

(I dziś straszą jako w lata łośskie,
ot, jesienią, gdy pora niepewna,
ponad bramą z drewna mordy końskie,
końskie mordy z zmurszałego drewna,

შეყვარებულთა მეჯლისი

ერთ დიდ ქალაქში

ერთი დიდი შენობა ვიცი,
გარედან ქუში,

მოწყენილი,

გარინდებული.

შეხედეთ მისი ფანჯრების ციმციმს,

იქ რაღაც ხდება

უჩვეულო და დიდებული.

ამ სახლის ყველა ბინადარი,

ნამდვილად ვიცი,

ერთმანეთზეა შეყვარებული.

პიანინოსთან შინაბერა კლარა დაჯდება,

გამხდარ კისერზე მოიხვევს მელას.

ამ დროს დარბაზში ცეკვა ჩაღდება,

სევდის ჰანგები იღვრება ნელა.

და ამ დროს,

როგორც წარსულში ძველად,

შემოდგომაზე,

როცა მიწა წვიმას უჩივის,

ჭიშკართან ბნელა

და მეღრიჯება ხის ფულურო ცხენის დრუნჩივით.

ლამპა კი აფრთხობს

ლამის ლანდებს და მაჯლაჯუნებს

და ცაში მთვარეს თვალს უპაჭუნებს.

i ta lampa w kształcie zwykłej kuli,
co się nocą do księżyca czuli.)

Panna Klara niby czyta nuty,
ale innym okiem widzi wszystko,
cały bal, bal mgłą złotą zasnuty –
bo to stare, zamarżłe pannisko
lubi patrzeć, jak sali obszary
ożywiają takie młode pary.
Gdy czerwone świece u powały
krąg czerwony kreślą w meluzynie,
jeszcze nim się pary ukazały,
nim brzezina przemówi w kominie,
przyjdzie dziadzius, świece pozapala
i dopieroż rozwidni się sala!

I dopiero wtedy wszystkie ściany
jako skały złote wyjdą z mroku
i zaczyna się bal zakochanych,
i to zdarza się tylko raz w roku,
gdy śnieg nocą zawiruje modry,
płasem łącząc owe końskie mordy.

მოხუცი კლარა

ცალი თვალით ნოტებს ჩასცქერის,
ცალი თვალით კი
მოცეკვავე წყვილებს შეჰხარის.

შეყვარებულებს მიაცურებს ჰანგთა ჩანჩქერი,
ირხევა კლარა,

როგორც ქარში ხე ნამეხარი.

კლარა მხიარულ მიჯნურებს უმზერს
და ეფინება სიამე გულზე.
სანამ ისინი მოვიდოდნენ,

თითქმის ბნელოდა,

კიდევ ციოდა,

პარპალებდა სანთელი კენტად.

მღუმარე ჭერი სტუმრებს ელოდა
და სანთლის შუქი

მკრთალ ჩრდილებს ფენდა.

მაგრამ მოვიდა ბერიკაცი და მადლიანად
ჭალი აანთო და ბუხარი ააბრიალა:

კედლები ოქროს კლდეებივით წამოიმართნენ,
ისე მიაწყდა კედლებს სინათლე...

შეყვარებულთა დროსტარება ასე იწყება,
სარკმლებს მიმწყდარი ფანტელები

ჰკვანან თოლიებს,

შეხედეთ, თოვლი,

თოვლი ცეკვავს თავდავიწყებით

და ფულუროებს —

ცხენის დრუნჩებს აიყოლიებს.

Tam gdzie nawet muzyka nie dotrze,
w takim niebie krążą wszystkie pary –
panny piękne jak siostra przy siostrze,
chłopcy piękni po prostu bez miary.
Chłopiec pannę, panna chłopca przypomina –
jakby jedna tańczyła rodzina.

Skaczą nad pianinem małe łapki,
w bok zezują oczy roz tęsknione,
łańcuch złoty, podobno od babki,
tak na szyi wisi jak postronek,
ciągle spada owa lisia skórka,
walcem skarży się upiór podwórka.

Czasem Klara się zmęczy, rozzłości
i muzykę rozpoczyna tańczą:
„Marsz żandarmski” lub „Moje śliczności”,
lecz znów walca i znów pary tańczą...
Dziadzius świece zmienia w meluzynie,
cienie koni tańczą przy pianinie.

Roziskrzyły się znów wszystkie ściany

ზეციდან ისმის

სიჩუმის და თოვლის მუსიკა,
შეყვარებულთა წყვილებივით ქრიან ფიფქები.
თოვლის ასულებს

თეთრი ტანი გადაუზნიქავთ
და თეთრ ბილიკებს მიჰყვებიან დაწალიკებით.
ქრიან

ცეკვავენ,

სრიალებენ თეთრი გუნდები
თოვლის კაბებით,
თოვლის ქუდებით.

და პიანინოს ეფინება გრძელი ლანდები,
კლარას თვალები

მოწყენას და დაღლას უჩივის.
ბებრულ კისერზე

ოქროს ძეწკვის გირლიანდები
შემოხვევია წვრილ მარყუჟივით.

კლარას მხრებიდან უცურდება ბებერი მელა,
მდორე ვალსი კი

სულს ლაფავს ნელა.

კლარა იღლებს,
ულაზათო სიმღერებს უკრავს,
გაისმის:

„ჩემო მშვენიერო“,

„უანდარმთა მარში“.

ანთეს დიდი კელაპტრები,

იმატა შუქმა

და ხმები ისევე მირაყებს აშლის.

przez to światło świec, które się lęka –
bo to zaczął się bal zakochanych,
bo to zaczął się bal tak jak męka
i tańczących twarze oświetlone
zakochane są, lecz umęczone.

Chyba łoża z barw, skier szafirowych,
chyba schody z samych gwiazdnych pyłów!
W takich światach wirowały głowy,
w takich krajach stopą się tańczyło
i tam oczy! ale noc pochmurna
koło warg i ból, a potem furia.

Zaraz obok, wyżej, w górnej sali,
była nisza zwana Niszą Zwierzeń
i tam się niektórzy oddalali,
żeby patrzeć na holandzkie talerze,
żeby, patrząc na wiatraki, marzyć
i dalekie z najdalszym kojarzyć.

I był balkon tam też, niedaleko,
wyginany w zmyślne ornamenty,

კედლებზე ისევ იმსხვრევიან

სხივები ბასრი

და ჭერი უცხო ფერებით იწვის.

ღარბაზში ისევ ახშიანდა

მიჯნურთა ვალსი,

სიყვარულივით შფოთიანი,

მწველი და ფიცხი.

ნეტარებაა თუ ტკივილია—

შეყვარებულთა სახეებზეც აღბეჭდილია.

ზემო სართულზე მათ ხიბლავდათ ადგილი ერთი,

სადაც მიჯურებს პაემანი ჰქონდათ დათქმული.

სადაც თვრებოდნენ

ჰოლანდიურ თეფშების ცქერით,

რომლებზეც იყო წისქვილები გამოხატული.

ეზმანებოდათ უცხო მხარე მიუწვდომელი,

მეოცნებებს ხიბლავთ რომელიც.

და აერთებდა აივანი ცასა და მიწას,

პატარა,

მყუდრო,

იდუმალი

და ღვთაებრივი.

იმ აივანთან ვარსკვლავები შუალამისას

მიცურდებოდნენ კოსმოსური ხომალდებივით

და მიჯნურები კეთილი და

სანდონი ყოვლად

წაუყვანია არაეთხელ

ვარსკვლავთა ხომალდს...

do balkonu przybijały lekko
małe gwiazdy jak małe okręty;
pewna para urzeczona gwiezdnie
wsiadła w okręt i spadła na jezdnię.

Śnieg był taki ciepły, taki biały,
a noc mroźna, z dzwonekami, z szafirem...
i szafiry, i dzwonki wirowały,
potem księżyc przemienił się w lirę
i kot błędny z tej liry ogonem
pieśń wydobyl swoją kocim tonem.

Kiedy gwiazdy przybladły jak fosfor
w cygrach, w owych świecących zegarach,
rozpoczęła rozmowę miłosną
wpółuśpiona tańcem każda para
i po sali chodziła jak w cieniu
w tej miłości, ramię przy ramieniu.

Wtedy wszelką wstrzymały muzykę
świece, cienie i gwiazdy pobladły;
bo miłosnym mówiono językiem,

იმ ღამით

თოვლი თბილი იყო, რბილი ფაფუკი
და ლურჯი ღამე ღნებოდა წყნარად,
თოვლის ფიფქები

გვაწონებდნენ თავს სიჩაუქით,

როდესაც მთვარე გადაიქცა
მოვერცხლილ ქნარად.

კატა გავიდა აივანზე

და გრძელი კუდი

შემოჰკრა ქნარს და

ააუღერა ორიოდ წუთით.

გადილო თოვამ.

ვარსკვლავებიც გახუნდა მალე,
როგორც საათის ციფერბლატზე

ფოსფორის ელვა.

ცეკვა დამრთავდა

და ჰაერზე გამოიშალნენ

და ყველამ თავის გულისწორი მოძებნა ხელად.

ჩრდილში აქა-იქ გაკრთა ჩურჩული,

ხოლო თვალებში—

მუდარა და ხვეწნა მუნჯური.

სადაც ფიფქებში მიიძინა მუსიკის ხმებმა,

ჩაქრა მუსიკა სანთლებისა,

მუსიკა ლანდთა,

მხოლოდ ჩურჩული

და კისკისად ქცეული ვნება,

bo takimi słowami jak światłem –
a za każdym anioł stróż się skradał
i trudniejsze słowa podpowiadał.

I z tych słów powstawały altany,
i pergole włoskie, i portyki,
rzeki małe, wielkie oceany,
usta z kwiatów i serca z muzyki,
świt na ścianie, jabłek pełne kosze,
liść dębowy i rzęsy najdroższe.

Potem znowu walc wyszedł z pianina
tak jak postać smutna, która siada
i za głowę się chwyta, i przeklina,
lampy tłucze, bo światłu nierada,
ni to chłopiec, ani to dziewczyna,
półmaligna, a na pół ballada,
zeszłe liście, wieczne wirowanie,
wiatr, ciemności i taniec.

1937

როგორც მუსიკა ისმოდა ცხადად.
მიფრინდებოდა ანგელოზი იმ მიჯნურებთან
და სიყვარულის ლამაზ სიტყვებს ჩასჩურჩულებდა.
ამ სიტყვებიდან იზრდებოდენ ფანჩატურები,
იტალიური თალები და სასახლეები,
მდინარეები,

ჩანჩქერები,

ნაკადულები,

ყვავილოვანი ბაგეები,

სათნო ხელები.

მყუდრო რიჟრაჟი

და ვაშლებით სავსე კალათა
და მუხის ფოთლის სილამაზე, მზე რომ გალანდავს.

მეორე კვლავ ვალსი აფარფატდა პიანინოდან,
თითქოს ვილაცა ტანმალალი

იმტერევედა ხელებს,

იკრუნჩხებოდა,

ვალალებდა,

მწარედ ტიროდა,

სანთლებს აქრობდა,

ამკვიდრებდა დარბაზში ბნელეთს;

ჭაბუკი იყო თუ ასული ველარ ვიხსენებ,

და გაიეღვებს ჩემს წინ ისევე:

ქარი და თოვლი,

შეყვარებულ ბაგეთა თრთოლვა,

მკვდარი ფოთლების ფრიალი და

მარადი სრბოლა...

1937

WENUS

Żonie

1

Tobie grają wszystkie instrumenty,
ciebie wiatr na ziemię z nieba przeniósł
i ku oczom twym po ścieżkach krętych
idę w dzień i w noc, o, pani Wenus.

2

Tłumacząca wszystkie sny w sennikach,
sekret wszystkich spotkań i zaręczyn,
wszędzie jesteś: w kwiatach i w świecznikach
palcem tkniesz: i tańczy świat, i dźwięczy.

3

Po jarmarkach, zadymionych placach
też przechodzisz, śmiejąc się i kwitnąc,
ciągle cień twój odchodzi i wraca,
w ręku chustkę trzymając błękitną.

4

Nawet ślepy widzą cię nocami,
głusi słyszą, chorzy wznoszą głowy,
kiedy stąpasz ulicymi,
gdy sprowadza cię wiatr południowy.

ვენერა

ჩემს მეუღლეს

შენთვის მღერიან ეს საკრავები,
ციოთ მოფრენილო

ჩემო ცისკარო.

როგორც შენს თმებში —

გზებში გავები,

დღითა და ღამით შენსკენ ვიჩქარი.

შენა ხარ ახსნა ჩემი სიზმრების,
საიდუმლო ხარ ყველა შეხვედრის.
ხელს თუ შეახებ —

ხე გაიზრდება

და აყვავდება,

თუკი შეხედავ.

გარეთ მთელი დღე ხალისით ივლი,
სათნო ღიმილი გინათებს სახეს
და შენი ცელქი პატარა ჩრდილი
აწყდება კედლებს,

მოედნებს,

სახლებს.

გაზაფხულივით მოჰყვები ქუჩებს,
შენს სათნობას ვერ აღწერს ენა:
ბრმას ეხილება თვალები უცებ,
ყრუს უბრუნდება დახშული სმენა.

5

Każdą ranę palec twój zabliźni,
każda sparwa będzie rozwikłana.
Z krzykiem biegną ku tobie mężczyźni
wylać gorzkie łzy na twych kolanych.

6

Świece im zapalasz. Przez ogrody
wiedziesz ich, gdy śpią, nad złote rzeki
i codzienne, takie ciężkie schody
jakże im się znów wydają lekkie!

7

Wszystko zmienia się na twoje przyjście,
kedy pierścień twój zaświeci nocą:
ptaki budzą się. I szumią liście.
I na niebie srebrne gwiazdy wschodzą.

8

Więc dla ciebie, Wenus, tron w szkarłatach,
rzeźba, wiersz, gramofonowa płyta
i ten dźwięk na wszystkich mostach świata
zakochanych, siedmiostrunnych gitar.

9

To dla ciebie, Wenus, na twą chwałą
pory roku idą rząd za rządem:
wiosen szum, zim plecy białe,
letnie góry i trąbki jesienne.

ავადყოფებზე

დედურად ზრუნავ,
ყველას ამშვიდებს შენი მშვენება.
ყველა სენსა და სატკივარს კურნავ,
თუმცა ბევრს შენგან არ ესვენება.
მათ დაბრკოლება არ ეგულებათ
და ყველა აღმართს,

ყველა კიბეებს
შენი სიტურფით ფრთაშესხმულები
სულ ფრენა-ფრენით ამოირბენენ.

და ღამით ჩემთან მოხვალ როდესაც,
როდესაც ბეჭდის

სხივი იელვებს,—
ცა მოჩახჩახე მთიებს მოისხამს
და ეღვიძებათ ტყეში ფრინველებს.

ქებას გასხამენ ეს სტრიქონები,
ეს საკრავები

თუ ფირფიტები,
შენა ხარ მათი ზემთაგონება
და ერთადერთი ძეგლი დიდების.
ვენერა ჩემო,

შენს სადიდებლად
იგულე თვითონ
მთელი ბუნება,
იგულე თვითონ

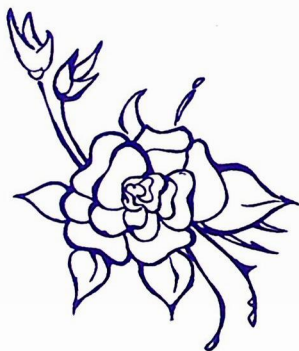
ღროის დინება
და სივრცეების აგუგუნება.

ხარ საჩუქარი თვითონ ღმერთისგან,

10

Bo ty jesteś ta, która w nas mieszka
i prowadzi nas jak marsz weselny;
bo ty jesteś śpiewająca ścieżka,
krzyk ostatni i zachwyty śmiertelny.

1948

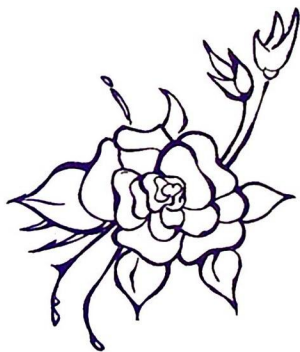
ჩემო ოცნება,

ჩემი ზმანება.

შენა ხარ

ჩემი ერთადერთი გზა
და სიკვდილის წინ აღფრთოვანება.

1948

EZOP ŚWIEŻO MALOWANY **ZŁUDZENIA POPULARNOŚCI**

Pewnego dnia
(a dzień był piękny jak skrzypce)
szedłem sobie spacerkiem
przez place i przez ulice.

W parkach grały kapele.
Rzecz się działa w niedzielę.

Lecz co mnie zastanowiło,
można powiedzieć, ogromnie.
to to, że wszyscy tak miło
się uśmiechali do mnie;

czy kto szedł pieszo, czy jechał,
każdy się do mnie uśmiechał.

„Hm – myślę – hm... w rzeczy samej
cóż to jest? Popularność.

To pewnie ten mój poemat,
co go na sercu noszę.
O, rozkosze! O, nieba!
O, nieba! O, rozkosze!

ახლად დახატული ეზოვამ მაცდუნებელი კოკულარობა

ერთ ლამაზ დილით მივსეირნობდი
სადგურის ქუჩის მიმართულებით,

ზოგნი მაშინვე დგამდნენ ჩემოდნებს,
რაღაცნაირად ბედნიერები...
დგებოდნენ...

უკან იხედებოდნენ
ცნობისმოყვარე ვარშაველები.

ერთმა მეგობარს იდაყვი გაჰკრა,
მოატრიალა,

ჩემზე ანიშნა
და მკითხულობდნენ დიდხანს ღიმილით,
როგორც ჭყეტელა ცირკის აფიშას.

ბიჭოს, რას ვხედავ,

რას მოვესწარი!

ნუთუ ყველა მცნობს,

ნუთუ ასრულდა?

ბედნიერების დრო უეცარი

ასე ერთბაშად დამიდასტურდა?

იქნება გავხდი ლაურეატი,

გავცდი სამშობლის ოთხივე კიდეს!

სიხარულისგან მესხმება რეტი

A może, może przez eter
puścili coś całym światem,
że „powitajmy poetę”,
że „czcijmy”, że „onorate”.

I przez to tak w bębny biją,
i przez to tak czczą laurowo;
przez to uśmiechy. Triumf
na skalę wszechświatową”.

Dopiero pewien facet,
kiedym zapytał go się,
rzekł „Wyszedł pan na spacer
z wielką płamą od atramentu na nosie”.

და, მგონი, ფეხი მეშლება კიდევ.
ან დაიტაცეს ჩემი წიგნები,
უკვე კაცი ვარ სახელგანთქმული.
ნეტავი ცოლი შინ თუ იქნება,
ანდა რადიო თუ აქვს ჩართული?

ალბათ რადიო გაჰკივის უკვე,
გუნდრუკს მიკმევენ ბრძენსა და სულმნათს,
ახშიანებენ ფანფარებს,

ბუკებს

და გაზეთები ბეჭდავენ სურათს.

ჰა, დამყარა ტანს ბუსუსები...
მე შემომნატრის მთელი სამყარო!
ო, მწყალობელო დიდო მუზებო,
ო, დიდებულო ღმერთო მაღალო!

ამ დროს

ვიღაცა წამომეწია –

სათნო მოხუცი წელში მოხრილი:

– დიდ ბოდიშს ვიხდით, ბატონო, მაგრამ
მთლად მელნითა გაქვთ ცხვირი მოთხვრილი...

1951

SIÓDME NIEBO

Z wierszy dla Natalii

I

Zima była, gdy wysiadłem z autobusu
i rzuciłem się w twoje ramiona,
i twych włosów, twych wieczornych włosów
ogarnęła mnie woń niezmożona.

Księżyc zniżył się, błysnął nad kłamką,
potem odszedł i wplątał się w drzewo.
Pierścień nocy nad nami się zamknął
i otwarło się siódme niebo.

II

Choć godzina trochę późna,
jeszcze świecą twoje okna,
więc wołamy: - Hola, wpuść nas,
wpuście nas, pochmurnooka –

nie będziemy spać na dachu,
otwórz drzwi i wprowadź w nocy
w twe mieszkanie pełne ptaków,
instrumentów, świec płonących.

მეშვიდე ცა

ლექსები ნატალიასთვის

I

ზამთარი იღვა...

გამოვედი ავტობუსიდან
და იმდენ ხალხში გადაგეხვიე,
გადაგეხვიე და გავბრუნდი —

უცოდველ სიზმრით,
მაგ შენი თმების სურნელებით
და შავი ღამით...

მთვარე დაეშვა

და უეცრად ცაც გადაიხსნა.
და საფეხურებს შევუყვებით. მეშვიდე ცამდე.

II

თუმც გვიანია,

ანათებენ ფანჯრები შენი
და შენს მოახლეს ვეხვეწებით კარის გაღებას.
ვერ დავიძინებთ სახურავზე,

კარი გაგვიღე და შემოგვიშვი.
დახუნძლულია შენი სახლი ჭრელი სიზმრებით,
ოქროს სანთლებით,

საკრავებით,
ჩიტების გუნდით...

Przelecimy przez pokoje
wiatrem, walcem, tłumem szumnym,
ozłocimy loki twoje
dźwiękiem gitar siedmiostrunnych.

III

To było wieczorem w Europie,
może w Holandii, może w Belgii,
gwiazdy lśniły jak lampki na grobie
i szumiał wiatr. Taki wielki.

Bo już jesień grała, coraz szybciej,
na akordeonie złotym
i leciały nad dachami skrzypce,
liście, klarnety i fagoty.

A gdy deszcz bulwarami popłynął,
zyczynała się chwila szalona.
Bo na przedmieściu było małe kino
(i pamiętasz - kasjerka Simona).

I wieczorem każdym po ciemku –
i wieczorem każdym jak requiem,
z tulipaniem czerwonym w rękę
przez bulwary do ciebie biegłem.

გამოვალვიძებთ შენს ოთახებს
სიცილ-კისკისით
და შემოვირბენთ

ჟურიაშულთ,

სიმღერით,

ცეკვით.

ოქროსფერ სხივად დაენთება

შენს შავ დაღალეებს

შვიდსიმინიან გიტარის ჟრერა.

III

ეს იყო

მგონი, ევროპაში,

არ მახსოვს როდის,

ცად პარპალებდა ვარსკვლავები

ისე მწუხარედ,

როგორც სანთლები სასაფლაოზე...

საკრავებივით აჟღერებდა ტყეს შემოდგომა,

და მიფრინავდნენ დაქანებულ სახურავზე

ფერადი ხმები,

ოქროს ფოთლები,

ბუნების ძრვენი და საჩუქარი.

და, როცა წვიმა მოედო ქუჩებს,

ჩვენ ავიწიეთ საყელოები

და მივირბინეთ გარეუბნის კინოთეატრთან.

ყოველ საღამოს

ჩვენ ვხვდებოდით ერთიმეორეს

და მე მომქონდა წითელი ტიტა,

ღამე უშენოდ მძიმე იყო რეკვიემივით.

ხოლო კინოში იდგა სინათლე,

A tam było jasno w małym kinie...
Ej, wesoło w kinie „Olimpia”!
Piękny kwiat najpiękniejszej dziewczynie –
to dla ciebie ten czerwony tulipan.

Ja dla ciebie bym truciznę wypił,
chcę być z tobą duszą i ciałem –
i wyrzucali mnie z tej „Olimpii”,
bo za głośno o miłości krzyczałem.

Ale raz, rozpaczy na przekór,
przyszła noc najwyższa, natchniona.
Coś się stało: cud w XX wieku –
poszłaś ze mną ty, nie Simona.

Wtedy dłoń twą wziąłem w dłonie moje,
w oczach naszych wieczny blask zaświecił
i przez świat obłąkany od wojen
szliśmy razem jak dwoje dzieci.

IV

Ty jesteś najpiękniejsze zwierzęta,
twoje włosy o świcie są modre,
tyś wysoko jak światła na okrętach,
do oddechu twojego się modłę.

Tobiem wszystkie zbudował instrumenty,
wszystkie owoce zniósł, wszystkie kwiaty,
ciebie ścigam przez wszystkie firmamenty,
wszystkie światy, wszystkie klimaty.

შენი ღიმილი და მყუდროება.

მე დარბაზიდან დამითხოვეს ხმაურობისთვის:

თურმე ხმამაღლა ვჩურჩულებდი

და არ მესმოდა...

და მოხდა ერთხელ სასწაული მოულოდნელი—
ჩამოდგა ღამე შთაგონების ტოლი და სწორი—
და შენ იმ ღამით,

ღმერთო ჩემო,

შინ წამომყევი.

შენი ხელები იმედივით მეჭირა მაშინ,

თვალებში გვენთო

სიყვარულის იღუმალება,

ომებისაგან გაცოფებულ ცოდვილ მიწაზე

მივაბიჯებდით ბავშვებივით უცოდველები.

IV

შენა ხარ ხატი სილამაზის,

შენზე ვლოცულობ.

შენ მაღალი ხარ,

როგორც ხომალდი

შუალამით გაჩაღებული.

შენს სუნთქვას ვისმენ

და ვლოცულობ შენი სუნთქვისთვის.

ყველა დრო-ჟამი შენში მოთავსდა,

ყველა ქვეყანა,

ყველა სიზმარი.

V

Zadzwończy zausznice z miedzi,
zadzwończy jak dzwony Bizancjum,
wicher śnieżny za oknem zabredził
nad Grenoblą, nad górzystą Francją.

Na paznokciach twych, na włosów splotach
ptaki światła gubiły swe pióra.
Nagle ptaki zgasły. Ciemnożłota
nadciągała miłość jak chmura.

1951

V

სულში რეკავენ

შენი ოქროს საყურეები,

როგორც ოდესღაც

ბიზანტიის სამრეკლოები,

თოვლის ფიფქები ასკდება ფანჯრებს

და იპენტება თუთრად გრენობლი.

შენი ფრჩხილების ელვარებით

და თმების ბზინვით

დაფეთებული ფრინველები

ფანტავენ ბუმბულს.

სხივები ქრება

და ყველაფრის წასალეკავად

მოცურავს შენი სიყვარული,

როგორც ღრუბელი.

1951

KSIĘŻYC

Po kręgu zakreślonym starannie
toczy się świecący mój mechanizm;

każdą linię, bryłę i płaszczyznę
trącam tym świecącym mechanizmem,

stąd cień srebrny podczas nocnych godzin,
co po świetle jak po twarzy chodzi.

Poruszone mą wielką sprężyną
rzeczy martwe tak jak żywe płyną,

barwę, nazwę, kształt, wagę i wymiar
w dźwięczną płynność zmienia noc olbrzymia

i ucicha wiatr, i milknie sowa,
gdy nadchodzi pora księżycowa.

Mosty tracą kres. Smyczki się dłuza.
W miastach zjawia się pochyłych dużo

nagle ulic. Dzikie wino gore
i się zwija raz w es, raz we flores.

Na balkonach i na balustradach
każdy promień swój rebus układa,

a gdy ciemność zgasi część promieni
rebus wraca do ciemnej przestrzeni,

jak do matki, tam gdzie pędzi w chmurach
wyzwolona z liczb architektura.

I znów z morza rzeczy, z głębi dennej
wynurzają się kontury zmienne,

ogmatwane z wszystkich stron księżycem,
promieniami, co tną jak nożyce;

kamień jęczy, mówi swoją skargę
w bas się zmienia, a z basa w latarkę,

z tej latarki w twarz, a potem znowu
w jakąś inną formę księżycową,

w jabłko, w lichtarz, w binokle na nosie
i znów w ciemny wiatr na ciemnej szosie.

ან რა სჯობია ფანჯრებს, აივნებს,
თუკი ჩემს ყვავილს მკერდზე დაიბნევს.
სვეტებს,

რიკულებს სადაც დავლანდავ,
მაშინვე ვაქცევ ჩრდილის შარადად.

შარადას სხივი თუკი დააკლდა,—
გადაიქცევა ღამის აკლდამად.

ცხვირწინ ღრუბელი თუ ამეტუზა,
უფრო რთულდება ჩრდილთა რეზუსი.

მაკრატელივით სხივებს წავმახავ
და ღრუბლებს დავჭერი,

როგორც ამაღამ.

თუ ჯადოსნობის უინი მომივლის,
ავაწკრიალეხ ხეს ტრომბონივით.

ტრომბონს კი ვაქცევ ვარსკლავთა მტევნად.

ალარ იქნება სხივების ტევა.

მერე გარდავქმნი სხივების ნილბად,

ულრუბლო ღამე თუ შემხვდა ილბლად.

გარდავქმნი შანდლად,

ვაშლების აცმად,

რომ ჩვეულებრივ ვერ იცნოს კაცმა.

მერე დავამსხვრევ,

ვით ფერად სარკეს,

მოედნებს,

Ulicami, ze ściany na ścianę,
blask przenosi swe linie łamane;

plac, że przejść nie można, tak zasnuwa,
schody kradnie i okna przesuwa,

klucze giną ludziom, dyszle koniom,
wszystkie dzwonki jak na alarm dzwonią –

a to pełnia leci rozświetlona,
fruwająca, świecąca filharmonia.

Wtedy, wtedy wchodzi światło moje
w najtajniejsze skrytki, w mózgu zwoje,

w tony kruche jak szkło, w wieczne malwy,
w rzeki wszystkie, wzgórza, czasy, barwy,

w oczy ptasie i psie, i kobiece,
w lichtarz srebrny i zieloną świecę,

w dzikie wino po ścianie się pnące,
we wszystko kuszące, mijające,

wirujące niezmierną przemianą
i wszystkiemu powiadam: Dobranoc.

Któż ja jestem? Płochy blask na ścianie,
a to moje polskie pożegnanie.

Rzeczy miłe, ponure i jasne,
dobrej nocy! Ja za chwilę zgasnę.

Światło moje cichnie jak muzyka.
Ten promień niech zostanie. Ja znikam.

Lecz nim zniknę – byście pamiętali –
mój ostatni koncert dam w tej sali;

prosto z nieba, przez szybę, na ścianie
wsrebrzę się i przed pulpitem stanę,

cztery walce zagram, z tłumikiem,
cztery walce nieśmiertelnym smykiem,
pod kopułą ciemną i wysoką –

a to będzie tylko wirowanie,
zakwitanie i przekwitanie,
czas tańczący, cztery pory roku.

Śnieg i pustka, owoc i pragnienie,
gwiazd imiona i bez imion cienie,
i pustynia, i zieleń kobieca,

ვინა ვარ,
რა ვარ?
სხივი ცინხალი,
ტკბილი განცხრომა,
ტკბილი სიზმარი.

მალე ჩაქრება ბროლის ჭაღები,
მეც მალე წავალ,
მალე ჩავქრები.
მაგრამ ერთს კიდევ შევაბარბაცებ
აივნებს,
ქუჩებს,
ფანჯრებს,
დარბაზებს.

თეთრი სხივების ყრუ სიმფონიით
ვინმეს ეწყინოს,
არა მგონია.

ცეკვავს,
ზრიალებს ჩემი ქამანი,
ირღვევა კიდევ ღამის სამანი.

მე წარმოგიდგენთ ჯადოსნურ ბალეტს,
მერე კი...
მერე გავქრები მალე.

ოთხივე დროის
მე ვარ მსახური,
დისკოდ თუ ნამგლად გამოსახული.

i zgiełk w sercu, i gwiazda nad świerkiem –
wszystko kręci się na kole wielkim,
a ja szprychy w tym kole oświecam.

To są moje sprawy księżycowe,
bardzo trudne, chociaż tak nienowe.

Widzisz? w górnej szybie srebrna głowa?
To ja jestem, pełnia koncertowa.

Zawieszony u tej szyby górnej,
tobie świecę w noc niepochmurne,

w listach twoich przekręcam litery,
na tve loki spadam deszczem srebrnym

i sen tobie śni się w noc wrześniową,
żeś trąciła gałązkę deszczową –

i tve oczy, jak dwa lichtarzyki,
w dwie radości świecą, w dwa płomyki.

Potem, światel różnych szafarz szczodry,
z światłem zbliżam się do twojej kołdry;

ზღვის მიმოქცევა,

ბალახი,

თოვლი,

ქარების სრბოლა და პირველ ყოვლის

თესლის ჩაგდება,

დაკვრა ბარისა,

მთვარის გარეშე არა არის რა.

ხასიათებს და განწყობილებებს

შეეცვლი,

გარდაეკმნი,

თუკი ვინებებ.

ასე მძიმეა

ჩემი ჭაპანი,

მიტომ მლოცავდნენ

თქვენი პაპანი.

აჰა, მოვდივარ,

კონცერტს ვამთავრებ,

სიზმრებს ვუგზავნი ძილში პატარებს.

შენს სასთუმალთან ჩუმად ვიხრები,

მომაქვს კეთილი,

მშვიდი ფიქრები.

შენს ხელნაწერებს,

დღიურებს,

წიგნებს,

ზამბახებს ვათოვ და საქმეს გიქებ.

მე დაგასიზმრებ ყვითელ ჩინარებს,

ფოთლებში წვიმა როგორ ჩხრიალებს.

świecąc jak latarnia światłem sutym,
koldrę twą zachaftowuję w nuty,

w gwiazdy, w gwiazdki, w całe Drogi Mleczne,
w chmury, w ptaki, baszty średniowieczne.

A ty, srebrna, śpisz ze srebrną twarzą,
i jest nocny czas, i sny się marzą.

Gdy odejdę, nie płacz, moja żono –
ja księżycem wrócę pod tve okno.

Kiedy w szybie promień zamigoce,
wiedz: to ja. Twój księżyc. Serce nocy.

1952

მაგ თეთრ საბანზე დაგიწერ ნოტებს,
დაე მთვარისგან სახსოვრად გქონდეს.

ფრინველებით და
ვარსკვლავთა ცვენით
უნდა მოვხატო ოთახი შენი.

შენ უკვე გძინავს
და მოფერებით
თავს გეკვლებიან მთვარის ჩქერები.

ჩემზე ნუ დარდობ,
ზვალაც აქა ვარ
ლამის და ჩრდილის გასამარგლავად,

და, ჰა. დილამდე შენს ფანჯრებს ვუვლი
მე – ლამის თეთრი ქათქათა გული.

1952

GDYBYM MIAŁ JEDENAŚCIE KAPELUSZY

Gdybym miał jedenaście kapeluszy.
pierwszy schowałbym w szafie, żeby się nie kurzył.

Drugi nadałbym przez pocztę w postaci paczki.
Trzeci byłby na drobnostki i drobiażdżki.

Czwartego używałbym wyłącznie do sztuk magicznych et cetera.
Piąty zamiast kloszy, do przykrywania sera.

Szósty kapelusz – dla Jadwisi.
Siódmy bym powiesił. Niech wisi.

Ósmy przerobiłbym na nastrojowy abażurek.
W dziewiątym hodowałbym jeża lub coś z zoologii w ogóle.

Co do dziesiątego, to jeszcze nie mam pomysłu.
A jedynasty kapelusz porwałby mi wiatr nad Wisłą.
Bo powiedziała o mnie jedna poetka z Krakowa:
„To głowa nie do kapeluszy! To taka posągowa głowa!”

1949

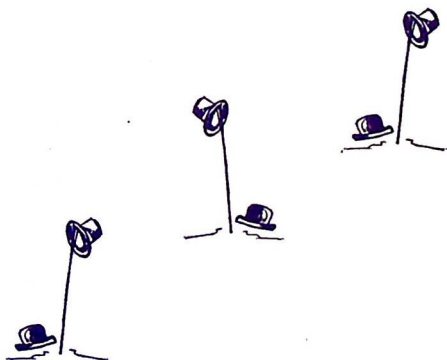
ხოლო ამ ქუდს კი,
თავზე რომ მაქვს დაკოსებული,
ახლავე წყალში გადავისერი გაბრაზებული.—
თურმე კრაკოვში
ერთ პოეტ ქალს ღიმილით უთქვამს,
ისე გულგარეთ და სახალისოდ:
— ამ მონუმენტურ თავის პატრონს

რა უნდა ქუდი,
ამხელა თავი ქუდისათვის ცოდვა არისო...

ჰოდა ცხრა ქუდიც, რომ გამაჩნდეს,—

ცხრავეს გავყიდი...

1949

POLSKIE GWIAZDY

Mówię do gwiazd: - Cudowne,
nie śpieszcie się, przystańcie.
I stanęły pod oknem
jak wiejscy muzykanci.

Popatrzały ku sobie,
złotą brew zgięła jedna.
I zadźwięczał w ogrodzie
sierpnia kwartet, pieśń gwiezdna:

wsią błysnęło, kogutem,
tęczą, polem, obłokiem...
Polską wysoką nutę
gwiazdy grały wysokie.

Posłuchaj tylko: ten szum to noc tak płynie,
szeroka noc, gwiazdziista noc sierpniowa,
sierpniowy czas, sierpniowy wiatr w Szczecinie –
o, cóż za szczęście w tej godzinie
przez okno patrzeć w świat i kochać go od nowa.

Gwiazdy rzekły: - Spójrz, jak skrzy się
ta noc więc będzie dzisiaj
pieśń o tej nocy jasnej,

კოლონური ვარსკვლავები

ჰე, ვარსკვლავებო.

საით იჩქარით,

შეჩერდით-მეთქი,

— წელან გავძაღე

და, აჰა,

მოდგენენ ჩემს ფანჯარასთან,
როგორც სოფლელი მუსიკოსები.

ერთი შემხედა ბუძგა ვარსკვლავმა,
მრავლისმეტყველად ასწია წარბი
და აგრიალდა ფანჯრის რაფაზე
კოსმოსის ჰიმნის ფერადი ექო.

ხმებს ასდიოდათ ღრუბლის სურნელი,
ვარსკვლავების და

ნისლის სურნელი.

ჰოი, რა დიდი ნეტარებაა,
ამ შუალამით სარკმელთან დგომა
და გაბრუება ლურჯი სიჩუმით.

თვითონ ვარსკვლავნი ამბობდნენ თითქოს:
ასეთი ღამე ჯერ არ გვინახავს,
ამ ღამის აზრი და სილამაზე

która ma suknię modrą,
a urodę i mądrość
z ziemi czerpie;

nad nią srebrne obłoki,
przed nią zielonooki
tańczy sierpień.

Przystanąły – w porządku. Muzykanci? To cóż?
Gwiazdy zawsze tak w sierpniu, na nowo.
Więc podszedłem do okna. W okno bił srebrny kurz
i otworzyłem okno na noc sierpniową.

I nagle wiatr mi okno
szerzej odemknął,
i nagle wiatr przeciągnął,
nagle ogród zaszumiał...

Ta noc się toczy kołem jak fortuna.
Ja słyszę ją, ty próżno mówisz: „Uśnij”.
Choć taka piękna jest, gdy schodzi ku nam,
ja wolę bizantyjski blask twoich zausznic.
Zasłoń mi noc, próżno się czas zmitręża.
Zasłoń mi noc, niech zejdzie sen jak chmura –
straszliwy jest urody świata ciężar,
nie dla mych rąk, nie dla mojego pióra.
Zasłoń mi noc swoją maleńką dłonią...

Szczecin, 1949

თვითონ მინდვრებმა

და მთებმა შეთხზეს.

ცეკვავს აგვისტო ოქროსფეხება
და მოწანწკარებს ფანჯრის მინებზე
ვარსკვლავიანი ცისფერი ღამე.

უცებ ნიავმა ხელი ჰკრა სარკმელს
და შემოვარდა ოთახში ბალი
აწეწილ ჩრდილით

და სურნელებით,

ხედა რტოებზე.

ღობეებზე

და ველმინდვრებზე

გაგორებული ლურჯი ღამე ვარსკვლავებს ფანტავს.
ამ ვარსკვლავების ჭახაჭუხში როდი გავცვლიდი
მაგ ბიზანტიურ საყურეთა მიბნედილ კიაფს.

დაე სიზმარმა

ღრუბელივით შთანთქოს დილაძღე

მთელი ამ ღამის მომხიბვლელობა...

ამ ჯადოქრობას როგორ აღწერს ჩემი კალამი...

შენ კი, ძვირფასო,

მომაპყარ ყურნი

და ხელისგულით განმარიდე გრძნეული ღამე.

შჩეცინი, 1949

LIRYKA

Śmierć? Proszę bardzo.

Ale dużo dam za to,
żeby chodzić po mieście
bez kłopotów nareszcie
i nucić „Walc piętnasty” Brahmsa

pod oknami, gdzie cynerarie
piosenkę skandują rzewną,
oświetlone światłem od wewnątrz,
cynerarie jak halucynacje,

którymi (halucynacjami)
wewnętrzna ciemność południa
powoli się zaludnia,
gdy się człowiek zagapi –

jakby nie można było
wreszcie bez krzywych linii
życia ułożyć miło,
po prostu, tak jak inni.

A podobno świat już zielony,
kobiety pieką ciasta
i łamią dziobami wrony
gałązki na nowe gniazda.

1948

ლირიკა

სიკვდილი?

კარგი... კი, ბატონო... რაა ისეთი...

მაგრამ ამ ღამით რას არ მივცემდი,
ოღონდ ქუჩებში მეხეტიალა
და მელილინა ბრამსის ჰანგები.
მხრებზე მოვისხამ ღამის ტიარას
და ლურჯ ჩრდილებში დავიკარგები.

ფანჯრებზე ცინერარიები აღვიძებს ცისკარს,
ფანჯრები ჰალუცინაციებს და სხივებს ისხამს.

მივჩერებივარ ფანჯარაზე უცხო ზმანებებს
და ამ ჩვენებას თავს ვერ ვანებებ.

ბედო,

მეცნობა ამ დატეხილ ხაზთა ქარავმა,
მაგრამ ავი დრო — ახალმა დრომ უკვე აღვმა.

აჰა, თუნდება

და სხივები ღამეს უტევენ,
პურის სურნელი შემეფეთა ჩიტის სისხარტით,
ყვავები თავზე ევლებიან ახალ ბუდეებს
და რტოებს ხლეჩენ ბასრი ნისკარტით.

1948

TRĄBKI ŚWIĄTECZNEJ POCZTY

Już dzisiaj który to raz
pędzi poczta przez las!
Cóż, nie dziwota, przed każdą Gwiazdką
pękają banie z manią pisarską:
Jacek, co pióra nie bierze w ręce,
nagle napisał listów dziewięćset.
Pisze Alojzy, Funia i Mania.
Rośnie gwiazdkowa życzeniomania.
Wczoraj w Krakowie na placu Kingi
listy wypchnęły denko od skrzynki,
bo tyle listów, któż by to zniósł –
O! znów pocztowy wóz:
jeszcze ten mostek, jeszcze ta rzeczka
i wjedzie poczta w mury miasteczka,
śnieg przed pocztą biegnie jak zając,
trąbki pocztowe gromko grają:
Listy, paczki tamtąd i stąd!
WSZYSTKIM WESOŁYCH ŚWIĄT!

სადღესასწაულო ფოსტა

უკვე მერამდენედ

ჩაიქროლა ფოსტამ,
ფოსტა-ტელეგრაფი განა წუთით მოცდა?
დილიდანვე აგზავნიან ჩქარა!

ჩქარა!

ჩქარა!

აგზავნიან ამანათებს,

მისაღმებებს,

მილოცვებს,

უსურვებენ კარგად ყოფნას,

მშვიდობას და სიცოცხლეს,

ვისაც ხელში არასოდეს არ სჭერია კალამი,

ასეთებმაც ვიღაცეებს გაუგზავნეს სალამი.

წერილს გზავნის ახალგაზრდა,

მოხუცი და ბავშვი,

ყველას, ყველას მისაღმება უტრიალებს თავში.

ვარშავაში

ფოსტის ყუთებს გავარდნიათ ფსკერი

და დაფანტულ წერილებით ავსებულა სკვერი.

ჰოდა ფოსტალიონების გაშმაგებულ ლაშქარს,

ღმერთო ჩემო,

რა ხმა უძღვებთ,

რა ფეხსაცმლის ლანჩა.

ჰა, საფოსტო მანქანებიც ირევიან გზებზე,

A tu w urzędzie cztery okienka,
w każdym okienku piękna panienka.
Ja, proszę pani, chciałbym do żony
wysłać ekspresem list polecony:
(„...również, Marysiu, w pobieżnym skrócie
donoszę, że nam kanarek uciekł,
a złote rybki zdechły w ogóle,
zamęt szalony. Całuję, czule...”)
A tu telegram do pana Anzelma,
żeby pieniądze wysuptał, szelma,
a tu paczuszka, w niej korniszony,
dziadzius na pewno, będzie wzruszony,
bo, proszę pani, dobrze, gdy w święta
wnuczuś o dziadku swoim pamięta,
chyba korniszon mu nie zaszkodzi,
telegram – Szczecin, paczka do Łodzi,
pani wygląda jak anioł blond,
DO WIDZENIA! WESOŁYCH ŚWIĄT!

W nocy, w południe, w wieczór i z rana
poczta haruje niezmordowana,
praca dzienna i warta nocna,
poczta, panowie! poczta! poczta!
Słupy przy szosie, druty przy świerkach,

ყველა თავის ადრესატს და

მისამართებს ეძებს.

მანქანის წინ თოვლის ფთილა კურდღელივით გარბის,
ნელა-ნელა მალლა იწვეს ჰორიზონტის წარბი.

ფოსტებში კი საგანგებოდ

სხედან ლამაზმანები.

გაულიმეთ და ბარათიც ჩქარა გაიგზავნება.

პანი, თუ არ გეწყინებათ,

დაგიმადლით მარად,

თქვენის ნებით ჩემს მეუღლეს გაუუგზავნი ბარათს.

— რაო, ჩემი ნებართვით?

— დიახ, თქვენი ნებართვით,

ჩქარა ღია ბარათი, ოღონდ ფერადფერადი!

„... ჰოდა, ასე, ჩემო კარგო,

ნუ ინალვლი ძალიან,

მთელი თვეა გამოყრუვდა სახლიცა და გალიაც,

გამიფრინდა იადონი,

გული დარდით მევსება,

უშენობით ველარ გაძლეს თევზებმაც...“

აგზავნიან ამანათებს,

ბანდეროლებს,

ბარათებს...

მოკითხვები ძველ სიყვარულს

უფრო გაამარადებს.

პატარები ხილს და თუთუნს

აგზავნიან პაპასთან,

jedzie samochód, pędzi telegram,
na bok, zające! z drogi, wrony!
Feluś, gazu! List polecony!
I dla cywilów, i dla armii,
i do Wrocławia, i do Warmii,
do Szczepieszyna, do Szczecina
leci i świeci dobra nowina;
pobłyskują jak kwiaty z łąki
z czapek pocztowców złote trąbki.
Poczta! Poczta! Morze i ład.
WSZYSTKIM WESOŁYCH ŚWIĄT!

Tymczasem w jednych domach stroją pianina,
w innych ciotki placki stawiają równym szeregiem,
a na dworze hu! hu! diabelska mieszanina,
24 miliardy płatków śniegowych
(słownie: wiatr zmieszany ze śniegiem).
Przez wiatr i śnieg listonosz brnie,
z listem, z depeszą, z inwalidzką rentą.
I tak całe życie. Przez całe dni.
Jak wiewiórka. Z piętra na piętro.
Właściwie tylko zmienia się tło:
po wsiach koguty, w miastach neony.
I znowu paczka, dopłata: sto –

ბერი პაპა

საახალწლოდ კიდევ უფრო დაფასდა.

ღიღიდანვე ჯაფაშია,

წუთით როდი მოცდა

ჩვენი დაუზარებელი

და ბეჯითი ფოსტა.

გზებზე,

მთებზე,

ხეობებზე გადარბიან ბოძები,

მიაფრენენ მისალმებებს,

დაპირებებს,

ოცნებებს,

აჰა, ავტომანქანებიც ირევიან გზაზე,

ყველა თავის ადრესატს და მისამართებს ეძებს.

სახლებში კი

ტკბილეულით იხუნძლება სუფრა,

მეზობლებში აღარავინ აღარ არის უბრად.

ჰოდა ფოსტალიონების გამშაგებულ ლამქარს

რა ხმა უძლებთ,

ღმერთო ჩემო,

რა ფეხსაცმლის ლანჩა!

კონვერტით და ამანათით,

თითქოს როგორც წესი,

ღმერთო ჩემო, იგზავნება გულიცა და ლექსიც:

„აჰ, წერილო, წერილო, გადიფრინე ქუჩები,

რომ მიხვიდე საყვარელთან, დაუკოცნე ტუჩები...“

i znowu ekspres polecony.

Bo pocztą możesz wysłać, co chcesz:

Serce, buty i wiersz:

Już kocham cię tyle lat

na przemian w smutku i w śpiewie.

Może to jest już osiem lat,

a może dziewięć, nie wiem.

Splątało się. Zmierzchno. Gdzie ty, a gdzie ja,

już nie wiem i myślę w pół drogi,

że tyś jest ten upór i walka co dnia,

a ja – to twe rzęsy i loki.

Gdy mi kiedyś serduszko pęknie,

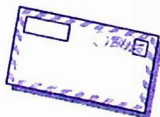
wspomnijcie mnie czasem pięknie,

że był taki facet księżycowy.

MOJE PIÓRO WRZUĆCIE DO WISŁY,

MOJE CIAŁO NA CZTERY WIATRY,

MOJE SERCE DO SKRZYNKI POCZTOWEJ.

1948

„გოგო, ნუგეში, ნუგეში,
თავს ჩაგიდებ უბეში,
შენს სიყვარულს შევებებები,
როგორც ხარი უღელში...“

„გავიხედე, რას შევხედე,
ჩიტი ჭამდა კვარკვალიტას,
წა, წერილიო, ჩაეხუტე მარგალიტას...“
პასუხს ველი,
როგორც მგელი,
ბით —

ბით —

ბით —

ახლა მშვიდობით...

მე კი,

როცა გამისკდება ეს ოხერი გული,—
ვიცი, ბევრი გაიხარებს ამ საწუთროს მდგმური.
ახლა მაინც მოვისვენებთ,

შეგვეწია ღმერთი,

რა წმინდანი ეგა გვყავდა,

რომ აღსდგესო მკვლრეთით.

თქვენ კი

ჩემი ნაწერები წაიკითხეთ ფნიზლად
და თუ რამე გექილიკოთ, —

გაატანეთ ვისლას.

ხოლო გული,

ჩემი გული —

ბედისწერის ურჩი

ჩაუშვით და ჩაასვენეთ

თქვენს საფოსტო ყუთში...

WIT STWOSZ

III ROBOTA

Pracowali śpiewający stolarze
w ogrodzie, nad brzegiem rzeki,
a gdy w zmierzch kończyli stolarze,
zaczynały śpiewać słowiki.

A była to już pora jaśminu,
pora ptaków i pora blasku –
i odbity w Wiśle Kraków płynął
jak dziecinne, pozłacane cacko.

Czas upalny był i zielony
i niejeden papieża się nie bał,
i dzwoniły, dzwoniły dzwony,
zapraszając biednych do nieba.

Gdy kończyła się noc księżycowa,
do tej szopy nadrzecznej i dużej
znów przychodził mistrz i snycował
włosy, nosy, ręce i uszy,

betlejemskie dziwa i dary,
i kubraki, i szuby na plecach,
piękne wargi podbarwiał Marii,
a łajdaków sromotnie oszpecał;

kładł jabłuszka na złotych talerzach,
wyżej gwiazdki, by świeciły nocą;
sam się dziwił, że tyli świat mieszka

ორი ნაწყვეტი კომედიანს
„პიტ სტვოში“

I შამოქმედება

შრომის სიმღერებს გაჰგუგუნებდნენ,
ასრიალებდნენ შალაშინებს
აღმა და დაღმა...

და ბულბულებმა

კაცთა სიმღერა აიტაცეს
მდინარის გაღმა.

„კაფე-თესეო“ სივრცეს სერავდა,
ჟივილ-ხივილი ნათურებმაც არ დააყოვნა
და როგორც

ბავშვის სათამაშო ფერად-ფერადი
მდინარის ფსკერზე ეგლო კრაკოვი.
ცაში ხეების ირხეოდა კენწეროები
და ღებულობდნენ მოვანების ლოცვა-კურთევას,
და გუგუნებდნენ,

გუგუნებდნენ სამრეკლოები,—
ღარიბ-ღატაკებს აღუთქვამდნენ ცის სასუფეველს.

ამ დროს ოსტატი
თრთოდა როგორც გიტარის სიმი,
საჭრეთლით სხებდა მოჩვენებას

იქეთ და აქეთ.

w ordynarnym lipowym klocu.

A tych kwiatków ile nasiał wkoło,
tych konwalii mdlejących z tęsknoty!
a jak oczy podniósł apostołom,
by patrzyły jak na samoloty!

Potem złotem wszystko porozświecał
(choć mu skradli niejedną uncję),
w złoto zadał, aż strach obleciał
zamki, diabły i dęby burgundzkie;

i siepaczów nękanych kiłą
także w drzewie skrzypcowym wykonał,
z księżycowym okiem, że aż miło,
jakbyś patrzył na kamratów Wilona –

jakby obstały cię poczwary,
bazyliszki, trzcina styksowa,
jakbyś zasnął w dzień i ciemny Paryż
ujrzał w oknie zamiast Krakowa.

A tu pośpiech, Jeszcze drzewo Jessego
musi być, i Anna, i Joachim,
jeszcze taniec króla murzyńskiego
i ta księga, i ten baldachim.

Co do króla, to naprawdę nie wiem,
bom nigdy nie oglądał Maura –
i te figury z tyłu – o, robak w drzewie –
i tych aniołków co niemiara.

I żeby to wszystko wiatr obracał
jak borem ciemnym przed burzą –

ხეზე კვეთავდა

უსათნოეს ღვთისმშობლის ღიმილს,
ჭრიდა იუდას დაბრეცილ ბაგეს.

ჭრიდა ვარსკვლავებს,

ჭრიდა მძივებს,

ზამბახებს,

ხელებს

და თითქოს სულიც გამოყავდა უსულო ხიდან,

გააცოცხლებდა ოთხივე დროს,

ცასა და ხმელეთს,

გააცოცხლებდა მოციქულებს

და ცრემლებს ღვრიდა.

ხის მძივი ისე ბრჭყვიალებდა,

თვითონ უკვირდა,

ხის ყვავილები სურნელებას

აკმევედნენ უხვად.

ცვიოდა ხმები საჭრეთლიდან,

როგორც ბუკიდან

და ახალ-ახალ საოცრებას

ისხამდა მუხა.

ჭრიდა და ჭრიდა ქერუბინებს ოქროსფრთიანებს,

შარავანდიან ანგელოსებს,

ედემს მზიანეთს.

და ხმა გავრცელდა:

a co do aniołków, to jeden rajca
powiedział, że o jednego za dużo.

I gadka już chodzi miastem,
że z wykusza od mistrza Wita
wylatują aniołki pierzaste
z organkami, lutniami, gdy świta;

i że łeb mu skwierczy jak pochodnia
od owego snycerskiego wysiłku,
i że nawet pewnego przechodnia
mistrz uwiecznił wśród swoich figur.

Tylko jednej figury dla siebie
mistrz nie umiał wyrzeźbić jaskrawej:
kurtyzany z puzonem przy gębie,
swojej doczesnej sławy.

IV SUPLIKACJE

Piotrze Breughel! Giotto! Dante! Serce Van Eycka!
czworolistna gwiazdo rozświecona,
a przyjmijże do swego grona
mistrza Wita, biednego człowieka.

Oto jego całe bogactwo:
ta drewniana klacz, pies, co nie gryzie,
to jaskółcze ziele, a jest i ptactwo:
sowa, sójka, a i małpka na fryzie.

ღმერთი ლოცავს სტვომის საჭრეთელს,
სტვომის სახლიდან მთელი ღამე ისმის ლოცვები—
ცოცხლდებიან და

ღია ფანჯრიდან
მიფრინავენო მთელი ღამე ანგელოსები.

თითონ უკვირდა ხის მძივი თუ
პურის თაველი,
ხის ყვავილები გამოსცემდნენ
საკმეველის სურნელს...
ოსტატმა ხეზე ამოკვეთა
ვიღაც გამვლელი
და ანგელოზად აქცია თურმე.

II ვედრება

ბრეიგელ,
ჯოტო,
ღვთიურო დანტე,
დაე სამების მადლი გმოსავდეთ.
ცაში მიიღეთ და შეიმატეთ
ჩვენი ვიტ სტვომი —
დიდი ოსტატი.

თქვენ ხართ ვარსკვლავთა სამყურა... ჰოდა,
იგი მიიღეთ მეოთხე ფოთლად,

Niech mu tedy oręduje ta sowa,
ptak Pallady z okiem jak zarzewie,
on ją także pięknie wysnycował
w śpiewodrzewie, w skrzypcowym drzewie;

i ta sójka niech prosi za nim,
byście wzięli go do swej kompanii,
i te drzewiny w Otchłani,
i ten dzbanuszek w Zwiastowaniu.

Wszystkie gwiazdki najczystsze,
też przemówcie za mistrzem:
niech go wezmą w ramiona z ochotą
Breughel Piotr, Dante, Van Eyck i Giotto.

Leśniczówka Pranie, 1951

აი სიმდიდრე ყოვლისმხილველის:
ზის ცხენი,

ძალდი,

მზე და ჯეჯილი,

ბუ გაფუყული – ბრძენი ფრინველი
და იგავები ხეში შეჭრილი.

დიდოსტატებო,

თქვენ გვედრებათ

ეს ლოცვა ხეზე ამოკვეთილი.

ო, ყოვლის შემძლე

დიდო ღმერთებო,

თქვენ შეისმინეთ ლოცვა კეთილი.

ბრეიგელ,

ჯოტო,

ღვთიურო დანტე,

დაე სამების მაღლი გმოსავდეთ,

ცაში მიიღეთ

და შეიმატეთ

ჩვენი ვიტ სტვოში –

დიდი ოსტატი.

1951

SPOTKANIE Z MATKĄ

Ona mi pierwsza pokazała księżyc
i pierwszy śnieg na świerkach,
i pierwszy deszcz.

Byłem wtedy mały jak muszelka,
a czarna suknia matki szumiała jak Morze Czarne.

Noc.

Dopala się nafta w lampce.
Lamentuje nad uchem komar.
Może to ty, matko, na niebie
jesteś tymi gwiazdami kilkoma?

Albo na jeziorze żaglem białym?
Albo falą w brzegu pochyłe?
Może twoje dłonie posypały
mój manuskrypt gwiazdzistym pyłem?

A możeś jest południowa godzina,
mazur pszczoł w złotych sierpnia pokojach?

შექველრა დედასთან

დედამ მანახა პირველი თოვლი,
პირველი წვიმა,
პირველი მთვარე.

კალთა დედისა შრიალებდა ზღვის ტალღასავით,
მე კი პაწია ნიჟარა ვიყავ...

ღამეა.
ღამპას აწყდება კოლო,
ციდან დამყურებს ვარსკვლავი კენტი,

ო, დედაჩემო,
აფრა ხარ იქნებ
და აფრის ლანდი მიმოაქვს ტალღებს.
ეგების ჩემი ხელნაწერი
შენ გადანამქრე ვარსკვლავთა თოვლით?
ან იქნებ შენ ხარ გარინდება ზაფხულის ხვატის,
ოქროს სიმღერა მზისა და ფუტკრის?
გუშინ საღამოს

ლერწმიანში თმის საჭრი ვნახე,
იქნებ შენია,

ძვირფასო დედა?
ჭანჭრობთან დგანან შავი მურყნები
და ნეშომპალა მიაგავს ლაღარს.
ქარმა ჩაბერა დიდგულის ღეროს
და ვარსკვლავები ჩამოყარა

Wczoraj szpilkę znalazłem w trzcinach –
od włosów. Czy to nie twoja?

*

Ciemne olchy stoją na moczarze,
rozsypuje się w mokradłach próchno.
Ej, rozświstał się wiatr na fujarze,
małe gwiazdki nad olchami zdmuchnął.

Mała myszka przez ścieżkę przebiegła.
Drogę mleczną nietoperz wymierzył.
I wiatr ucichł nagle. I zza węgła
z fajką srebrną w zębach wyszedł księżyc.

Rozświeciły się świeceniem wielkim
chmury, dziuple, żołądźcie i sęki –
jakby cały świat był srebrnym świerkiem,
srebrnym bąkiem grającym piosenki.

*

Listki drzeń zaczynają,
ptaki w ton uderzają,
słońce wschodzi nad knieję,
serce jak śnieg topnieje.

მურყნის ფოთლებზე.

აგერ ზაზუნამ

ლელიანში გაიხვანცალა
ირმის ნახტომის მიმართულებით.

წაფართხუნა

ღამურამ ფრთები.
უცებ ღრუბლიდან გამოხტა მთვარე
ვერცხლის ფლეიტით.
და აქათქათადა

უხვი სინათლით
ფულუროები,
რკოები და
კენწეროები,

თითქოს ღამიდან გამოვიდა
მთელი სამყარო
და აზიმიზიდა უზარმაზარ ნაძვის ზესავით.

და როგორც უცებ იპოვოს ბავშვმა
ნაძვის სანთლების მთელი კოლოფი
და სიხარულით აფორიაქდეს,
სწორედ ისე ვარ აღელვებული,
სწორედ ისე სცემს დღეს ჩემი გული
და ანათებენ მოგონებები,
როგორც ფერადი ნაძვის სანთლები.

ნაძვის სანთლები საშობაოდ მოჰქონდა დედას...
სანთლები სდუმან, კარგა ხანია
მათში მარხია სიყვარული,
ბავშვობა ჩემი,
და თუ ანთებთ,

Listkom rosnać, opadać,
ptakom też wiecznie nie żyć,
słońcu wschodzić, zachodzić,
sercu gwiazdy i skrzypce.

*

Jak pudełko świeczek choinkowych,
nagle, w ręku, gdzieś od dna kredensu,
myśli nagle tak wchodzą do głowy,
serce tracą i serce n zatrzęsą.

Świeczki takie kupowała mama.
One drzemią. W nich śpi piękny zamiar.

Tylko rozwiń je i tylko zapal,
a zobaczysz, co z tego wyniknie:
w świeczkach błysnie drogiej twarzy owal.
Matka palec wzniesie. Wiatr ucichnie.

Matkę w ręce ucałuj i włosy,
potem śniegu po uliczkach rozsyp,
żeby błyskał się i żeby chrząścił.

Potem wszystkie światła, co migocą,
do walizki zamknij. Otwórz nocą,
jeśli w drodze spotka cię nieszczęście.

*

Lato w lesie. Ciemność zielona w świerkach.
Szałwia. Zajęczy szczaw.
Niebo obłoki zdejmuję. Ptak zerka.
Trzmiele brzęczą wśród traw.

Motyle żółte i białe jak latające listy.
Cisza i światło.
A tam dalej i dalej, za tym pagórkiem piaszczystym
też jest lato.

*

Niebo to jest małe miasteczko w niedzielę,
gwiazdy gapią się na ziemię z okien,
a wiadomo, że gwiazd jest wiele
i że wszystkie są niebieskookie.

A tam w rogu, w mieszkaniu z balkonem,
w jednym oknie, gdzie kwiat czerwony,
a to drugie okno z drugim kwiatem...

Tam ty mieszkasz. I pogrzebaczem
fajerki przesuwasz. I płaczesz.
Bo tak długo czekasz mnie z obiadem.

და შრიალებს კურდღლის ბალახი.
ხის კენწეროდან დამყურებს ჩიტი.

ბარათებივით მიფრინავენ
თუთრი პეპლები,
დგას მყუდროება
და მწვანე ღამე.

ცა—ვარსკვლავების ქალაქია,
ჩუმი ქალაქი
და ვარსკვლავები ციდან ისე იყურებიან,
ვით ფანჯრებიდან ზარმაცები
მთქნარებ-მთქნარებით.
იქ, ქუჩის ბოლოს,
აივნიან პატარა სახლში,
მარცხნიდან პირველ ფანჯარაში
ანთია შუქი;

საწყალი დედა
მელოდება შალმოხურული,
არ ეძინება,
ქსოვს ან კითხულობს...

ო, დედაჩემო,
მოვდივარ შენსკენ,
ისევ ბავშვობის გზებს ვუბრუნდები,
თვალუწვდენია შენი სამყარო;
მე შემოვდივარ შენს სინათლეში,
შენს სიმწვანეში,
ნამქერში,
ქარში.

შენ სუსტი პეშვით გიპყრია ჟამი

Idę do ciebie. W twoją zieleń.
I w twoje śniegi. I w twój wiatr.
W twój niezmierny idę świat,
gdzie pory roku na twej dłoni
trojaka jak Ślązaczki tańczą
i kurz się wzbija, skrzypi wóz,
odyniec biegnie przez mokradła
i jeleni rośnie pośród światła,
co, dzwoniąc, bębniąc, tarabaniąc,
zaspane gwiazdy strząsa z brzóz.

Jesień to skrzypce potłuczone,
bezradna myśl nad ćwiercią smyczka,
zima to plecy twoje białe,
lato – jak złota rękawiczka,
którą porzucił w sadzie Jan,
ten Kochanowski, co mu łyżką
wystarczy stuknąć, a już wszystko
tańczy, niebo się otwiera,
niebo niebieskich pełne piór,
truchleje wilk, basuje bór
głosem Szekspira i Homera.

Ze srebrnych, księżycowych jezior
delfin wysuwa ucho, jesiotr
słuchaniem skraca sobie pobyt.

და ხელისგულზე ფერხულს უკლიან
ოთხივე დრო და

წელიწადები.

თვალუწვდენია შენი სამყარო:

მოჩანს წისქვილი,

გზა და ფორანი,

ჭაობში გარბის დაჭრილი ტახი

და ეშვით ფატრავს მანძილს და ბინდებს.

აგერ ირმები რქებგატოტილი

ტყეს ერკინება და შემოდგომას,

და ჭახაჭუხით ცვივა ვარსკვლავი.

ო, დედაჩემო,

ჩვენს ქვეყანაში

ეს შემოდგომა დამსხვრეული ვიოლინოა

და ჩვენი სევდა —

გადატეხილ ქამანის სევდა.

ეს შემოდგომა

უმწეო და სუსტი ჩიტია,

შენს ხელისგულზე დაფუყული და მოწყენილი.

ზამთარი შენი თეთრი თმებია.

ზაფხული —

ოქროს ხელთათმანი,

ტყეში ნაპოვნი,

რომელიც იან კოხანოვსკიმ* დაჰკარგა ერთხელ.

ეს კოხანოვსკი ჯადოქარი გოლიათია,

თუ მონინდომებს,

აცეკვლება ტყე და ქედები,

* იან კოხანოვსკი (1530-1584) აღორძინების ხანის პოლონელი პოეტი.
პოლონური პოეზიის მამამთავარი.

A z lasu truchcik sarnich kopyt.
Z rybackich ognisk bucha dym,
skwierczy na sadle płotka żółta –
to w wierszach Jana tak. I w nim
zakotwiczona moja nuta;
i wszystkie, wszystkie, wszystkie muzy
bemole wszystkie, rytm i rym,
i księżyc, mój ubogi kuzyn,
co na telegraficznych drutach
nocą nabija sobie guzy.
But zgubił. Choć jest cały światłem,
we łbie rozumu ani szczypty.
I nieskończonym sznurowadłem
wplątał się w moje manuskrypty.

Leśniczówka Pranie, 1950

ცა გაიხსნება —

შემოსილი ლურჯი ნაკრტენით
და ამღერდება მწვანე ხეობა
ჰომეროსის ეპიკურ ბანით.
მთვარით დაბარდნილ ლურჯ ტბებსა
და მდინარეებში

მაშინვე თევზის ქარავნები აფუთფუთდებდა.
ტყიდან მოსკდება
დაფეთებულ ირმების ჯოგი,
მეთევზეები დაანთებენ

ტყისპირად კოცონს,
აშიშხინდება ტაფაზე თევზი,
როგორც იანის პწკარებშია,
ზუსტად ისევე.

იანის წიგნში,
დედაჩემო,
ღვთაებრივ წიგნში,
ღვთაებრივ ღუზით ჩაკიდულა ჩემი ნოტები
და ჩემი ქვეყნის ყველა რიტმი,
ყოველი რითმა...

აი ეს მთვარეც,
ფერკმთალი მთვარე,—
ჩემი ღარიბი ნათესავი და მეგობარი,
ღამეში თავს რომ
ტელეგრაფის მავთულებს ახლის,
სწორედ ამ მთვარემ დაკარგა ჩექმა,
ღარიბი მთვარე კეთილია, მაგრამ რას იზამ,
ბედოვლათია და ქარაფშუტა
და უამრავი ქათქათა ძაფით
ჩაქსოვილია ჩემს ხელნაწერში...

1950

INWOKACJE DO POEZJI

Wietrze wolności,
Dyscyplino żelazna,
Radości poważna,
Westchnienie na przystanku tramwajowym,
Błysku maszyn,
Śpiewie zespołu,
Prząśniczko pokoju,
Jak Wenus z piany morskiej, tak ty rodząca się z pracy.

Tonacjo pór roku,
Heblu stolarza,
Organizatorko sprawiedliwości i urody,
Dla której nie ma tajemnic,
Bukiecie polny,
Siekiero drwala,
Moście nad Wisłą,
Kubku wody w skwar,
Rękawico w zimie,
Okulary staruszek, które życie spędziły w trudzie,

მიმართვა კომპიისადმი

შენა ხარ ქარი თავისუფლების,
რკინის წესრიგი
და დისციპლინა.

შენა ხარ შვებით ამოსუნთქვა
ტრამპაის ბოძთან,
მასების სწრაფვა
და ამღერება;

მანქანის ელვა,
მსოფლიოს გზები
ძაფებივით გიჭირავს ხელში.
როგოც ვენერა ზღვის ქაფიდან,
შენ დაიბადე შრომის წიაღში,
შენ ხარ სუნთქვა ჟამთა ღინების
და შალაშინი შენ ხარ ღურგლის,
კანონმდებელი

სამართლის და მშვენიერების,
არ დაგრჩენია საიდუმლო მიუკვლეველი.

შენა ხარ მინდვრის თაიგული,
ტყისმჭრელის ცული.

ზიდი ვისლაზე,
ჭიქა წყალი პაპანებაში,
ზამთარში – ქურქი.

შენ ხარ სათვალე მოხუცებულთა,
დიდ ჯაფაში რომ გაატარეს მთელი ცხოვრება.
შენა ხარ ციფრი არქიტექტორთა:

Cyfro architektów,
Świeco oświecająca stronice „Oniegina”,
Błyskawico Jowiszowa, z której narodziły się „Ballady i
romanse”,
Nauczycielko ludowych rzeźbiarzy, co rzeźbią koguty,
Żrenico nieustraszona,
Piosenko dziewcząt z drukarni,
Tkaczu wytrwały,
Wzorze gościnności,
Inspiratorco godzin porannych,
Która szkicujesz cierpliwie, aż do pełni zamierzonego kształtu,
Przewodniczko po nieznanym mieście,
Dmąca w instrumenty muzyczne na Wyspach Salomona,
Ty, która nie zapomnisz nigdy o mogiłach bojowników postępu,
O zamęczonych w Oświęcimiu,
Kolumno honoru,
Nagły śniegu na szosie,
Zdziwienie oczu, jakby raptem zapaliła się lampa,
Promieniu upadający na kołyskę,
Rzeźbiarko chmur,
Kwiatku w doniczce,
Tragedio życiowa niepowołanych śmiałków,
Kluczu złoty do świata humoru, który jest odpoczynkiem po pracy,

წმინდა სანთელი,
რომ ანათებდა „ონგინის“
დიდებულ ფურცლებს.
შენა ხარ ელვა იუპიტერის,
რომლითაც შექმნა მიცკევიჩმა
„ბალადები და რომანსები“.

მარჯვე ოსტატებს
ხისგან მამლებს შენ აძერწვინებ,
შენა ხარ მზერა
შემართული და უშიშარი,
მესტამბე ქალთა სამღერა და
სიცილ-კისკისი.

სტუმართმოყვრობის გულითაღობა,
ცინცხალი დილის შთაგონება
და სიხალისე,
მაძიებელი და შექმნელი სასურველ ფორმის.
უცხო გზების და ქალაქების
შენ ხარ მეგზური,
ლერწებს ამღერებ
სოლომონის შორ კუნძულებზე.

არ დაივიწყებ,
ვინც ემსხვერპლა თავისუფლებას,
სამხედრო ტყვეთა ბანაკში
სინდისად შეხვალ.

შენა ხარ თოვლი,
პირველი თოვლი,
შარაგზაზე რომ უცაბედად წამოგეწევა.
გაოცება ხარ,
რომ მოჰყვება უეცარ ნათელს.
ნათლის სვეტი ხარ,

აკვნის თავზე აელვებული,

Fizyczny wysiłek przebudowy,
Praca fizyczna,
Architektura forteczna preludiów Jana Sebastiana Bacha,
Odsłaniająca nieskończone perspektywy w koncercie C-dur
Mozarta,
Tworząca szóstą część świata z „V Symfonii” Beethovena,
Ballado f-moll,
Uporze stalingradzki,
Uśmiechu żony,
Śpiewie robotników nad morzem,
Mżenie światła na grzbietach książek,
Liściu klonowy,
Cieniu ptaka,
Odpowiedzialności wysoka,
Oko lotników,
Wesoły dymie z komina buchający pod rysującym ołówkiem
malca,
Domie ludowy,
Wieżo rozumu,
Partuturo organowa zimy, jesieni, lata i wiosny,
Gardząca tanią sławą,
Walcząca o dzieło,
Wesoła nowino,

ლაუვარდში ღრუბლებს აქანდაკებ ათასნაირად
და ლარნაკიდან

ნორჩ ყვავილად ამოსხივლები.

ხარ უიღბლოთა ტრაგედია საბედისწერო,
შენს წიაღიდან იუმორი მოედინება,
რაიც დაღლილებს დასვენების წუთებს გვანიჭებს.
შენ ხარ შენების,

გარდაქმნების

ლტოლვა და ჟინი,

არქიტექტურა ბახის უკვდავ პრელუდიების.

შენ ხარ მოცარტის

დო-მაჟორი გასაოცარი,

ოცნებებში რომ ფერადოვან სივრცეებს გვიხსნის,

შენ ხარ „მეხუთე სიმფონია“ ბეთჰოვენისა,

ხარ სტალინგრადის შეუპოვრობა,

ცოლის ღიმილი

და მუშების სიმღერა ზღვისპირ,

წიგნის ყუაზე დამსხვრელი

მზის ათინათი.

შენ ხარ ნეკერჩხლის ფოთოლი და

ფრინველის ჩრდილი.

სივრცეებს ჰკაფავ მფრინავის მზერით

და პასუხს აგებ დროის წინაშე.

შენა ხარ კვამლი მხიარული,

ბავშვი რომ ხატავს,

შენ ხარ გონების მაღალი კოშკი.

ხარ ერთიანი აგუგუნება —

ზამთარ-ზაფხულის,

შემოდგომის და გაზაფხულის.

იაფფასიან ფუჭ დიდებას

ზურგს აქვევ ზიზლით,

Własności socjalistyczna,
Śpiewie tego dziecka, które właśnie przebiegło pod moim oknem,
Chodząca po ziemi,
Tutaj,
Właśnie tutaj,
Maszerująca przez epoki,
Przez kontynenty,
Do ciebie zawsze wołać będą ludzie.

1949

დიდი სიახლით აღორძინებ შემოქმედებას,
სოციალისტურ საკუთრებას ღირსებით მოსაკ,
შენ ხარ იმ ბავშვის

უდარდელი სიცილ-კისკისი,
რომელმაც ახლა გაირბინა ჩემს ფანჯარასთან.
იგი სულ მალე გაიზრდება,

დავაჟკაცდება

და მზრებით ასწევს მთელ ეპოქას,

მზიან მომავალს...

უპოეზიოდ ვერ იცხოვრებს ადამიან!

1949

KRONIKA OLSZTYŃSKA

*I wieczne lato świeci w moim państwie...
„Sen nocy letniej”*

I

Gdy trzcina zaczyna płowieć,
a żołądź większy w dąbrowie,
znak, że lata złote nogi
już się szykują do drogi.

Lato, jakże cię ubłagać?
prośbą jaką? łkaniem jakim?
Tak ci pilno pójść i zabrać
w walizce zieleni i ptaki?

Ptaków tyle. Zieleni tyle.
Lato, zaczekaj chwilę.

II

Dobrze jesz nad jeziorem
nawet porą deszczową.
Leśniczy wieczorem
lampę zapala naftową,
po chwili we wszystkich pokojach
naftowe lampy płoną,

a cienie od rogów jelenich
rozrastają się w nieskończoność.

Psy szczekają.
Trąbki północy bliskie.
A chmury pędzą po niebie
jak wielkie psy myśliwskie.

Zasypiamy
przytuleni da siebie jak dzieci.
Noc się wypogodziła.
Księżyc mruczy i świeci.

Pszczoły śpią.
Tylko woda chlupie o brzeg bez przerwy.
A nam się śnią polowania,
paprocie, jelenia i strzelby.

III

Rano słońce, rano pogoda,
idziemy do kąpieli.
Sama radość! Sama uroda!
Jak tu się nie weselić?

Z sosny słyhać dziecięcia stuk.
A tutaj ryby bryzg! spod nóg.

Ech, bracia, wpław! I płynąć, pływać,
aż tam gdzie z drugiej strony
wiatr, roześmiany wiatr przygrywa
na sitowia strunach zielonych.

როცა კვარს აანთებს მეტყვევე
და ტყეში წამოშლის აჩრდილებს.
ფაჩუნებს ყოველი ბუნაგი
და ფშვინავს ყოველი ფულურო.
ცაზე გადარბიან ღრუბლები,
როგორც გიგანტური მწვერები.

თვლემენ ფუტკრები და ჩიტები,
ტალლა ატლაშუნებს ნაპირებს
და ჩვენ გვესიზმრება ირმები...
როგორ ვნადირობთ და ვთევზაობთ.

III

ამოვარდა ბარჩხალა მზე,
ტბა აინთო სიხარულით,
ტალლას ცვივა ნაპერწკალი
და სურნელი დგას სოკოსი.

ღვთაებრივი სიჩუმეა,
სიგრილვა ღვთაებრივი,
სარჩოს ეძებს

ხეკაკუნა
და თევზები ხტიან მზეზე.

გინდა, ტბაში გადაეშვა,
გინდა, ეს მზე შეისრუტო,
გაითქვიფო,

გადაიწნა
ტბის ჩახჩახა სილურჯეში.
სადღაც ქარი მხიარული
აშრიალებს ისლის ღერებს.

IV

A w tych borach olsztyńskich
dobrze z psami wędrować.
A w tych jarach olsztyńskich
sośnina i dąbrowa.

Tęcza mosty rozstawia.
Jak Wenus pachnie szałwia.
Ptak siada na ramieniu.
Komar płacze w promieniu.
W dzień niebo się zaśmiewa,
a nocą się zagwieżdża,
gwiazdy w gniazdy spadają.
Żal będzie stąd odjeżdżać.

V

Wszystkie szmery,
wszystkie traw kołysania,
wszystkie ptaków
i cieniów ptasich przelatywania,

wszystkich trzcin,
wszystkie sitowia rozmowy,
wszystkie drżenia
liści topolowych,

wszystkie blaski
na wodzie i obłokach,

IV

დავალთ,
დავხეტილობთ
ოლშიტინსკის ჭალებში.
ცისარტყელის ხიდიდან
იჭყიტება ზაფხული.

კოლო ტირის ჰაერში,
სილურჯე კი
კისკისებს,
ღამღამომით ვარსკვლავნი
ბუდეებში ცვივიან.

V

მეცოტაევა ეს ვარსკვლავები
ლერწმების,
ისლის ეს საუბარი,
ეს ბალახები,
ეს ბილიკები,
ყველა ცხოველი,
ყველა ფრინველი,
მეცოტაევა
ყველა ცვარნამი,
ტყის და ბუჩქების ფერადოვნება

wszystkie kwiaty,
wszystek pył na drogach,

wszystkie pszczoły,
wszystkie krople rosy
to mi jeszcze,
przyjacielu, nie dosyć –

chciałbym więcej ptaków,
drzew z ptakami,
więcej blasków, gwiazd, obłoków,
trzcin, kaczek na wodzie,
i uchwycić to wszystko rękami,
ucałować to wszystko ustami
i tak zająć, jak słońce zachodzi.

VI

Tyś jest jezioro moje,
ja jestem twoje słońce,
światłami ciebie stroje,
szczęście moje szumiące.
Trzciny twoje pozłacam.
Odchodzę. I znów wracam.

Miękko moim kędziorom
w twych zielonych szuwarach.
O, jezioro, jezioro
piękniejsze, niż gitara!

მეცოტავება,

ჩემო ძვირფასო.

მე მინდა უფრო მეტი ხეები,

მეტი ფერები,

მეტი ნათელი,

რომ გადავემხო მთელ ამ სამყაროს

ათრთოლებული ხარბი ხელებით,

შემოვეხვიო ცასა და მიწას,

დავკოცნო ყველა და ყველაფერი—

და ყოველივე დაეთმო მზესავით.

VI

ო, ტბაო,

ლურჯო ზღაპარო,

ლურჯო ფიქრო და სიჩუმეც,

მე მზე ვარ სხივებთაკარა

შენს ტალღებს გადაქსოვილლი.

დღისით მოვდივარ,

ვეკრილდები,

მთვრალი ვარ შენი სიგრილით,

მთვრალი ვარ შენი სხეულით,

შენი ნისლით და ლერწმებით.

ღამით კი ციდან ცვივიან

A nocą przez niebiosą
zlatują sznurem długim
gwiazdy i na twych włosach
siadają jak papugi.

VII

Tuman nad łąką dymi,
księżyc swój lichtarz wzniośł.
Widzisz?
To noc się toczy jak wóz
z muzykantami wiejskimi.
Na łbach końskich przysiadły sowy.
Bicz się chwieje. Wstążki kolorowe.
Uprząż kurant wydzwania.
Ech, uderzą siarczyste smyki!
będą tańczyć jelenie i dziki
w leśnych salach do samego świtania.

VIII

Ze wszystkich kobiet świata najpiękniejsza jest noc.

IX

Ona idzie, ona płynie, ona sunie
pod niebios ogromną bramą;
a wszystko jest piękne u niej,
a pachnie od niej wanilia i cynamon.

ვარსკლავები და
სიზმრები,
შენს თმებში იხლართებიან,
ვით ჭრელი თუთიყუშები.

VII

ღღე მილასლასებს მწუხრის ბილიკით,
არყის ხეებზე ჩამოჯდა მთვარე.
ღამე კი მოდის,
როგორც ფურგონი,
სავსე სოფლელი მუსიკოსებით.
ცხენებს ბუები ასხედან შუბლზე,
ქირქილებს შოლტი
და სხეპს სიჩუმეს...

ჰე, უხილაო,
შენი ქამანით
ტყის დარბაზები
ააჟღერიალე,
მოდი, აცეკვე განთიადამდე
ირმების ჯელგა და ტახთა კოლტი.

VIII

ღიაცთა შორის დედამიწაზე
ღამე ყველაზე ლამაზმანია...

IX

იგი ჩამოივლის ხეობებს,
მიწას სურნელებით დაათრობს;
მოდის,

Z gór w doliny schodzi coraz głębiej,
a oczy ma piękne jak jastrzębie,
a nogi ma proste jak sosny.

Nadaremno się dziwisz i pytasz,
nie ma końca gwiazdzisty korytarz,
nie ma kresu dla nocy miłosnej.

X

Ona płynie szeroko,
wielka i wielodźwięczna,
krowom rogi osrebrza,
dachom gont omiesięcznia,
w sadach jabłka potrąca,
dzieciom jabłka w sny wkłada,
koło wielkie zatacza,
płąsom i śpiewom rada,
smykiem do okien stuka,
na jezioro wyciąga,
żeby płynąć i śpiewać,
żeby w struny zabrząkać.

XI

A na skraju lasu pogoda,
a w tych szparach kurzawa szczerozłota,
jakby Febus pogubił koła.

Bosą stopą brnę przez mokradła.
Inna zieleń wciąż. Inne światła.
Błękit jak matka woła.

მოირხევა ნარნარით,
ჩურჩულებს,

ჩურჩულებს,

ჩურჩულებს...

და გაითანგება სამყარო
ამ ცხელ სუნთქვით და ალერსით.

X

ღამე ხეებში ირწევა,
რქებს ულაპლაპებს საქონელს,
ზვრებში, მინდვრებში ტრიალებს
ფეხშიშველა და ცქრიალა.
ბავშვებს კი ფერად სიზმრებში
სამოთხის ვაშლებს უგორებს.
ფანჯრებზე მოგვიკაკუნებს,
გარეთ გვეძახის სუყველას,
კალთაში უხვად უყრია
სიმღერები და ცეკვები.

XI

ჩიტების გუნდი

ულურტულებს ტყისპირ,
ცეცხლის ბორბალი ამოდის ცაზე
და ოქროს მტვერში დგას დედამიწა.

დავხეტილებ მწვანე მინდორში,
მიწის სურნელით გაბრუებული
და დელასავით მეძახის ზეცა.

XII

Kiedym przez las sosnowy szedł,
pojąłem, że w nim jest coś z męskiej tragedii.
A kiedym w las liściasty wszedł,
to jakbym słyszał śmiech i flet,
jakbym wstąpił do pokoju kobiety.

XIII

Jeszcze tyle byłoby do pisania,
nie wystarczą tu żadne słowa:
o wiewiórkach, o bocianach,
o łąkach sfałdowanych jak suknia balowa,
o białych motylach jak listy latające,
o zieleniach śmiesznych pod świerkami,
o tych sztukach, które robi słońce,
gdy się zacznie bawić kolorami;
i gdy człowiek wejdzie w las, to nie wie,
czy ma lat pięćdziesiąt, czy dziewięć,
patrzy w las jak w śmieszny rysunek;

XII

წიწვიან ტყეში არის რაღაცა
მამაკაცური და ტრაგიკული.
ფოთლოვან ტყეში არის რაღაცა
მარადქალური და იღუმალი.
ეს სიცილია

თუ სალამური
აკმევს ოცნებებს
და მყუდროებას?

XIII

რა ენა აღწერს ამ სილამაზეს,
რა საღებავი აუთავდება!
მზე თვითონ არის
დიდი მხატვარი.
რას აღარ ხატავს
შუქით და ჩრდილით.
მზე მაყრად ახლავს
წეროთა ქორწილს,
მზე ალამაზებს
წყაროთა ჩქრიალს,
მზე კაბას აცმევს
ტყესა და ფერდობს.
შევდივარ ტყეში
და ჩემთან ერთად
ზაფხული შედის შემოდგომაში,
შემოდგომა კი
შედის ზღაპარში,
ხოლო ზღაპარი —
სინამდვილეში.

i przeciera ośleple oczy,
dzwonek leśny poznaje, ómy płoszy
i na serce kładzie mech jak opatrunek.

XIV

Kiedy słońce przechodzi
przez swe zachodnie wrota,
widzę twe ciało w wodzie
jak posążek ze złota.

Jak dziewczyna Homera,
piękna i nieśmiertelna.

Potem suniesz do brzegu
krokiem lżejszym od zmierzchu,
drżąc jak trzcina i struna.

A księżyc przypomina:
– Taka była dziewczyna:
w grupie figur w gdańskiej studni Neptuna.

XV

Psy nad jeziorem szczekają,
może wydrę pochwycą.
Piszę wiersze na piasku,
pióro macząc w księżycu.

XVI

Ech, hałasuje deszcz!
trawa deszczowi rada.
Szczęśliwy, szczęśliwy deszcz,
bo się może wypadać.

Jabłka jak twarze niemowląt
deszczowi się bardzo dziwią.
Podaj mi książkę dobrą.
Rzuć w komin smolne łuczywo.

XVII

Grom daleki uderzył,
z tej strony od Karwicy.
Deszcz jak kroki żołnierzy
po zielonej ulicy.

Dzięcioł skrył się. Nie kuje.
Listeczki nie szeleszczą.
Żołędzie z dębów sphukuje
wesola młócka deszczu.

XVI

გაწვიმდა,

ჰაუ, გაწვიმდა,

ტბა აიფუტკრა,

აჯანყდა.

წამოჩოჩქოლდა,

აზავთდნენ

ბალახები და ფოთლები.

ცეკვავენ წვიმის წვეთები,

კისკისებენ და მღერიან.

ერთი ბუხარი დამინთეთ

და კარგი წიგნი მომეცით.

XVII

ბუხუნებენ ღრუბლები,

ბულრაობენ ღრუბლები,

ლაშქარივით მძვინვარებს

წვიმა კოკისპირული,

მეტიჩარა კოდალა

ფულუროში ყურყუტებს,

მიწა მოფენილია

რკობით და ფოთლებით.

XVIII

Spływają krople z ula.
Woda z jabłoni kapie.
Hej, deszcz po polach hula,
bo nie ma żadnych zmartwień.
Błyska się. Piorun broi.
Lasowi moknie broda.
O, przyjaciele moi,
jutro znowu pogoda!

XIX

Jutro popłyniemy daleko,
jeszcze dalej niż te obłoki,
pokłonimy się nowym brzegom,
odkryjemy nowe zatoki;

nowe ryby znajdziemy w jeziorach,
nowe gwiazdy złowimy w niebie,
popłyniemy daleko, daleko,
jak najdalej, jak najdalej przed siebie.

Starym borom nowe damy imię,
nowe ptaki znajdziemy i wody,
posłuchamy, jak bije olbrzymie
zielone serce przyrody.

XVIII

სახეს მისუსხავს სიგრილე,
დგას სოკოების სუნი,
წამოწოლილან ბუჩქები,
მთლად გაწუწულან სკები.

წვერს იფოცხავენ ნაძვები,
ხელით იჭერენ ელვებს.
ხვალ დილით
მთელი მიდამო
აბრიალდება მზეზე.

XIX

ხვალ დილით
გაეშლით იალქანს,
ხვალ დილით
თევზებს დავიჭერთ,
ხვალ დილით
იხვებს დავხოცავთ,
ხვალ დილით
სოკოს დავკრიფავთ,
ხვალ აღმოვაჩენთ სხვა ფერებს,
სულ სხვა სიმღერებს,
სხვა ქვეყნებს,
სულ სხვა ბილიკებს,
სხვა ზღაპრებს.

XX

Gdybym tkaczem był, na imieniny
taką tobie utkałbym tkaninę:

W samym środku rozległe jezioro,
nad jeziorem gwiazd modrych kilkoro,
a na brzegu posępna olszyna;

na olszynie nieruchome ptaki,
a w zatoce zębate szczupaki,
księżyc, noc i gwarliwa trzcina.

XXI

Słońce nad ziemią nisko,
chłodnawy wieczór wcześniej.
Rozpalimy wesołe ognisko,
zaśpiewamy wesołe pieśni.

Nasz płomień nie zgaśnie,
drogę do gwiazd odszuka
i nad gwiazdami błysnie.

Pierwsza pieśń o przyjaźni.
J obowiązkowi druga.
A trzecia – o ojczyźnie.

Leśniczówka Pranie, 1950

XX

მე რომ მქსოველი ვიყო,
ძვირფასო,
ტბას მოგიქსოვდი იალქნებიანს,
ღამეს მოვრთავდი ბუძგა ვარსკვლავით,
ნაპირს მოვრთავდი თეთრი ტირიფით.
ზედ შემოვსხამდი სამოთხის ჩიტებს,
ფსკერზე კი მთვარეს დავასკუპებდი,
ლიფსიტები, რომ წუწნიან ხარბად.

XXI

მზე იძირება,
ღამდება,
ეცემა ბინდი...
სიგრილე...
ტბისპირად კოცონს ავანთებთ,
ავაგიზგიზებთ სიმღერებს.
ნაპერწკალს გაჰყრის სიმღერა,
შეუერთდება ვარსკვლავებს,
კოსმიურ მღუმარებაში
ნათდება ათასწლეული.

ვმღერივართ ტბაზე,
ფოთლებზე,
მეგობრებზე და მამულზე.

1950

SpIs wierzsy
სარჩევნი

წინათქმა	5
WPROWADZENIE	9
Przełożyła Rusudan Czanturiszwili	
რუსუდან ჭანტურიშვილის თარგმანი	
FARLANDIA	14
ფარლანდია	15
O MEJ POEZJI	18
ჩემი პოეზიის შესახებ	19
SERWUS, MADONNA	20
სერვუს, მადონა!	21
NA ŚMIERĆ MOTYLA PRZEJECHANEGO PRZEZ CIĘŻAROWY SAMOCHÓD	22
დიდი მანქანით გატანილი ფარავნის სიკვდილზე	23
PIEŚŃ O ŻOŁNIERZACH Z WESTERPLATTE	24
სიგლერა ვესტერპლატეს ჯარისკაცებზე	25
LIST JEŃCA	28
ტყვის წერილი	29
GDYBYM MIAŁ JEDENAŚCIE KAPELUSZY	30
მე რომ თერთმეტი ძული მქონოდა	31
GWIAZDY	32
ვარსკვლავები	33
PYŁEM KSIĘŻYCOWYM	36
ნეტავი მთვარის მტვერი ვიყო...	37
DLACZEGO OGÓREK NIE ŚPIEWA	38
რატომ არ ვღერის კიტრი	39
ŚMIERĆ INTELIGENTA	40
ინტელიგენტის სიკვდილი	41

REQUIEM ?	44
რეკვიემი?	45
EPISTOLA DLA ZAKOCHANYCH	48
ეპისტოლე შეყვარებულთ	49
ROZMOWA LIRYCZNA	50
ლირიკული საუბარი	51
<i>EZOP ŚWIEŻO MALOWANY</i>	
SKROMNOŚĆ	54
<i>ახლად დახატული ეზოვე</i>	
თავმდაბლობა	55
TO PRZECIEŻ NIE DA SIĘ...	
ამის გადმოცემა მე არ შემიძლია...	58
<i>EZOP ŚWIEŻO MALOWANY</i>	59
ZŁUDZENIA POPULARNOŚCI	60
<i>ახლად დახატული ეზოვე</i>	
მომატყუებელი პოპულარობა	61
<i>EZOP ŚWIEŻO MALOWANY</i>	
BAJKA O DREWNIANEJ GŁOWIE	64
<i>ახლად დახატული ეზოვე</i>	
ზღაპარი ხის თავისა	65
KOŃ W TEATRZE	70
ცხენი თეატრში	71
PIEŚNI	74
სიმღერები	75
Przełożyła Natela Gawaszeli	
ნათელა გავაშელის თარგმანი	
BURZA W AMSTERDAMIE	86
ქარიშხალი ამსტერდამში	87
PORANEK	86
განთიადი	87

CHÓR IDIOTÓW	88
ილიოტების ქორო	89
TRIUMF CEZARA	88
ცეზარის ტრიუმფი	89
WCIAŻ UCIEKAMY	90
კვლავ ბავრებივართ	91
WIZYTA	92
სტუმრად	93
JUŻ KOCHAM CIĘ TYLE LAT	92
მიყვარხარ უკვე კარგა ხანია	93
WE ŚNIE	94
სიზმრად	95
UCIECZKA GRZESZNYCH	96
ცოდვით უმსაზერი	97
„LIRYKA, LIRYKA TKLIWA DYNAMIKA”	98
ღირიკა, ღირიკ მსუბუქი დინამია	99
Przełożył Szota Nisznianidze შოთა ნიშნიანიძის თარგმანი	
PIEŚŃ O ŻOŁNIERZACH Z WESTERPLATTE	104
სიმღერა ვესტერპლატელ ჯარისკაცებზე	105
DYTYRAMB NA CZEŚĆ POKOJU	108
მშვიდობის დითირამბი	109
NA ŚMIERĆ ESTERINY	110
ესთერიანას სიკვდილი	111
WIELKANOC JANA SEBASTIANA BACHA	116
იოჰან სებასტიან ბახის აღდგომა	117
KAROL SZYMANOWSKI	124
კოროლ შიშანოვსკი	125
NOCTES ANINENSES	126
ინენის ღამეები	127

FARLANDIA	132
შორეული მხარე	133
PYŁEM KSIĘŻYCOWYM	136
მთვარის შერფლივით	137
BAL ZAKOCHANYCH	138
შეყვარებულთა მეჯლისი	139
WENUS	150
ვენერა	151
EZOP ŚWIEŻO MALOWANY ZŁUDZENIA POPULARNOŚCI	156
ახლად დახატული ეზოვებ მაცდუნებელი კოკულარობა	157
SIÓDME NIEBO	160
მეშვიდე ცა	161
KSIĘŻYC	168
მთვარე	169
GDYBYM MIAŁ JEDENAŚCIE KAPELUSZY	180
ცხრა ქული რომ მქონოდა	181
POLSKIE GWIAZDY	184
პოლონური ვარსკვლავები	185
LIRYKA	188
ლირიკა	189
TRĄBKI ŚWIĄTECZNEJ POCZTY	190
სადღესასწაულო ფოსტა	191
WIT STWOSZ	198
ორი ნაწყვეტი კომედიდან „ვიტ სტვოში“	199
SPOTKANIE Z MATKĄ	206
შესხედრა დედასთან	207
INWOKACJE DO POEZJI	218
მიმართვა პოეზიისადმი	219
KRONIKA OLSZTYŃSKA	226
ზაფხულის ქრონიკა	227

მხატვარი ო. ქემოკლიძე
დაკაბადონება ნ. ვაჩეიშვილი
ტექსტის აკრეფა ლ. რამიშვილი,

Opracowanie graficzne: O. Kemoklidze
Łamanie: N. Waczeiszwili
Skład komputerowy: L. Ramiszwili

ფასი სახელმეკრულებო

